

KATOLIŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

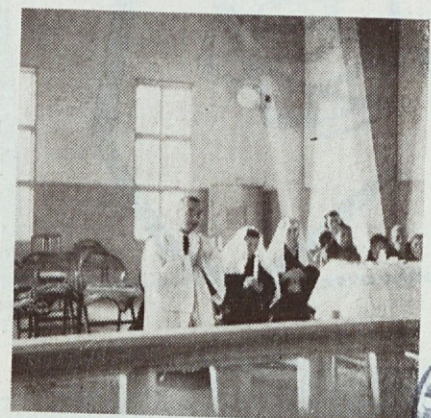

XXX - 1x2 - JANUAR - FEBRUAR - 1956

D 48321

Japonska — „Dežela Vzhajajočega sonca“... Ali ji bo res kdaj vzšlo edino resnično Sonce — Kristus, Luč sveta? Takoj po drugi svetovni vojni je bilo

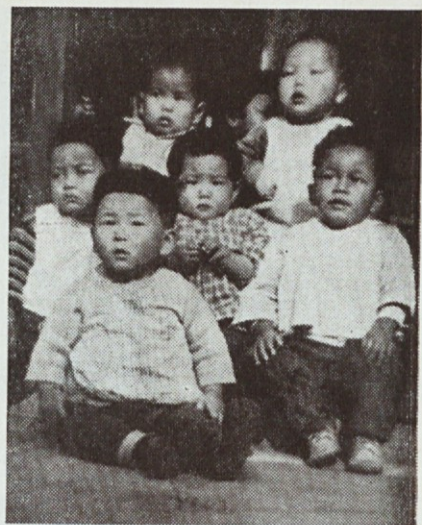

veliko upanja, da bo šlo pokristjanjenje te še docela poganske dežele hitro naprej. A poleg ovire z naše strani: pomanjkanje delovnih moči — misijonarjev in misijonark ter sredstev, nastopajo vedno bolj in bolj močno še ovire od strani naroda samega. Časopisi pišejo, da se Japonska obrača proti levi, to se pravi od zapadnega krščanskega sveta k rdeči materialistični Rusiji in Kitajski... Molimo in delajmo, da se ta ušodna nevarnost še pravočasno prepreči! Slika zgoraj kaže maryknollskega misijonarja v misijonski tiskarni na Japonskem; slika levo pa misijonarja s peščico japonskih vernikov v skupni molitvi, iz misijona slovenskih usmiljenk na Japonskem, ki so: s. Kardinar, s. Jančar, s. Zupančič in s. Jug. Na Japonskem deluje tudi ena slovenska Frančiškanska Marijina misijonarka, m. Luževič in kanosijanka s. Anica Miklavčič, rodna sestra misijonarja p. Albina.

PD 604/1968

Kakor vse druge misijonarke, tudi te slovenske usmiljenke, ki delujejo na treh različnih postojankah na Japonskem, predvsem žive za otroke in bolnike. „Pustite otročice, naj pridejo k meni...“, je vabil in vabi Jezus. In misijonarke vedo: po otrocih pridejo v misijon in potem k Jezusu tudi njih starši. Mnogo je pa otrok, ki so brez očeta in matere, sirot; tu jih vidimo lepo skupinico. Tem so misijonarke „oče in mati in sestra in brat...“ — Spodnja slika nam kaže prizor z misijona sester usmiljenk pri Tokiju: otroški praznik z dobro organiziranimi igrami; v ozadju zavod, pred njim na dvorišču za to priliko postavljeni lepi okrašeni šotori z odličnimi povablenci (na šotorih japonski napis: kdo zna prebrati...?!), spodaj otročad pod vodstvom sester in učiteljic. Vodstva misijonov morajo zelo gledati, da katoliške ustanove: šole, bolnišnice, zavetišča, otroški vrtci, ne zaostajajo za podobnimi domačimi ustanovami. Japonci, kot marsikateri drugi narodi, cenijo in prenašajo tujca le, ako ob njem napredujejo. Tudi misijonarjev ne prenašajo, ako

jim ne nudijo kaj boljšega kot imajo sami. Temu se je treba prilagoditi in veliko žrtvovati. Sodelujmo tudi mi!

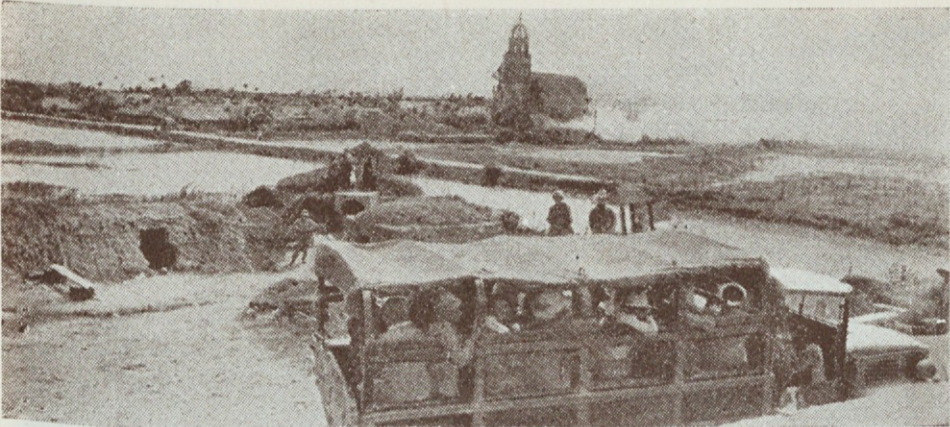

Posebno pozornost posvečajo sestre bolnikom. Usmiljenke se naravnost imenujejo „služabnice ubogih bolnikov“. Dela ljubezni so bistvena krščanstvu, zato se Cerkev ne more nikjer pravilno pojaviti in predstaviti, če ne skrbi tudi za bolnike. Tudi če se noben bolnik ne bi spreobrnil, bi misijoni morali vzdrževati bolnišnice in dispanzerje! Vendar, morda robena stvar tako ne prepričuje poginov o lepoti, moči in resničnosti krščanstva, kakor prav skrb Cerkve in misijonov za bolnike. Slika tu zgoraj nam kaže prizor iz čakalnice dispanzerja v misijonu s. Jožefe Zupančič, v ozadju misijonarka z japonsko uslužbenko. V čakalnici imajo navadno po stenah podobe in napise iz Kristusovega življenja, na mizi pa liste, ki pišejo o katoliški veri in Cerkvi, da se bolniki ob čakanju že malo seznanijo s krščanstvom. Slika spodaj kaže prizor iz notranjosti tega misijonskega dispanzerja. Na Japonskem, kjer je na razmeroma malem ozemlju nešteti otokov stisnjenih že ok. 80 milijonov prebivalcev, je vedno več ne le revščine, ampak prave bede. Težko je oznanjati blagovest Pravice in Lju-

bezni božje in bratstva človeškega gladojočim... Cerkev mora na Japonskem čim bolj socialno in karitativno delovati, če hoče narod prepričati o svoji ljubezni do njega.

Kitajska celina je misijonom zaprta. Le peščica inozemskih misijonarjev še more vzdržati. Tudi domačih duhovnikov in redovnikov je vedno manj, ker za naraščaj je težko... težje kot pri nas doma. Hongkong, ta angleška kolonija na južnem koncu kitajske celine, je vsaj za-

sišno zatočišče protikomunističnih beguncev ne le iz Kitajske, ampak tudi iz rdeče Koreje in Vietnama. Slika zgoraj nam kaže pogled na uničenje cve-točega misijona v eni teh dežel, spodnja pa skupino kitajskih redovnic - begunk v Hongkongu, ki jih vodi g. Geder.

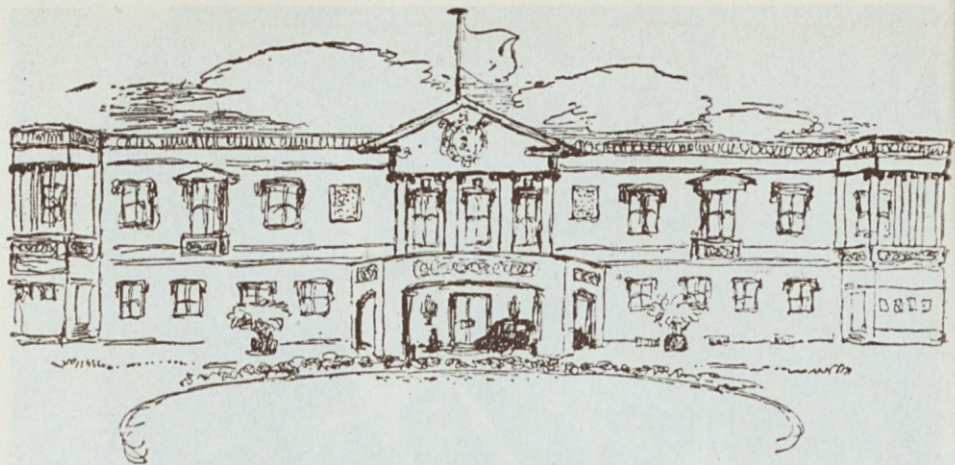

Pozdravček kitajskih begunčkov. — Spodaj prizor iz slovesnosti poganskega praznika v Hongkongu. — Slika na strani 7 kaže skupino kitajskih deklet — Kristusovih nevest, pred vstopom v samostan v Hongkongu.

Nekaj slik iz Indije: Risba nove palače apostolskega internuncija v Delhi, ki je pa šele v gradnji. Sliko internuncija prinašamo na naslednji strani (9) zgoraj na obisku enega salezijanskih zavodov

v Južni Indiji. — Slika spodaj na tej strani pa kaže lanske novomašnike v jezuitskem kolegiju v Kurseongu pod Himalajajo, kjer se vzgajajo za misijonarje v številnih jezuitskih misijonih v Indiji.

Salezijarski duhovnik - domačin spremlja indijskega internuncija skozi vrste indijske mladine, ki jo salezijanci v desetstisočih vzgajajo in šolajo. Celo doma-

čega škofa je imela salezijanska družba v Indiji. A po kratkotrajnem škofovanju je nenadoma preminul; vidimo ga na mrtvaškem odru; desno njegov brat.

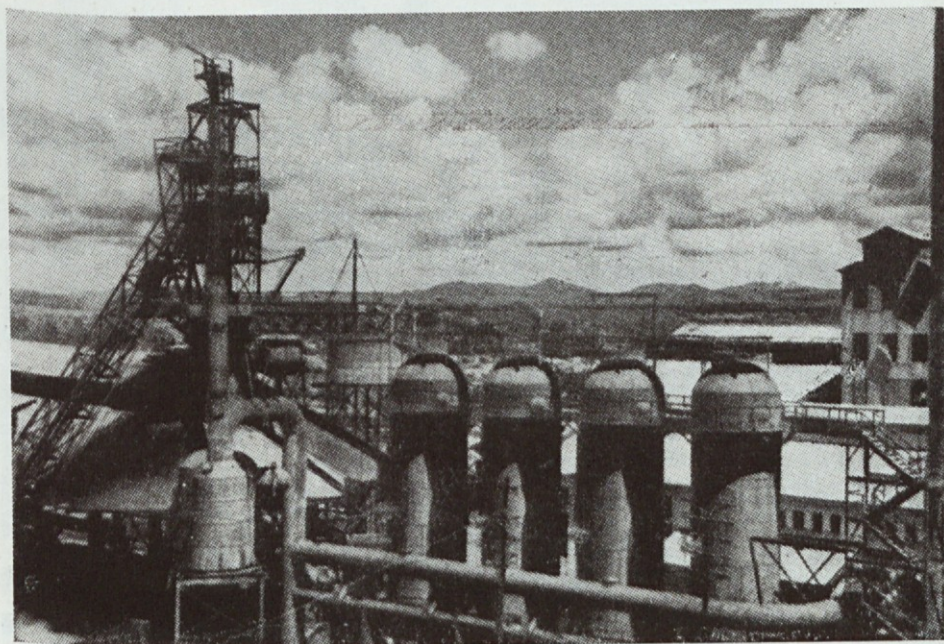
Indija je za Kitajsko najštevilnejša država na svetu, saj šteje okrog 300 milijonov duš. Ni še sicer pod komunističnim vodstvom, ker njen politični voditelj Pandit Nehru hoče ubirati nekako srednjo pot med Zapadom in Vzhodom, boljše rečeno med protikomunističnimi in komunističnimi silami. A kot lahko vsak predvideva, ki količkaj pozna osvajalno silo rdečega komunizma, Indija ne bo

mogla dolgo vztrajati na tej srednji poti, ker bo zapadla ne le diplomaciji, ampak tudi ideologiji svetovnega komunizma. — Obe sliki na tej strani kažeta maršala Tita na obisku v Indiji, zgoraj s predsednikom republike, spodaj pa s predsednikom vlade Nehrujem. Ali ni Tito prišel v Indijo „pripraviti pot gospodu“, namreč voditeljem ruskega komunizma, ki so leto za njim z velikim pompom prešli Indijo...? Mi se vprašamo: Ali je maršal Tito v Indiji morda obiskal tudi domala edine svoje državljane, slovenske in hrvaške misijonarje in misijonarke? Še na misel mu ni prišlo! Kdaj bo imel slovenski narod vlado, ki se bo zanimala za naše zastopnike med indijskim narodom in jih podpirala?! Nehru je lansko leto vrnil Titov obisk; celo v Ljubljani se je ustavil. In glej slučaja: Prav tedaj se je mudil v Ljubljani na obisku misijonar Bernik, ki je celo poslušal govor svojega državnega predsednika. Misijonar Bernik je namreč indijski državljani...

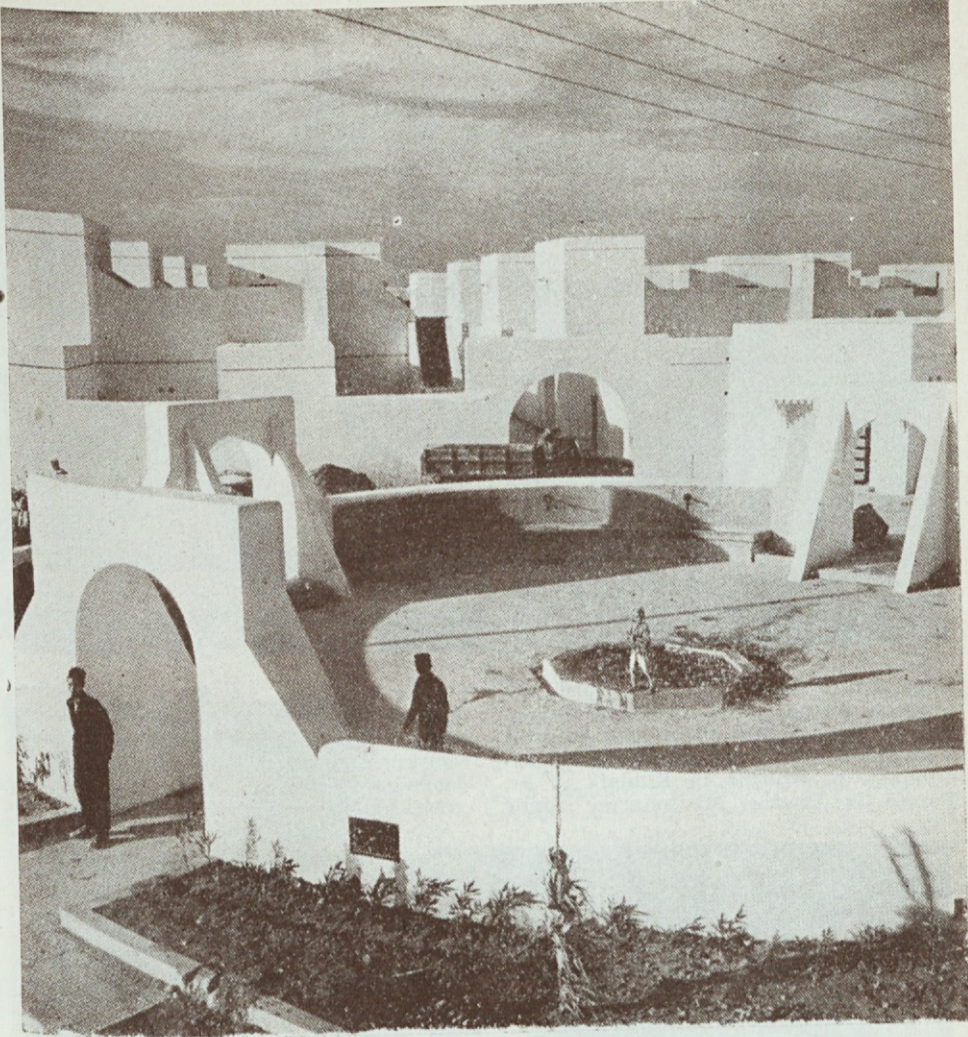

Poleg templjev na reki Ganges najdeš tudi težko železno industrijo...

Severna Afrika, nekdanj deželja cvetočega krščanstva prvih stoletij, je danes pozorišče krvavih borb večinskega islamskega prebivalstva, ki si hoče pridobiti neodvisnost od dolgoletnih „krščanskih“ okupatorjev. „Krščanskih“ — v narekovanju, kajti vsaj za Francijo moremo reči, da ni zastopala krščanskih idej med ljudstvom, ki ga je vladala oziroma ga še vlada v Severni Afriki. Berberskim rodovom je vzela svobodo, ni jim pa dala v zameno višje vrednote: krščanske

vere; nasprotno, celo ovirala je vsako, še tako indirektno misijonsko delo v deželi. Priznati je treba, da je francoska oblast zelo razvila glavna mesta in jih modernizirala, začela je tudi z gradnjo velikih, v domačinskem slogu zidanih sелиšč, ki naj nadomeste revna, iz slame napravljena naselja, kakor nam kažejo slike na tej in na levi strani. Verjame mo, da je Francozom sedaj težko vse to, kar so ustvarili, prepustiti domačinom in oditi. A treba je ugrizniti v to jabolko.

Levo, z biretom na glavi: apostolski delegat za Južno Afriko Celestine Damiano. Na desni strani slike: škof Riegler, v katerega škofiji delujejo slovenski misijonarji p. Bratina in Kladnik in br. Poznič iz Družbe Misijonarjev Sinov

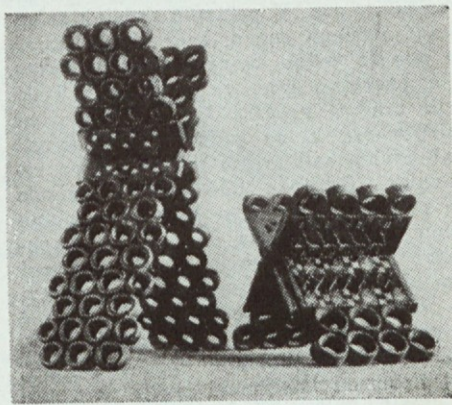
Presvetega Srca. — Spodaj: Skupina domačih redovnic, ki v Južni Afriki v vedno večjem številu sodelujejo z inozemskimi misijonarji za pokristjanjenje domovine. Vesele so, saj po sv. pismu „veselega darovalca ljubi Gospod“.

Južnoafriška dekleta pri delu na polju.
Sliko je poslal misijonar brat Vaentin

Poznič F.S.C. Spodaj levo: Ustrojena in s križem okrašena koža, kakor jo pripravijo črnci Južne Afrike. Spodaj desno: domača umetnost iz Osrednje Afrike; predmeta sta iz ebenovine. Osrednja Afrika je morda najbolj rapredni del črne Afrike v celoti; napredna je ne le v biserih domače kulture in v napredku k zapadni civilizaciji, ampak tudi v verskem pogledu, saj je najbolj cvetoči misijon katoliške Cerkve. Slovenci imamo danes v Afriki razmeroma malo misijonarjev, vsega skupaj kakih 12.

V osrčju Afrike kljub vsemu napredku dežele najdemo še vedno zelo primitivno živeče rodove, ki se živijo še z lovom. Tu desno vidimo zastopnika enega teh rodov. — Zgoraj pa nam mlada Eskimka predstavlja svojega zvestega tovariša — psa. V polarnih deželah tako rekoč večnega snega, kjer žive Eskimi, je pes še vedno skoraj edina prevozna sila, prevozno sredstvo pa — sani. Toda tudi tamkaj prodira Cerkev s svojimi misijonarji, ki so zadnje čase doživeli pač prelep sad svojih trudov: prve redovnice - Eskimke. „Od sončnega vzhoda do sončnega zahoda se bo darovala mojemu imenu prečista daritev,“ je napovedal prerok Malahija. Sodelujmo pri čim hitrejši in čim popolnejši izpolnitvi te veličastne napovedi! Sodelujmo pri vesoljni misijonski akciji Cerkve z izpolnjevanjem članskih dolžnosti DŠV, pri slovenski misijonski akciji pa z mo-

litvijo in pomočjo našim misijonarjem!

V TRIDESETI LETNIK

Kot smo že v zadnji številki prejšnjega letnika našega lista bralce spomnili, so leta 1953 „Katoliški misijoni“ sicer slavili tridesetletnico svojega življenja, a šele letos slave svoj *trideseti letnik*; v zadnji vojni namreč dve leti list ni mogel izhajati.

Trideseti letnik „Katoliških misijonov“ bi se naročnikom in bralcem kajpada rad predstavil vse lepši in vsebinsko bogatejši. A ker se je tisk v Argentini v zadnjem času podražil in se bo še bolj, naročnine pa zaradi težke zmogljivosti naročnikov ne moremo dvigniti, bi morali biti „Katoliški misijoni“ veseli, če bi mogli ostati vsaj na isti višini kot lani. Toda z nekaterimi spremembami in zaupajoč v božjo pomoč bodo „Katoliški misijoni“ v svojem tridesetem letniku kljub vsemu vsaj v eni smeri bogatejši: po obsegu, saj bodo nudili vsega skupaj kakih 100 strani več kot lani — za enako naročnino. To izboljšanje so si „Katoliški misijoni“ olajšali, kot že omenjeno, s tem, da so svojo zunanjo ureditev in s tem tisk nekoliko poenostavili: Slike in besedilo, to bo skoraj izključno vsako zase; „Mladi misijonar“ bo spet vključen v list; ovitek ni na posebnem papirju, ampak skupaj na eni in isti polji s slikami; papir je deloma boljši kot lani (pola s slikami), deloma nekoliko slabši (pole z besedilom), itd. Tako preobraženi „Katoliški misijoni“ bodo v tiskarni sicer stali istotoliko kot bi stali v dosedanji obliki, a se bodo lahko za 100 strani povečali... kar pač ni majhna obogatitev! Cenjene naročnike in bralce lepo prosimo, da to prizadevanje „Katoliških misijonov“ za vsaj enosmerno obogatitev pravilno razumejo in lepo sprejmejo ter listu zvesti ostanejo, zvesti ne le kot naročniki, ampak tudi kot plačniki...! O, če bi bili vsi naročniki tudi plačniki, kako bogatejši bi bili lahko „Katoliški misijoni“!

Tako imate torej tu prvi zvezek 30. letnika „Katoliških misijonov“. Iz uredniških razlogov smo prvo in drugo številko združili, ne da bi naročnike za eno samo stran prikrajšali, kajti ta dvojna številka ima točno dvojno število strani posamezne številke: $64 + 64 = 128$. Slika na prvi in zadnji strani je lesorez Milana Volovška, ki bo vsakokrat drug in v drugih barvah; to pot kaže prihod poganov: Treh Kraljev in za njimi drugih k novorojenemu Odrešeniku. Fotografije na 32 straneh umetniškega papirja so zbrane spredaj iz svetovnega misijonstva, zadaj pa iz delokrogov slovenskih misijonarjev. Velik del vsebine je posvečen misli zedinjenja kristjanov, z ozirom na svetovno molitveno osemdnevnico za zedinjenje (v januarju). Trije odlični sodelavci: gg. Marolt, Kopač in Jurčec, nato začenjajo vsak svoj celoletni sestavek. Sredino lista zavzame „Mladi misijonar“, ki ga riše Hotimir Gorazd in ki tudi starejših ne bo dolgočasil. Ves ostali prostor pa zavzemajo drobne vesti iz svetovnega misijonstva, številna pisma slovenskih misijonarjev, ki jih naročniki tako radi bero, pa poročila iz misijonskega zaledja.

Še to: Ta zvezek, ker prinaša kar dve številki, se je neizogibno zakasnil. V bodoče bodo posamezne, vedno, razen za misijonsko nedeljo v oktobru, le enojne številke izhajale toliko zgodaj, da jih boste tudi naročniki izven Argentine že v začetku vsakega meseca v rokah imeli. No, vsaj najboljšo voljo imamo, da to dosežemo. Seveda, če pridejo vmes „višje sile“, kot jih je bilo preteklo leto v Argentini čez mero, bomo pač morali vsi nekoliko potrpeti: izdajatelji in naročniki... Prosimo pa prav iskreno vse Vas, dragi naročniki in bralci „Katoliških misijonov“: Sodelujte s „Katoliškimi misijoni“ s svojimi prispevki in molitvami, zlasti v njih tridesetem letniku!

DA BI BILI VSI ENO

OB SVETOVNI OSEMDNEVNICI ZA ZEDINJENJE KRISTJANOV

Prof. Alojzij Geržinič, Buenos Aires

Misel, ki je pripravila molitveno osemdnevnicu za edinost, je zrasla iz ponižnosti in je brez dvoma pogodila pravo. Kaj naj človeški um in volja sama zmoreta v vprašanju razkola? Že devet stoletij mu ne moreta do živega. Treba je torej prositi razsvetljenja in moči, zaupajoč v Jezusa. On je sredi med kristjani, ki molijo za to veliko stvar.

Tu se prične spraševanje vesti za nas katoličane. Kako površna je sodba mnogih: oni so odpadli od nas; naj se vrnejo! Vprašanje pretekle krivde ni tako enostavno in tudi za spremembo sedanjega položaja ni važno. Važno je vprašanje krivde danes in za prihodnost. Koliko katoličanov se vključuje v svetovno osemdnevnicu? Koliko jih je, ki jim je Jezusova želja po edinosti šla do srca in jim veleva vedno moliti zanj, poglobljati se v problem, širiti veliko misel?

A vprašanje krivde je še težje. Z grehi, z opuščanjem dolžnosti, z mlačnostjo podiramo edinost in preprečujemo zedinjenje. Zaradi našega tako malo katoliškega življenja napreduje razkristjanjenje. Zato ker je premalo živih prič krščanstva, ostajajo množice brezbrizne. Ker si ne prizadevamo dovolj, da bi v nas rasel Kristus, ne pride do tiste edinosti, v kateri bi kristjani uspešno nadaljevali Njegovo odrešeniško poslanstvo.

Pri vprašanju cerkvene edinosti si je treba biti na jasnem o popolnosti, ki jo Kristusova Cerkev ima po bistvu, pa o pritični popolnosti. Popolnost po bistvu ji daje vse potrebno, vse sestavine njene neskvarljive narave. Pritična popolnost pa je relativna: nanaša se na

način in stopnjo, v kateri je vsaka teh sestavin uresničena. To velja tudi za edinost Cerkve. Kristusova Cerkev to edinost od početka ima in jo bo vedno imela; je ena in edina prav tako, kot je sveta, katoliška in apostolska. V rimski Cerkvi so izpolnjeni pogoji za edinost, namreč enotnost vere, vključenje udov v en edini hierarhični organizem in deleženje istih zakramentov. Po bistvu vse to katoliška Cerkev ima in bo vedno imela; po bistvu je tudi v tem vedno popolna. Drugače pa je s pritično popolnostjo edinosti. Kadar molimo za edinost, moramo prositi, da bi vsi udje rasli v enotnosti vere; da bi bila vez med vodstvom Cerkve in verniki, pa tudi med verniki samimi, vedno trdnejša; da bi vsi napredovali v ljubezni, ki se izraža in razvija z deleženjem istih zakramentov.

Na teh področjih se odkrivajo naše odgovornosti: duhovni napredek vsakogar iz nas; učvrščenje edinosti v vseh organizmih, ki se družijo v veliki organizem Cerkve: v družinah, po farah, v upravnih enotah, v narodih, med narodi. Pariški nadškof Feltin je v pastirskem pismu 10. februarja 1951 naglasil nujnost, da se krščanski narodi med seboj zblížajo in da sodelujejo; to bo pripravilo tudi pravi mir. Za to pa je potreben trojen napor: molitev za slovo v družbi in med državami; širjenje cerkvenih navodil za doseg miru; pospeševanje zborovanj z udeležbo kristjanov vseh narodnosti.

To pismo nas s tem, ko pokaže na zvezo med sodelovanjem kristjanov in mirom, opozori na tole dejstvo: velikanske nevarnosti, ki danes prete krščanstvu, so klic Previdnosti in nas hočejo zbuditi k zavesti, kakšno bodi življenje kristjanov v Cerkvi, da bo ta mogla bolje odgovarjati božjim načrtom.

Protestantski, zlasti pa pravoslavni narodi so na splošno v večjih stiskah kot katoliški. Iz temnic naj se jim oči dvignejo k mebeškim stvarem in skozi solze naj se jim pogled usmeri v Kristusa, živečega v Cerkvi.

Tudi nam ni lahko. A vemo, da ne smemo godrnjati; počasi nam odpada mrena z oči: toliko dolžnosti smo opuščali; še zdaj jih z nevoljo spoznavamo! Ena naših velikih dolžnosti je delo za edinost. Samo nekaj premišljevanja je bilo treba, pa smo uvideli, da je to delo temeljna naloga katoličanov in z njo je povezan ves sklop vprašanj, ki se tičejo osebnega zveličanja, sreče naših bratov in vsega človeštva. Začnimo z edinostjo med nami; naprej je potem pot odprta in gre prav po stopinjah Jezusove Cerkve do odrešenja vsega človeštva. Edinost med nami, edinost v katoliški Cerkvi — to je plod mnogo močnejšega nadnaravnega življenja, kot smo ga doslej gojili. To nadnaravno življenje, kipeče v Cerkvi, mora zajeti druge kristjane, toliko bolj, ker se nam del le-teh ponižno pridružuje v molitvah. Tako obogačena Cerkev mora potem pritegniti še druge in vsi bomo ob vsej raznolikosti eno.

T E S T A M E N T

Dr. Branko Rozman, Buenos Aires

„Mlad sem še, a betežen,“ je ponavljal bolnik v svojo lepo rdečo brado.

„Dolga pot ti je izpila kri, oče,“ mu je odgovarjal globok glas mladca, sedečega ob bolnikovih nogah.

„Da, dolga pot z vzhoda na zahod, iz Bizanca v Rim.“

„Skozi slovanske dežele,“ je dodal mladec.

Mogoče so barvasta okna, ki jih je na kamnita tla sobe risalo poslednje zimsko sonce, dajala vsej sobi vzdušje kapele. Ali pa je dalo ta izraz bolnikovo belo obličje, zavrto v brezčasje.

Mladec je opazil bolnikovo žejo in mu je dal piti iz prstenega vrča. Bolnik je poskusil mrzlo pijačo in jo odklonil.

„Pripoveduj mi o svoji deželi, Vladimir,“ je šepnil betežnik.

„O naših nižavah in žitu in vetru, oče? In o gorah s skalami, ki nam obkrožajo življenje, da se ne pomehkužimo? O naših plesih in pesmih domačih, o slovanski noši in službi Bogu v domačem jeziku?“

„In o vaši gostoljubnosti, Vladimir. S kruhom in soljo ste me sprejeli, tujca betežnega.“

„Navada je taka, oče.“

„Rastislav, moravski knez, kot iz granita rezljan, me je po cesarsko počastil. In panonski knez Kocelj me je skoro po božje sprejel.“

„Veliko hvalo sta bila dolžna oba, oče. Ti si nas v našem jeziku naučil z Bogom govoriti.“

Potem sta molčala. Bolniku so prihajale pred oči podobe iz severnih pokrajin, lepi, otroški obrazi tamkajšnjih ljudi, težki in v vetru očiščeni. Slišal je zimsko burjo, ki je pela v vrhove smrek in borov pod pepelno nebo. Videl tudi bele cvetove, ki so na gladinah jezer počivali, kot da so iz srca zemlje pognali.

„Ne bom se več vrnil, Vladimir,“ je spet začel s suhim glasom.

„Bog ve, oče.“

„Nič več. Prinesel sem pozdrav apostoliku Hadrijanu z vzhodnih planjav. Rad bi spet prehodil isto pot, da vrnem njegov pozdrav bratom na vzhodu, ker se črni oblaki zbirajo nad Kristusovo stajo.“

„Na Fotija misliš, oče?“ je mladec prestrašeno vprašal.

„Ne samo na Fotija. On je le izgovoril, kar so drugi že leta in leta nosili v srcu. On je le dotočil zadnjo kapljo v polno časo.“ Bolnikov obraz se je skremžil, kot da je izpil kozarec žolča. Težka solza mu je počasi in v vijugi zarisala črto po licu.

Desno: Glavni oltar sv. Cirila in Metoda v župni cerkvi slovenskih lazaristov na Čukarici v Beogradu. Izdelal Ivan Pengov.

„To je že davno. Takrat se je začelo. Takrat, ko ni nihče niti slutil. Konstantin Veliki je naredil usodno potezo. Ni imel srečne roke. V Bizanc je prenesel sedež cesarstva, namesto da bi ga pustil v Rimu. Takrat se je Evropa razklala, trenje narašča, nekoč se bo moralo zlomiti. Različen jezik, različna kultura, dva različna svetova in tekma med njima. Tu ozkost, tam ponos, tu zakoni, tam divji gon po svobodi, tu razum, tam srce. Seme razdora je že globoko v zemlji in grenka bo zel, ki bo iz njega pognala.“

„Ali niso bili na prve Binkošti v Jeruzalemu Egipčani in Libijci, Arabci in Krečani, Rimljani in Azijci, pa so si bili vsi bratje med seboj?“ je ugovarjal mladenič.

„Bili, Vladimir, bili. Pa je bil Duh božji nad njimi. In Duh božji je ljubezen.“

Mir je legel na rimske ceste, le od daleč je bilo čuti nerazumljivo mrmranje Tibere, kot da množice med seboj govore v neznanem jeziku.

Bolnik se je zravnal na ležišču, mladec mu je popravil vzglavnik.

„Prižgi lojenko, Vladimir, sin moj, da vidim tvoj obraz, da vidim ogenj v tvojih očeh. Da vidim, ali je sila v tebi, da izpolniš, za kar jaz umiram. Da zgradiš, ti in tvoj rod spet most od tu do tam. Da zaceliš prelomljeno drevo.“

Mladenič je nažgal plamen.

„Vse bomo storili po tvojih besedah, oče,“ je premišljeno ponavljal, kot da izreka sveto prisego.

„Časi bodo prišli, dolgi časi, ko bo most podrt. Ne bo poti od tu do tam, ne od tam do tu. Petrova Cerkev bo izgubila obetajoče rodove in ti bodo ob prerajajočo silo Kristusove neveste.“

„Mogoče pa...“ je skušal ugovarjati mladenič.

„Bo prišlo, mora priti do tega, vse vodi nujno v to,“ je zatrjeval bolnik z gotovostjo videca. „Učeničeva najsrčnejša želja bo ostala brez izpolnitve. Njegova največja prošnja, njegova najlepša sanja, njegov obupni ključ nekaj ur pred smrtjo bo ostal neuresničen zaradi naše pritlikavosti, ozkosti, nerazumevanja, napuha. Preberi, Vladimir, preberi še enkrat tiste besede iz svetih knjig!“

Mladec je dvignil v roke debelo knjigo in poiskal mesto.

„Sveti Oče, ohrani jih v svojem imenu, ki si mi jih dal, da bodo eno kakor midva... A ne prosim samo zanje, ampak tudi za tiste, ki bodo po njih besedi v me verovali, da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno... jaz v njih in ti v meni, da bodo popolnoma eno.“

„Popolnoma eno,“ je tiho ponavljal bolnik. „Popolnoma eno. Kdo razume divjo bol Kristusovega srca v tistem tesnobnem trenutku, ko je gledal, kako se bo razdelila njegova čreda, kako je ponavljanje iste prošnje kakor neslišno kričanje v divjanje vetra.“ Bolnik je začel jokati.

„Oprosti mi, Vladimir, te solze,“ je hlipal. „Nisem vaju jokati in ne pomnim, kdaj sem zadnjikrat. Zadnje ure so in bolj razumem Učeničeve zadnje ure.“

Dolgo je molčal. Potem se je umiril.

„Ali ne pravijo svete knjige, da mora biti ena čreda in en pastir? In da mora biti eno telo? Ali ne delajo, sin moj, povej mi, ali ne delajo vina za sveto daritev iz mnogih jagod in se potem spremeni v eno Kristusovo Kri? In ne pečejo svetega kruha iz mnogih pšeničnih zrn in se tudi v eno Kristusovo Telo spremeni. Ali naj ne bodo vse mladike s trto zvezane, če naj obrode sad? Ali ni bil Peter imenovan ena skala ene Cerkve?“

„Vse je tako, kakor praviš, oče.“

„Bojim se, da milost božja ne bo mogla obroditi sadov zaradi premajhnosti src, zaradi preozkih duš. Ali me niso frankovski in latinski škofje in menihi napadali, ker sem prevedel v vaš jezik svete knjige? Kot da bi Slovenci ne smeli Boga v svojem jeziku častiti... Kristusovo telo bo krvavelo stoletja in stoletja. Bratje v veri se bodo pognali drug proti drugemu polni samoljubja. Kot da nismo sinovi istega Očeta. In ne vidim dneva, ko se bo ta senca umaknila.“

„Vse bomo storili, da senco preženemo.“

„Blagor mirotvorcem, Vladimir, blagor mirotvorcem! Blagor tistim, ki bodo spet zgradili most od tu do tam in od tam do tu. Blagor jim, ki bodo pozabili na grožnje in klevete in očitke in bodo živeli v ljubezni, velikodušnosti.“

Plamen lojenke je nemirno utripal. Slika! je na stene celice ogromne sence, kot da ponazarja, kar bolnik napoveduje. Mlavec na koncu postelje se je zavedal bolj in bolj težke naloge, ki jo prinaša čas, in v srcu se je zaklinjal, da nadaljuje stopinje, kjer jih je končal videc.

„Odgovornost, grozno odgovornost si nakopujejo, kateri razdvajajo žetev. Cerkev brez njih ne bo tako vesoljna kot z njimi, ne tako zmagovita. Po božji volji bi morala imeti njihovo mlado silo, njihovo globino duš, toploto njihovega srca, njihovo domačnost z Bogom. In oni bodo brez nje zašle ovce, zunaj staje, brez žive paše, odrezane mladike, izpadli kamni. Blagoslova božjega ne bo nad tem početjem.“

„Greh je to, velik greh,“ je šepetal mladenič.

„Da, velik greh, Vladimir. In velik greh bodo imeli tudi tisti, ki bodo prekrižanih rok gledali razdvojeno stajo Kristusovo. Tisti, ki bodo raje imeli mir kot gibanje, raje senco kot ogenj, raje polne želodce kot polno srce.“

Iz kapele od spodaj nekje je bilo čuti molitev menihov. Molitev k svetemu Duhu.

„Slišiš, Vladimir?“ je bolnik prisluhnil molitvi. „Čuješ? Za svetega Duha prosijo. Da, svetega Duha je treba. Da v njem spoznamo spet Kristusovega duha. Eni in drugi. On bo spet moral zbuditi svoje delavce, da bodo ponesli pravo ljubezen preko mostu na vzhod. On bo moral na oni strani vzbuditi ponižnost, da bodo spoznali svojo zmoto in vstopili spet v Kristusovo stajo. Binkoštni ogenj bo moral celiti, spajati, družiti.“

„In če ta most ne bo več zgrajen?“ je s strahom spraševal mlavec.

„O, bo, sin moj, bo. Po dolgih stoletjih, a-bo. Tedaj bo pomladni veter zavel preko ruskih step in razširil srca in jih združil v skupni hvalnici Stvarniku. Tedaj se bo spet zasvetila v svoji opravi nevesta božja in vzhod bo spet s kruhom in soljo sprejel prišleke z zapada v znak bratstva. O, to bo velik dan, težko pričakovana sanja. A povej svojim ljudem, Vladimir, povej jim, da ne smejo držati križem rok, dokler ta dan ne vzide. Oni in njih otroci in otroci njih otrok in kateri pridejo potem, naj ne počivajo, dokler drevo ne bo spet zraslo. Šele tedaj bom lahko v miru počival v rimski zemlji v zavesti, da moje noge niso zaman krvavele. Vladimir, to je moj testament. S krvjo podpisan, iz srca izšel.“

Bolnik je omahnil na blazino. Težko je hropel. Ogenj ga je razjedal. Vedel je, da ne bo več dolgo. Zato je naredil testament.

„Konstantin.“

„Ciril.“

„Sveti Ciril, solunski brat, duša apostolska, graditelj mostu med vzhodom in zahodom, prosi za nas!“

SMRT SVETEGA CIRILA, BLAGOVESTNIKA

Enodejanka z epilogom.

Spisal dr. Ivan Pregelj

O se be :

Ciril, črnorizec (menih).

Metod, njegov brat, škof Vélike Moravije.

Klement,

Naum,

Gorazd,

Angelar,

Sava,

Demon žalosti in dvoma

Človekoljubeč, Sladki, imenovan Kristus.

} Slovenci, njihovi učenci.

} prikazni.

Dejanje se godi v noči od 13. - 14. februarja in nekaj dni po Cirilovi smrti leta 869 v Rimu v samostanu pri cerkvi sv. Klementa.

Pozorišče: Skromna podolgovata celica z oknom na desni in vrati na levi. Ozadje je zastor, ki se razgrinja na sredi. Za tem zastorom nekaj stopnic navzgor v cerkev, dremotno v dremotni simetriji stebrovja. Strop celice je obok. Tri viseče svetilke. Klečalnik, razpelo, miza založena s pergamentnimi svaľjki, naslonjač (anaklinter). Noč, okoli treh zjutraj. Proti koncu ob Demonovem posetu mesečina skozi okno. V zadnjem prizoru jutro.

1. Prizor

Ciril (sedi v naslonjaču, bled, upadel, pol bedeč, bolan, v tresljajih rimske mrzlice. Vdano, proseče): Človekoljubeč, Kriste! Spasi, spasi! Zdravnik, pomočnik! Pomóži rabu svojemu, ponižnemu Cirilu!

Metod (ob njem z razpelom v roki. Črn, s štolo, prekrižano na prsih. Moli):

Daj milost od zgoraj bolniku, ki se zateka k Tebi! Zdravnik duš in lečnik teles, ki ozdravljaš vsaktero bolezen in strahuješ senco smrti! Doteknil si se Simonove tašče in jo je tresavica popustila. O, podeli služabniku svojemu zdravje, odženi morečo bolezen od raba svojega!

Ciril: Góspodi, pomiluj! Góspodi, blag si in človekoljuben!

Metod: O Bogorodica sveta! Nagni svoje uho k meni, o Mati Kristusova, usliši vzdihne in ozdravi bolnega Cirila, črnorizeca!

Ciril: Pokrij me in obsenči s sladkostjo svojih rok, pokrij me, odeni, kakor s posvečenimi krili golobjimi, o Bogorodica!

Metod: Pridi mu naproti, da bo vesel, ko se bo ločil od telesa!

Ciril (bolestnejše): Tolaži dušo mojo v smrtni grozi! (Utihne. Čez hip plaho,

blodno): O, o, o! Vidim sonce, ki je leglo za gore, vidim mesto v temi. Iz teme je dvignila mati oči za soncem! Mati, despojna! Za kom si izplakala oči? Za sinom, ki je daleč, za Konstantinom. Mar ne veš, da je ljubil modrost in je moral iti za klicem Gospodnjim? O, o, o! Oči si izplakala za menoj!

Metod (je pokleknil in mu proži razpelo). O dobri pastir, Kriste! Daj zdrav-ja hlapcu svojemu, daj utehe duši žalostni, Góspodi, človekoljubec... (Vpraša): Ciril, moj edini, tolažnik! Ali si umrl?

Ciril: Tvoj glas slišim, Metod. A oči so mi kalne od bolezní. Ali je pozno, Metod?

Metod: Tretja ura pred dnem, brat Konstantin. Vsi bratje menihi še spe, brat Konstantin!

Ciril: Ne kliči me Konstantina, Metod. Konstantin je odmril in samo še Ciril, črnorizec, živi.

Metod: Živiš, da, trpiš!

Ciril: Zahvaljen Gospod za trpljenje, ki ga je dal, in za vsaktero bolest. Ali jočeš?

Metod: Žalostna je noč in dolga, Ciril! In ti si govoril o materi daljni.

Ciril: O kom sem govoril?

Metod: O materi tvoji in moji, brat Konstantin!

Ciril (zase): Ero mater ima človek in ljubi jo in hudo je do smrti, da jo je žalil, Uboga mati! Ciril te ne bo več videl!

Metod: Ko sva odhajala, me je poklicala k sebi še enkrat in je vila od bridkosti z rokami. In pred sveto podobo se je zgrudila in tugovala in potem je s solzami močila mojo roko in prosila: Metod, pripelji mi nazaj Konstantina! In Metod se bo vrnil brez brata.

Ciril: Uboga materino srce!

Metod: In še je prosila in je rekla: In če bi umrl daleč in zapuščen, vzemi njegove kosti in mi jih prinesi, da bo spal mirno ob meni materi, moj najdražji, moj najmlajši sin.

Ciril: In ti si obljubil, Metod?

Metod: Obljubil sem, brat Ciril!

Ciril: O mati, veliko si prosila od sina svojega, Metoda! (Molk.) Metod, moj brat! Kakorkoli ljubiš njino mater, njene želje ji ne boš izpolnil.

Metod (začuden): Kako govoriš, črnorizec božji, brat Cirile?

Ciril (slovesno): Metod! Eno njivo sva orala skupaj in Gospodu je bilo všeč, in sva prišla v sveto Petrovo mesto in sva našla blagoslov za trud in delo. In Gospodu je bilo všeč, da je obnemogel Ciril in umira... sredi setve, ki je začela gnati. Ii ti, Metod, si v srcu svojem sklenil in rekel: Vzel bom Cirilov prah in se vrnem k materi in pojdem na goro in v samoto.

Metod: V dušo si mi pogledal, brat modri, Ciril. Pojdem na goro in bom molil za blagoslov njivi, kjer sva sejala.

Ciril (karajoče): Boš molil! In kdo bo čuval njivo, da ne pridejo in ne pohodijo setve in ne poteptajo oranega? Metod, odgovori! Kdo bo pastir čredi?

Metod: O brat Ciril! Vselej sem rad storil, kar si želel, in tudi zdaj v tej žalostni uri bi te ne žalostil. Pa li morem drugače? Kdo sem jaz, kdo si ti? Ti si moder in si mi bil voditelj in steber. S teboj je bila pot sladka in delo lepo. Ti si strahoval Hazare krivoverce, žide in Saracene, učence prerokove, ti si mi kazal pot, ti si mi bil moč in luč. V tebi ugaša moja moč in luč. Cirile, pusti Metodu, da se vrne, ko ležeš v grob, pusti, da se vrne v samoto na gori!

Ciril (tožče): Gospod, Gospod! Pomiluj! Zakaj si obiskal z žalostjo hlapca svojega, Cirila? Zakaj si me storil šibkega? O, o, o! Vidim svet od vzhoda v sončni zapad, velika polja, velike lesove, toneče v meglah. Vidim in štejem narode. Ne doštejem. Vidim in sem žalosten. Toliko ljudstva! In vsi so slepi in žalostni in molijo kamen in molijo les in so dobri v plašnih dušah. In jaz bi vstal in šel in jih učil, da bi videli! In sem slab in obnemogel, in moj brat, moj izbrani, je plah in ljubi samoto in goro molitve. Gospod, Gospod, pomiluj!

Metod: Molil bom, da te ohrani čredi svoji in bratu Metodu, brat Ciril!

Ciril (toplo): Metod! Poslušaj moje besedo in jo razumi! Bogu je ljubo, da bom umrl in da me boš nasledoval v delu. Ali je šel Janez na goro, ko je umrl Gospod? Ali je šel starec slabotni, Simon Barjona? Ti mi praviš, da sem ti bil luč in moč. Ne govoriš prav! Bog je bil v meni, moč in luč, Bog bo v tebi, ko preminem, moč in luč.

Metod: Po molitvi koprnim in samoti. Ali grešim, če grem za glasom srca, kakor mi ga je ustvaril Gospod?

Ciril: Niso poslali iz Moravije k samodržcu, da moli zanje črnorizec Metod na gori! Poslali so, da pride in uči! In ko sva prišla, ali naju niso sprejeli z ukanjem in pesmijo, ali niso odprli svojih src in nama dali najbolj ljubljениh in najboljših sinov, da jih učiva in posvetiva? Ali ni razvezal Kocelj ob obali Blatnega jezera svojim sužnjem vezi, ko sva ga prosila? Ali ni ljudstvo jokalo, ko sva šla na jug, ali niso starci tarnali, da naju ne bodo dočakali več? Dojenčki so stegovali z ročicami za nama! In ti, Metod, jim hočeš vrniti aspido (kačo) za grlico, ti hočeš vstran od njih, ki te ljubijo, ti jih hočeš zapustiti, ki te čakajo?

Metod: O! Dovoli mi, da se v molitvi posvetujem z Gospodom. Dovoli, da grem in poprosim razsvetljenja!

Ciril: Pojdi, Metod, govori z Gospodom!

Metod: Bojim se! Kako naj te samega pustim. Zopet se ti meglijo oči v tresavici.

Ciril: Čutim. Ura se je približala. Metod, moj brat! Pojdi in zbudi Slovence, učence moje in tvoje! Pojdi, ne mudi! Privedi jih, da jih blagoslovim v slovo. Pojdi in ti bo razodeto od Gospoda... človekoljubca, da me mara črnorizec na gori, da hoče Metoda, pastirja Slove-
nov... (Se zamakne.) O, gora samote! Visoko stoji, v soncu, ki tone, ležijo tihe celice, grobovi molitve, in gledajo daleč čez zemljo do morja v zapad, do morja na sever, kjer je mesto veliko in cerkev sv. Modrosti, O, gora molitve, črnorizcu Cirilu draga, dražja bratu Metodu, molitev ljubečemu in samoto... (Se zave.)

Pojdi, Metod, ne mudi, privedi mi moje Slovence!

Metod: Hitim, brat Ciril! (Se naglo okrene in gre na levo skozi vrata.)

2. prizor

Ciril (sam. Dvigne roke): Gospod Kriste! Človekoljubeč! Tisočkrat sem Te klical... vselej... si slišal... To uro... ne zapri... ne zapri ušes... rabu svojemu... Sredi dela,... blagoslovil si moje,... umiram. Daj rasti... kar sem sejal... daj življenja cerkvi moji in knjigi in daj luči... da bo močna... v Slovenih. Daj mir in edinost! Človekoljubeč! Za brata svojega kričim k Tebi... za Metoda... Vzemi mu željo iz srca po gori... po samoti, razsvetli ga... okrepi za delo... pelji ga v deželo nazaj... v Moravo, Panonijo... njivi razorani moji... čredi moji... ljubljени! Združi vse Slovence v verski edinosti! Edinost... edinost! (Umolkne. Bleda silhueta njegovega obraza se črta na temnem ozadju zastorja v svitu lune, ki je sinila skozi okno.)

3. prizor

Demon (dvoma, žalosti in smrtne groze v odelu Fotijevem ob vratih, kjer je izginil Metod. Sprva prilizljivo, pozneje poprogljivo): Konstantine!

Ciril: Ali ti kličeš, brat Metod?

Demon: Cirile, črnorizec, ali me ne poznaš več?

Ciril: Tvoj glas mi je znan in drag, vsemodri učitelj moj, Fotij.

Demon: Me še nisi torej popolnoma pozabil?

Ciril: Kdo bi te zabil? V molitvah sem se te spominjal, ko sem slišal, da si postal... Fotij, učitelj moj... ne zameri, da si postal nesrečen, da je večja tvoja modrost, nego ponižnost tvojega srca.

Demon: Glej, glej! In ti si ponižen, ki sodiš o meni? Si modrejši?

Ciril: Nisem, Fotij! Ko sem se besedil z Nemci in se potil, sem govoril, kakor sem se učil pri tebi. In v mestu na vodi sem po tvoji modrosti, ki jo je Gospod blagoslovil meni, nevrednemu ra-

bu svojemu, zmagal besedo trojezičnikov, pilatnikov. Fotij, ne govori, da sem nevhvaležen. Fotij, ker te ljubim, sem molil zate, da ne zaideš.

Demon: O, vidim, kako višiš na odici latincev, črnorizec Cirile! Vidim in vem: Modrejši hočeš biti od mene, učenec nad učitelja.

Ciril: Če si to ti, Fotij, moj učitelj, kakova ti je postala glava, da govoriš, česar ne moreš dokazati? Ljubil sem te; nikoli, nikoli ne bom sodil. Ali svarim te, Fotij! Pri vsem, kar ljubim in sem ljubil, te svarim! Ne hodi predaleč, Fotij. Modrost je močna, ljubezen je močnejša! Ali ljubiš, Fotij, ljubiš še, kot si ljubil, ko si bil še ves ponižen in še nisi bil patriarh? Ali res ne vidiš, kam pelje modrost brez ljubezni, modrost besede brez Boga?

Demon: Haha! Celo karaš me, se mi zdi!

Ciril: In če karam? Ali ne moram? O, Fotij! Ali nič ne vidiš? Razklala se bo družina v dva sveta, ljubezen v dva tabora. Mesto proti mestu. Gorje zemlji, gorje rodu! Vidim prihajati nesrečo. Meč in sulico dvignjeno nad množice in ogenj nad Cerkev Gospodovo. Konjike od vzhoda vidim in njihove konje v reži svete Modrosti. Fotij, to bo plačilo razkolu, to bo sad.

Demon: O razkolu govoriš in golčiš, da vidiš. Pa tudi jaz vidim in ti povem. Vidim morja ljudstev, ki jih ti ne bi spoznal za svoja. In vendar so tvoja. Ti si jim dal knjigo, tvoje besede označevalci so in verniki. In meni očitaš razkol?

Ciril: Bojim se te! Tvoj glas je Fotijev, a tvoja beseda je grda in krovočna. Ti oznanjaš jezo, ti želiš razkol. Pri Kristu vsetrpnu, pri sladkem imenu človekoljubnega Sina Marije, Bogorodice! Rotim te, neznanec, odgovori, ali si Fotij ali nisi?

Demon (se je odmaknil od Cirila in se zakrohotal): Kdo drugi naj sem, črnorizec?

Ciril: Tvoj smeh te je izdal in odkril, temni duh, zapeljivi, oče napuha, jeze

in žalosti. V puščavni je tvoj dom, da blodiš in iščeš, kje bi sejal dvom in žalost. To težko uro mojo si izbral, da bi plašil in begal dušo mojo! Toda z menoj je močni prijatelj, dobri, človekoljubni; z menoj je, moj ščit in meč, moja luč, moja moč, in mi je dal, da sem te spoznal pod plaščem laži (Se rahlo dvigne, iztegne desno.) V imenu Gospoda moje- ga, čigar navredni rab sem, nečisti duh, te rotim, apage, apage, izgini, izgini!

Demon: Strašen si, črnorizec božji, močan si. (Ugaša.) A ne veseli se svoje moči. Odvzeta ti bo to uro in tvoja setev bo podivjala in tvoje njive bodo pohodili. Haha! Tvoj brat je ne bo čuval. Tvoj brat Metod se bo vrnil na goro! (Ugasne popolnoma.)

4. prizor

Ciril: Kaj je rekel? Moj brat se bo vrnil na goro! (Bolestno): O Kriste, človekoljubeč! Pomiluj! Naj je laž, kar je rekel lažnik! (Kloni z glavo, jo zopet dvigne.) Gospod! V tej uri žalosti me ne zapusti, pridi, potolaži! (Molk.)

5. prizor

(Rahla jutranja zarja sije skozi okno. Tiho, samo od sebe se je razgrnil zastor za Cirilom in videti je v tihi somrak cerkve in stebrovja. Od čudne luči oblit gre po cerkvi doli proti celici *Človekoljubeč*, sladek v obraz, tih, dober, kakor blagoslov, in obstoji na stopnicah za Cirilom.)

Ciril: Gospod moj, človekoljubni! Usmiljenje! Nagni uho mojemu klicu, moji bolesti v uri strašni in bridki! Pridi, potolaži, vzemi žalost in dvom in daj veselja očem, preden se nagnejo in zasp. Saj si Edini, si Dober, si Človekoljubeč od veka v vek! (Skloni glavo. Jo dvigne.) Človekoljubeč!

6. prizor

Človekoljubeč (tiho, mehko): Cirile, hlapec moj ponižni!

Ciril: Gospod! Ali me Ti kličeš? Kje si?

Človekoljubeč: Blizu tvojemu srcu, tvoji ljubezni!

Ciril: O Sladki! (Okrene rahlo glavo in iztegne roke proti Svetemu, ki stoji svetel, mističen v somraku cerkve.) Blagoslovi!

Človekoljubeč: Za ljubezen véliko in gorečo, blagoslovljen rab moj, Ciril, ponižni!

Ciril: Gospod, Gospod!

Človekoljubeč: Kaj je tvoja bolešt, Cirile?

Ciril: Gospod, Gospod, Gospod, Gospod! Dobri, vseusmiljeni?

Človekoljubeč: Govori, Cirile!

Ciril: Razsvetli brata mojega, Metoda! Daj mu moči! In čredo mojo varuj, Tebi odgojeno! Varuj jo zmote in razkola! Gospod, in če je mogoče, naj gre kelih smrti mimo mene, raba Tvojega nevrednega, naj gre, da še živim in se trudim v vinogradu Tvojem, Gospod!

Človekoljubeč: Veliko prosiš, Cirile.

Ciril: Tvoja volja se zgodi, Gospod! A če je prav in mogoče! Za svojega učitelja, modrega Fotija, Te prosim, smiluj se mu! In za vse žalostne in bedne Te prosim, daj jim tolažbe, pošlji spas. V temi hodijo in molijo les in kamen. Pošlji jim luč. In za vse žalostne in razdružene člane družine Tvoje, Človekoljubeč, Te prosim! Daj jim luč najti, najti mir, ki si meni dal od svoje luči, da sem našel pismo in knjigo. Gospod, ljubezni daj, ljubezni! Mir, ljubezen, edinstvo, sveto edinstvo!

Človekoljubeč: Videl sem tvojo ljubezen, Cirile, ponižni moj hlapec! Pridi za menoj, da te obdarim!

Ciril: Za Teboj? Za Teboj! (Se dvigne, razširi roke in gre za Onim, ki je utonil v somraku cerkve. Za njim se strne zastor.) Za Teboj, Gospod, Gospod!

7. prizor

Metod: (z enci z leve): Vladika, brat Ciril! Prišli smo, da blagosloviš... (Ostrmi, se ozre y osuple Slovence.) Glejte, ni ga! (Bolešno): Cirile, moj brat!

Ciril (vzneseno, pojoč v cerkvi pred oltarjem za zastorjem): Hvalite, otroci, Gospoda, hvalite imen Gospodnje. Bondi imen Gospodnje blagovest'veno ot še e

v'veki, oto v'stok' sl'nc'a do zapad', hvalleno imen Gospodnje!

Metod (tiho): On moli... slavi...

Sloveni (v zboru): Gospoda zemlje in nebes slavi. (Padajo na kolena.)

Ciril (pojoč. Šum nepoznanih godal): Visok' nado v'semi jeziki Gospod', nad' nebesi slava jago... (Klic): Človekoljubeč, k Tebi! (Tišina. Glas zvonov. Sonce sine v celico na resne obraze Slovencev in na Metoda, ki se je sklonil kleče z glavo v prah.)

Metod: Brat Ciril, brat Ciril, blagoslovi!

Sloveni: Amin, amin!

(Zastor.)

EPILOG

8. prizor

(Ista celica. Večer. Nekaj dni po smrti čudodelnega svetca, ponižnega črnorizca Cirila.)

Angelar: Ko nas je blagoslavljal, ali si videl, kako se mu je svetil obraz?

Naum: In ko je roke vzdignil, ali si tudi ti čutil, kakor da je zavelo v vse ude ko sončna luč in toplota?

Angelar: Čutil sem veliko žalost, kakor da mi je rodni oče in bo umrl.

Naum: Prav praviš, kakor da nam je oče umrl. Družina smo ostali brez glave, brez variha.

Angelar: Njegov blagoslov nas bo spremljal, moč njegovega imena, ki je sveto, in sila njegove svetosti, ki ozdravlja. Vse mesto ga slavi, dobrotnika, čudodelnega.

Naum: Ali je čudno v tej deželi sonca. Ko smo vanjo stopili, so prišli in so trdili, da je krivoverec, in zdaj... čudna dežela, čudni ljudje. Ne, niso mi ljubi. Ni mi dobro med njimi. Rad bi že bil da'eč čez velike, visoke gore.

Angelar: Oče Metod odlašá. V molitvi bdi noč in dan. O, vem, ni dobro, ni dobro ni vladiki pod tem težkim nebom. In vendar ni še rekel: otroci, vzemite palice, vrnili se bomo. Glej, glej, kako gori nebo!

Naum (stopi k oknu): Sonce pada v

morje. Lepo mesto! Strašno mesto. Koliko mučeniške krvi je prelilo. Glej, in se ne morem iznebiti vtisa, ko vidim te zarjavele ljudi z ogljenimi očmi, da so vnuiki onih strašnih, onih davnih potomcev volkulje, kri vohajoče. Ne, ne! Niso mi dragi. Njihova beseda je opolzka kakor slina.

Angelar: In vendar spoznavajo istega Boga in jim sodi pravično. Težko je misliti moji glavi, da more soditi vsem ljudem, da more ljubiti vse. Glej vprašal sem očeta svetega Cirila v Gospodu in mi je rekel: Vse ljubi, za vse je trpel in umrl. A jaz ne morem razumeti. Za vse, ki so bili in bodo, o, koliko je to ljudstev! In On vé za vse!

Naum: O *Angelar*, polna zmot je še najina glava.

9. prizor

Gorazd (pride): Brata v Gospodu, mir vama!

Naum in *Angelar*: Mir i tebi, brat *Gorazd*! (Se poljubijo.)

Angelar: A kod si taval, brat *Gorazd*, da je prašna riza tvoja?

Gorazd: Iz cerkve velike sem šel in nisem našel nazaj. V tesno mesto sem prišel s čudnimi vonji, ki ležejo na oči in glava boli od njih. In sem stal pred hišo umazano. Jok otrok sem slišal in sem pogledal vanjo. O, kaj sem videl! Mati je ležala mrtva na slami, dojenček je ležal na njej in jokal, in zraven sta stala deklica in deček in sta vpraševala: dormi, mama, dormi? In ko sta me videla, sta prosila z ročicami povzdignjenimi: pane, pane.

Naum: Kaj sta prosila, brat *Gorazd*?

Gorazd: Kruha. A jaz nisem imel skorje, da bi jo dal. Ni skorjice. Do smrti, do smrti me bo bolelo, kar sem videl.

Angelar: Zakaj jima ne da jesti in jima je vzel mater? Dojencu mater! O *Gorazd*, ti si moder, kako je to? Ali ne skrbi za vrabčka na strehi, za lilijo na polju?

Gorazd (resno): Skrbi! Ko sem šel od onod, glejte, in sem oči povesil in jokal

zaradi malih, bil je zlat novc in sem se vrnil.

Naum (veselo): In si se vrnil? —

Angelar: In potem, brat *Gorazd*?

Gorazd: Prišel je človek mimo z jersbasom in kruhom in mlekom. In sem mu dal zlat in ga vedel v hišo, in so jedli, in dojenček je pil. In mati, ki je bila mrtva, ni bila mrtva, in so ji vina vlili v usta, in se je nasmehnila...

Angelar: Ne bom več dvomil, ne bom! Gospod, Gospod!

Naum: Zaradi otrok in dojenčev se bom trudil jih ljubiti, rjave brate pod sončnim nebom, z besedo opolzko kot slina.

Gorazd: Premišljam pot, ki sem jo blodil, in vidim: Zato mi je dal bloditi, da so jedli črviči in se nasmehnili. In sem miren in nič več ne tugujem, da je poklical k sebi učitelja, očeta Cirila. Vse je prav storil, vse dobro je od nje, in če je dal bridkost in bolečino, jo je dal v srečo in veselje.

Naum: Brata, molimo Ga! Moje srce je polno ljubezni.

Angelar: Da, pojdimo v cerkev, kjer je ležal v smrtni srugi naš učitelj in oče *Ciril* pred *Njim* in prepeval.

Gorazd: Pojdimo! Da potolaži in razsvetli. (Gredo v cerkev.)

10. prizor

(*Klement* in *Sava* prideta z leve.)

Klement: *Vladika* je vstal izpod razpele in svetilo se mu je lice in mi je rekel, naj grem in povem vsem, da se bomo vzdignili ob zori in pojdemo na pot.

Sava: Domislil je, on pojde z nami! A kam je šel on sam?

Klement: Šel je k očetu in kralju *Cerkve krščanske*. „*Klement*,“ mi je rekel, „grem k namestniku *Gospodovemu*, ki je poslal k meni in prosi in prosi ž njim vse mesto, naj ne jemljem seboj prahu svojega brata.“

Sava: Materi daljni ga je obljubil.

Klement: In če je obljubil? Mari ni želel oče *Ciril*, da hoče počivati, kakor vojak, tam, kjer je padel? Mari je mati,

ki te je rodila, več od Gospoda, ki je trpel zate. In če želi Njegov namestnik, da v svetem mestu spi pokojni oče naš Ciril, kdo bi protislovil?

Sava: Poznam vladiko Metoda! Težka mu bo žrtev.

Klement: Ali nisem rekel: obličje se mu je svetilo, ko se je dvignil izpod razpela! (Glas zvonov.) Čuj, čuj! To je veselje mesta, da bo počival v njegovem zidovju véliki čudodelnik, (Stopi k oknu.) Glej, glej, in tam doli gre vladika, se vrača. In ljudstvo mu kliče in se klanja. Radujva se, radujva!

Sava: Mari sem kakor to ljudstvo igravo in vihravo, kakor da ima roke mesto nog?

Klement: Ne zato, brat Sava, zato, ker je očitna moč Gospodova. Hrepenel je, hrepenel vladika naš od tu, a ne k nam, ne v Moravijo, ne v Panonijo. Domov je želel, daleč na goro samotno, ki sega do zvezd.

Sava: A zdaj, kako? Ali je umrlo hrepenenje? Ne izpremeni trta sokú, ne mož srca!

Klement: On ga je! (Se ozre proti cerkvi v ozadje.)

11. prizor

(Gorazd, Angelar, Naum iz cerkve.)

Klement: Glej! Zbrani smo.

Angelar: Mir vam, bratje! Molili smo.

Naum: Srce je pokojno, kakor da mi je v sanjah prišel oče Ciril.

Gorazd: Čemu zvonjenje in šum ljudi?

Klement: Veselju mesta Rima in našemu. Jutri ob zori gremo na pot.

Vsi: Hvaljeno ime Gospodovo! (V njih kretnje je zašla živahnost.)

Naum: Veselim se že daljnih logov, da zopet zajmem zraka.

Angelar: In jaz se veselim čistih vod, da izmijem oči.

Sava (resno): Ali bosta plesala, kakor to ljudstvo vihravo in igravo?

Gorazd: Ne karaj ju, brat Sava! Najmlajša sta.

Klement (dobrohotno): Veselí se ž njima v srca svojem. A ni mu dano, da

bi pokazal srce. Ne izpremeni mož srca! (Se nasmehne Savi.)

12. prizor

Metod (pride z leve): Mir vam, tovariši.

Sloveni: Mir i tebi, vladika Slovenov. (So se sklonili, da bi mu poljubili roko. On brani. Zadnja, ko kri rdeča zarja polni celico.) Ne klanjajte se meni! Jaz bi moral poklekniti pred vas in obžalovati.

Klement: Kaj govoriš, vladika, brat svetega Cirila, raba ponižnega v Gospodu?

Metod: Resnico govorim, brat Klement! Kriv sem pred vami! Zapustiti sem vas hotel. Do te zadnje ure sem hotel, ljubeč samoto in goro. A Gospod mi je poslal razsvetljenje po rabu svojem, Cirilu ponižnem.

Sloveni: Sveti, čudodelni!

Metod (ginjen): Da, bratje! Ko sem ležal pred križem dva dni in dve noči, je trudnost obšla mojo glavo in sem spal. In v sanjah sem videl in je prišel moj brat Ciril in je vodil za roko mater mojo, déspojno Dobro. In je rekel: Mati, reci mu besedo! In se je magnila k ušesu mojemu in je rekla: Sin moj, odvežem te obljube! Pojdi in hodi pot, ki jo je pokazal Ciril! — (Molk.) In sem spregledal in vstal in sem šel k glavarju Cerkve svete, da naj pokoplje Cirila, hlapca Gospodovega! In jutri, bratje! Jutri gremo na pot!

Sloveni: Blagoslovljen, vladika Metod, blagoslovljen! (Pokleknejo.)

Metod: Ne jaz! Ne jaz! On, on, sveti, čudodelni! Ponižni rab Gospodov, črno-rizec Ciril! (Zdrkne sredi med učenci na koleno. Tiho se razgrne zastor v celici. Oblit od nebeške gloriije stoji nad stopnicami črno-rizec Ciril z razprostrtimi rokami.) Blagoslovljen, brat Ciril, apostol Slovenov, blagoslovljen, češčen! Tvoj duh nas spremljaj, nas krépi; blagoslovljen, blagoslovljen!

Ciril (tiho, ko jeka): Blagoslovljeni!

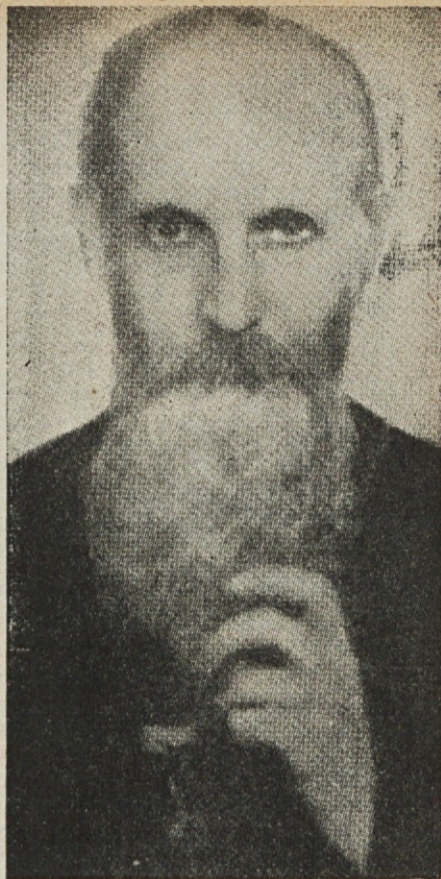
(Zastor pade sunkoma.)

PATER FILIP DE REGIS

IN NJEGOVO DELOVANJE

ZA

CERKVENO EDINSTVO

Preden sem pred dvema letoma nekoliko napisal o delu za zedinjenje pravoslavnih Cerkev s katoliško, sem šel v ulico Güemes 2962 k patru Regisu (Réžisu) iz družbe Jezusove, papeškemu zastopniku ruske katoliške cerkvene občine v Buenos Airesu. Kakor na toliko drugih, je tudi name napravil nepozaben vtis; videl sem, da govorim z duhovnikom širokih obzorij, velike plemenitosti in žrtvujoče se dobrote. Tudi pozneje sem govoril z njim; dajal mi je na uporabo svoje francoske, angleške in španske članke, nekatere še kar v rokopisih. Lani 19. februarja je pa umrl. Nekolikokrat sem obiskal njegov grob na pokopališču jezuitov v San Miguelu (Migélu, Colegio Máximo). Dne 27. novembra sem se pridružil Rusom, ki so šli z njegovim naslednikom p. Konvalenkom opraviti molitve ob njegovem grobu. V tihem, senčnem gaju smrti je polglasno odmevalo rusko petje psalmov in obrednih molitev. Nekaterim so stale solze v očeh.

Da napišem tale sestavek o p. Regisu in o njegovem življenjskem delu, sem obiskal tri njegove dobre znance. Prvi je vlč. Aleksander Kulik, ruski svetni katoliški duhovnik, pomožni dušni pastir in vodja cerkvenega zbora. P. de Regis ga je bil poklical, da sodeluje pri ustanovitvi in uredništvu ruskega tednika „Za pravdu“.

— Potem sem šel k dušnemu pastirju katoliških Melhitov, ki živijo na Libanonu,

v Siriji, Transjordaniji in Egiptu: k p. Eliji Andraosu na avenidi Canning 1356. P. de Regis si je bil z njim zelo prijatelj in je bil mnogokrat gost pri njem. Želel je, da bi pater Elija postal škof za vse katoličane vzhodnega obreda v Južni Ameriki. — Nekolikokrat sem obiskal tudi ruskega izobraženca N.N., ki ga je pokojni kot prijatelja redno obiskoval in ki je tudi zadnjo noč bdel pri njem. — Šel sem tudi v hišo jezuitov v ulici Sarandí 65, kjer so mi dali dva kratka, a tehtna tiskana sestavka o delu in smrti svojega sobrata p. de Regisa. — Podati hočem najprej zunanji potek pokojnikovega življenja. Nato bi rad popisal način njegovega apostolata med Rusi. Pozneje kdaj pa bom, če bo kazalo, povzel smernice, ki se jih je držal pri tem apostolatu.

ZUNANJE ŽIVLJENJE P. DE REGISA

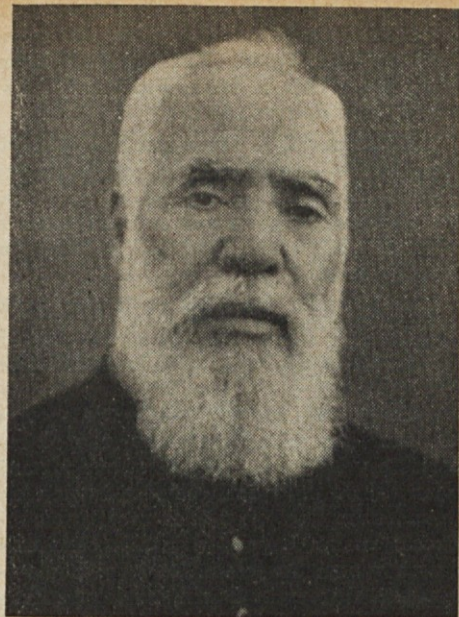
Rodil se je 8. junija l. 1897 v južni Franciji, blizu zgodovinskega Avignona (Avinjóna), kjer so v letih 1309-1376 živeli papeži. Družina je plemiška, so grofje Gatimel; on se pa v svoji skromnosti ni nikoli podpisoval s tem polnim imenom, češ da je predolgo. Premožni so, imajo veleposestvo in več hiš. Oče je bil podpredsednik francoskih monarhistov, ki hočejo obnoviti monarhijo Napoleonove rodbine. Bil je plemenit katoliški mož, a je kmalu umrl. Zapustil je poleg Filipa še enega sina in dve hčeri, ki je ena izmed njih redovnica. Vzgojo otrok in gospodarstvo je prevzela mati. P. de Regis je večkrat zatrjeval, da se mora zlasti njej zahvaliti, da je postal redovnik. V mladosti in v poznejšem življenju ga je zvesto spremljal tudi spomin na svetnika iz njihovega rodu: na sv. Frančiška Regisa, ki Cerkev obhaja njegov spomin 15. junija. Vstopil je k jezuitom in deloval med zapuščenimi kmeti in gorjani jugovzhodne Francije. Zgrudil se je in umrl 26. decembra l. 1640, ko je v silnem mrazu, z vnetimi pljuči, brez oddiha pridigal in spovedoval. Po smrti p. de Regisa so poslali iz Francije tukajšnji ruski kapeli majhno relikvijo tega njegovega sorodnika - svetnika.

Filip je bil starejši sin in bi bilo družinsko imetje njegovo. Pa se mu je s 17. letom odpovedal in je po zgledu sorodnika sv. Frančiška vstopil 21. novembra l. 1914 — torej v začetku prve svetovne vojne — v jezuitski red. Noviciat je opravil v Franciji, modroslovje v Yerseju (Džerseju) v Angliji. Od tam je pisal leta 1920 redovnemu vrhovnemu predstojniku v Rim, naj mu dovoli, da se pripravi za delo med Rusi in prestopi v njihov vzhodni bizantinski (grški) obred. Ko se je spet v Franciji učil bogoslovja, je zahajal med ruske priseljence, zlasti med šolarje v počitniških kolonijah. Dobro se je izvežbal v ruskem jeziku. Proučeval je rusko zgodovino, kulturo in slovstvo. Posebno rad je bral ruske verske knjige, n. pr. Solovjeva.

Po mašniškem posvečenju je odpotoval med Beloruse, ki so tedaj pripadali poljski državi. Nastanil se je v Albertynu in pomagal pri dušnem pastirstvu katoliških Belorusov. Rad je hodil tudi med pravoslavne, oni pa k njemu. Od takrat je pozabil, da je Francoz. Postal je Rus z vsem srcem, z vsem mišljenjem in z vsem delovanjem. Tudi molil že ni več v jeziku svoje ljubljene matere, ampak v jeziku svojih Rusov. Ni prezrl njih napak; vse pa je storil, da bi jim dušno in telesno pomagal. Vse, kar je pozneje pisal o Belorusih, je prežeto z močno, nadnaravno ljubeznijo. Leta 1931 je postal duhovni voditelj v semenišču vzhodnega obreda.

Poljska vlada že od nekdaj ni posebno rada gledala na delo za cerkveno zedinjenje. Vedela je, da katoliški Rusi nikoli ne bodo hoteli postati Poljaki. Zato je tudi p. de Regisu delala ovire. Ko je moral l. 1933 zaprositi za poljsko državljanstvo, mu je prošnjo zavrnila. Moral se je posloviti od Bele Rusije.

Dušni pastir katoliških Melhitov, ki
je pripovedoval dr. Jakliču marsikaj
iz življenja p. Filipa de Regisa.

Katoliški ruski svetni duhovnik Ale-
ksander Kulik, ki je tudi posređoval
pisцу tega sestavka dragocene po-
datke o p. de Regisu.

Nuncij ga je poslal v Rim, da postane voditelj duhovnega življenja na Papeškem ruskem zavodu (Russicum). V njem je študiralo in bilo posvečenih po vzhodnem obredu tudi že nekaj Slovencev. Naš rojak p. Koren, jezuit vzhodnega obreda, je zdaj tam duhovni voditelj.

Ruski zavod je sveta stolica ustanovila l. 1929 za ruske bogoslovce, pa tudi za druge, ki se hočejo posvetiti apostolatu med Rusi. Stoji zraven cerkve Marije Večje (Santa Maria Maggiore), ki je v njej papež Hadrijan II. odobril slovanski prevod bogoslužnih knjig sv. Cirila in Metoda in je po Cirilovi smrti posvetil sv. Metoda za nadškofa. V zavodu se uči do 30 gojencev modroslovja in bogoslovja. Vzgajajo in učijo jezuiti.

Že po enem letu je p. de Regis postal vodja zavoda. Nekoliko je tudi učil svete vede in je imel v Rimu in okolici mnogo duhovnih vaj.

Ostal je do leta 1940, do izbruha druge svetovne vojne, ko je bil poklican v Francijo.

Po končani vojni l. 1945 se je spet vrnil v Rim, v Papeški ruski zavod. Kadar koli mu je čas dopustil, je pa šel med ruske begunce, ki so životarili po raznih taboriščih v Italiji. Nosil jim je, kar je zanje dajala Kongregacija za Vzhodno Cerkev. Njen tajnik je bil in je še zdaj francoski kardinal Tissérant (Tiserán). P. de Regis je za ruske izseljence tudi prosil in nabiral po imovitejših trgovinah in hišah. — Precej ruskih beguncev je bilo označenih za vojne zločince; bili so v nevarnosti, da jih vrnejo Sovjetom. Te je p. Regis reševal iz taborišč, jih skrival in vzdrževal. Mnogim Rusom in Rusinjam je preskrbel potni list, zlasti za Južno Ameriko, kamor so jih še najrajši sprejemali.

Ko se je poleti l. 1947 vkrcala močna skupina Rusov za v Argentino, se je p. de Regis odpeljal z njimi. V Buenos Airesu jim je takoj začel iskati stanovanje in delo. Nikogar pa pri tem ni vprašal, ali je katoličan ali pravoslaven. Zanj je bilo dovolj, da je vedel: Rus je. Ušel je svoji žalostni preteklosti pod komunizmom in po nemških in italijanskih taboriščih. Brez vsega je, od vseh zapuščen. Po želji svete stolice mu moram jaz pomagati. — In jim je pomagal, kar je mogel. Spet je poposil zanje na rimske kongregaciji in je od nje dobival podporo. Nekoliko so mu pomagali tudi premožnejši argentinski Rusi.

Bogočastje po rusko-bizantinskem obredu je sprva opravljal v kapeli katoliških Melhitov na Canningu. Tam je dobri in goreči p. Elija Andraos od blizu gledal in zelo občudoval njegovo požrtvovalno ljubezen do bližnjega. Hodil je k ladjam, ki so dovažale Ruse. Pristrčno jih je sprejemal, jim pomagal nositi prtljago v Hotel za priseljence, v mesto in v predmestja. On, plemiške krvi in vzgoje, je postal njihov sluga in njihov nosač. Hodili so z njim in za njim, na pol bosih, zakrpanih in raztrganih, ko jih je vodil pred oblasti, v tovarne in k podjetjem. Večina mu jih je bila hvaležna in vdana. Vsi pa ne. To ga pa ni motilo. Njegovo načelo je bilo: bodi dober in pomagaj. zlasti pomagaj takim, ki niso vredni.

Po treh mesecih je prestavil bogoslužno središče od Melhitov v kapelo sv. Felicite, v zavodu redovnic ob ulici Montes de Oca. Čez leto dni mu je pa Kongregacija za Vzhodno Cerkev omogočila nakup hiše v ulici Güemes 2962 blizu Plaza Italia, kjer je zdaj „Ruski katoliški misijon“. V hiši je priredil kapelo, stanovanje za tri ruske duhovnike, za posle in za ruske moške, ki bi bili še brezdomci. Hiša je bila v začetku vse dni polna priseljencev, ki so prihajali z ladij.

Kapela je posvečena sv. Petru in Pavlu in ima več ruskih slik ali ikon, izvršenih v Parizu. Na Vzhodu je po starodavnem izročilu točno določeno, kako se naj upodablja svete osebe. Dovoljene so samo slike, kipi ne. Naslikane osebe imajo veličastno resen obraz. — Zadaž na steni visi velika podoba Kristusa Kralja

Marija z Detetom
 v papeškem ruskem zavodu
 „Rusicum“ v Rimu,
 kjer je bil p. de Regis
 dolgo vrsto let rektor.

z Bogorodico in Janezom Krstnikom, delo tukajšnjega ruskega umetnika. Pod njo je oltar, ki je na njem sv. Rešnje Telo. Pod vrhnjim prtom je zganjen prtiček z naslikanim Kristusom v grobu in z všitimi svetimi močmi (relikvijami). Oltar loči od kapele ikonostás, lesena stena s tremi vrati in s slikami Kristuša, Matere božje, angelov in obeh patronov kapele. Na desni strani je večja slika Jezusa v grobu, ki jo pri obredih velikega tedna neso v procesiji. Blizu nje je sličica Kazanske Marije.

Na progi proti največji južnoameriški božji poti Luján (Luhán), v kraju La Reja (Reha), je p. de Regis s pomočjo duhovnika Kulika odprl zavod za ruske dečke, ki še niso mogli stanovati pri starših. Ko so ti dobili dovolj veliko stanovanje, so se dečki preselili k njim. Zdaj hodijo ruski šolarji v ta zavod samo še na počitnice.

Kot papeški delegat za Ruse vse Južne Amerike je p. de Regis večkrat potoval: v Čile, v Peru, v Uruguay. V Braziliji se je nekoč mudil 9 mesecev in je nedaleč od Sao Paula ustanovil katoliško rusko središče in zavod za dečke.

Tako je za svoje Ruse snoval in delal, ne meneč se zase, za svoj ugled, za svoje zdravje. Vmes je mnogo bral in študiral, predaval o ruski kulturi in ruski zgodovini, imel konference in cele tečaje. Bil je profesor za vzhodno bogoslovje v škofijskem semenišču v Buenos Airesu (Villa Devoto) in v jezuitskem bogoslovju v San Miguelu.

Bil je dobrega zdravja. Živce je imel izvrstne. Če je bil kdaj notranje razburjen, je bil v govorjenju in v kretnjah še toliko bolj miren. Mojstrsko se je obvladal, vselej in za vsako ceno. Bil je pa francosko živahen. — Starši so ga bili navadili lepih zunanjih oblik in lepega nastopanja. Njegova spoštljivost in njegova ljubezen do bližnjega je dajala njegovim lepim, plemenitim zunanjim oblikam nadnaravno vsebino. Zato ga je nehotе zacenil in vzljubil, kdor je prišel v stik z njim. Malo mož si je dobilo toliko ljubezni kakor on.

Bolezen se je pa naselila tudi v njegovem telesu. Nikdo pa ni vedel zanjo, tudi on ne. Imel je raka, ki mu je razjedal krvna telesa. V začetku l. 1955 je pa bolezen zelo začutil. Ker je bil vselej ubog v duhu, je vstopil v javno brezplačno bolnišnico Fernández. Bolniki so takoj dobili veliko spoštovanje in zaupanje do njega.

Po odredbi drugih se je po enem tednu preselil v sanatorij „Lavalle“ (Laválje) v ulici enakega imena, št. 1730. Tam so ga obiskovali njegovi sobratje, zlasti pa Rusi, na stotine, izobraženi in preprosti.

Tisti, ki so bili pri njegovi bolniški postelji, so ga občudovali, kako vdano in vedro je prenašal svoje silne bolečine. Videli so, kako pobožno je prejel sv. obhajilo in sv. poslednjo olje po vzhodnem obredu. Poslušali so, kako je polglasno molil, vedno po rusko; samo enkrat je po francosko vzdihnil: „Moj Bog!“ Videli so, kako je pri polni zavesti umrl. Bilo je to tri četrt na eno zjutraj, dne 19. februarja.

Oblekli so ga v njegovo črno redovniško haljo (rizo), ga položili v krsto in mu dali v roke križ. Potem so ga peljali v njegovo rusko kapelo. Tja so hodili Rusi in Rusinje, otroci, mladina in odrasli, katoličani in pravoslavni, da ga pokropijo, mu še enkrat pogledajo v iztrpljeni obraz, se razkokoje ob njem in mu poslednjč poljubijo roke. — Potem so ga prepeljali k sobratom jezuitom v San Miguel. Vpričo trupla sta se opravili dve sv. maši: po vzhodnem in po latinskem obredu. H grobu so ga nesli jezuitski bogoslovci, slušatelji njegovih predavanj o krščanskem Vzhodu.

KAKO JE P. DE REGIS DELOVAL ZA CERKVENO EDINSTVO

Vedel je, da bo s hladnimi dokazi, verskimi in zgodovinskimi, le malo opravil. Zračilna sta dva zgleda: Razkolni Grki so se na dveh vesoljnih cerkvenih zborih združili z Rimom: l. 1274 v Lyonu in l. 1439 v Florenci. Obakrat jih je k razgovorom gnala stiska njih države. Obakrat so pritrdili vsem dokazom za potrebnost in korist zedinjenja. V Florenci so s katoličani proučili in uredili vse sporne točke. Ko so se pa vrzili domov, je bilo zedinejnja takoj konec; razkol je še globlje zazijal. Do Zapada so imeli velike predsodke in hude očitke iz preteklosti in sodobnosti. Srca so bila odtujena in sovražno ločena in so taka tudi ostala.

Rusi so sprejeli krščanstvo večinoma iz Carigrada. Žal, da so ga sprejeli šele potem, ko so se bili Grki pod Fotijem že ločili od katoliške enote. Tako so Rusi skoraj nevede in brez lastne krivde prišli v ločenost od vesoljne Cerkve. S pomočjo Grkov so si organizirali lastno, rusko Cerkev, ki so jo vselej zelo spoštovali in ljubili, saj jih je v Kristusovem duhu vzgajala in vodila, jih blazila pred zunanjimi sovražniki in pred nasiljem carjev, jim blažila, lepšala in posvečevala trdo življenje in jih lepo pripravljala za večnost. Bilo bi torej nemodro in neuspešno,

Ena izmed starodavnih pravoslavnih cerkva v Rusiji

Rusom jemati ali manjšati spoštovanje in ljubezen do njihove cerkvene organizacije in jim vsiljevati zahodno. Cerkevno zedinjenje se bo torej moralo, če naj bi imelo uspeh, začeti in izpeljati na način, ki bo v njem mnogo poznanja, priznanja in spoštovanja do ruskega cerkvenega mišljenja in življenja.

Rusi so v vseh časih imeli — poleg svojih napak — mnogo pobožnosti, ponižnosti, dobrotelčnosti in drugih resničnih, klenih kreposti. Kadar so pa gledali katoliški Zapad od blizu, se jim je zdel ohol, željan oblasti in časti, trd in nasilen, hkrati pa diplomatsko neiskren — sploh preveč posveten in premalo naravn k nadnaravnemu. Zato bo nam katoličanom treba s spoštljivostjo, potrpežljivostjo in z lepim življenjem podirati upravičene in neupravičene predsodke vzhodnih kristjanov in tako zblíževati odtujena si srca. Šele potem si bodo oni z vso silo zaželeli biti z nami v isti katoliški skupnosti in jo krepiti na znotraj in na zunaj. Kristus je pred odhodom v trpljenje molil, da bi bili njegovi verniki „vsi eno“: najprej eno po ljubezni, potem pa eno po cerkveni organizaciji.

Torej najprej zblížati srca in tako pripraviti pot do zedinjenja.

P. de Regis si je ves čas svojega apostolskega delovanja med Rusi prizadeval, dobiti njih srca. Kako je to delal? Tako, da je ljubil Ruse z vso iskrenostjo, z vso dejavnostjo in z vso požrtvovalnostjo. Bog, ki ga je poklical, da deluje za katoliški vesoljnost in da nam je pri tem delu svetel zgled, mu je zanetil v srcu močno ljubezen do Vzhoda, do Rusov. Potem si je rajni ta ogenj ljubezni ohranjal in večal do svoje prežgodnje smrti.

Držal se je gesla: Služi svojemu bližnjemu brez pridržka, ne gledajoč nase; če treba, se popolnoma žrtvuj zanj! To geslo je nenehoma obračal na vse Ruse, ki je z njimi prišel v stik, brez razlike vere in mišljenja. Čim slabši je bil kdo, tem bolj se je zanj potrudil.

Za Ruse je vedno imel čas; zanje je bil vedno spočít in veder, pa naj je prišel s še tako utrudljivega dela ali pota. Ob prostih urah je najrajši šel mednje, zlasti ob nedeljah popoldne. Neštetokrat je bil pri njih n. pr. v Villa Diamante, kjer so zgradili celo rusko-ukrajinsko vas. Skoraj vse je poznal, po imenu, priimku in po družinskih razmerah. Nekoč sem mu enega od njih omenil, ki je umrl v bolnišnici. Takoj je vedel, kdo je in kako je bilo z njim. Bil je osebno hvaležen tistim, ki so pomagali Rusom. Tako se je prišel zahvalit ruskemu izobražencu N.N., ki je o njem slišal, da je več rojakov spravil v službe. Ta mi je pa o njem povedal, da je do dva tisoč Rusom preskrbel delo ali podporo.

Da je od prispevkov, ki jih je dobival iz Rima ali od premožnejših Rusov, temu manj porabil zase, je kar najskromneje živel. Sam si je pral, ponoči, tudi rjuhe. Perilo si je tudi zato sam pral, da drugi niso videli, kako je izrabljeno in raztrgano.

Ko je hudo zbolela Rusinja, žena Slovenca, in je bilo treba, da ji presadijo živo kožo (injerto), se je p. de Regis z obema drugima duhovnikoma Ruskega katoliškega misijona takoj ponudil za to, čeprav se je že slabo počutil. Vzeli so mu kožo z vsega trebuha; teden dni je potem moral ležati v bolnišnici. Ko je bolnica kljub vsemu umrla, je dal njenemu možu oskrbo v hiši misijona.

Nikoli ni pa nobenemu Rusu zato pomagal, da bi postal katoliški. K temu sploh nikomur ni prigovarjal. Vedel je, da vsak posamični prestop vzbujajo drugi pravoslavni nevoljo, češ: kaj mu je bilo treba menjati Cerkev, saj je naša ruska dovolj dobra in za nas Ruse najboljša. Posamični prestopi pa povzročajo zagrenjenost tudi zoper katoliško Cerkev. Seveda, če je kdo sam prosil, ga je sprejel. Tako jih je prišlo nekaj sto, ki zdaj zahajajo h katoliški ruski službi božji. Njegov cilj je bil: z ljubeznijo in dobroto pripravljati teren, da se bodo čez čas cele množice, škofije, nadškofije ali patriarhije, same po sebi vključile v cerkevno edinstvo. Za zdaj jih pa pustiti!

Zato je bil silno ogorčen zoper tiste katoličane, ki hočejo absorbirati vzhodne kristjane, neopazno jih prepeljati v latinski obred. Imel je polno spoštovanje in ljubezen do vzhodnih Cerkva, ki so bile najstarejše Cerkve in so se z ganljivo zvestobo ohranjale do danes, kljub preganjanju in moritvam. Tudi je vedel, da če se izneverijo svoji Cerkvi, se bodo najbrž izneverili tudi vsemu verskemu življenju.

Sam je zelo spoštoval pravoslavne škofe in duhovnike, saj je vedel, da so veljavno posvečeni in da imajo neizbrisno znamenje. Vedel je, da so njih maše in zakramenti veljavni. Pravoslavnim je prigovarjal, naj le hodijo k svoji službi božji, k svojim svetim dejanjem. Skupini pravoslavnih Rusov je v katoliški cerkvi v Buenos Airesu dobil pravico, da so začasno imeli v njej svoje bogočastje, ker ga drugje še niso mogli imeti. — Nekoč sem ga vprašal, komu izmed tistih, ki hodijo h katoliški ruski maši, deli on tudi sv. zakramente. Dal mi je tak odgovor, da mi je zaprl sapo. Pa je dostavil: „Le mirni bodite. Jaz sem se o tem razgovoril že s to in ono visoko in odločujočo cerkevno osebnostjo, v Rimu in drugod; in noben ni rekel, da ne delam prav.“

Kakor je on imel vzhodne kristjane za „svoje“, tako so ga tudi oni imeli za „svojega“. Rekli so: „O, to je pa naš batjuška (duhovni oče)“. — Naj ob tej priliki za šalo in oddih omenim dogodek, ki ga je p. de Regis nekje sam omenil. Mudil se je v spodnji Italiji in je v neki cerkvi maševal, seveda po bizantinskem obredu.

Gledal ga je tudi neki duhovnik iz okolice. Po maši je stopil k njemu in ga vprašal, kdo je in kakšne vere je. „Sem katoliški duhovnik in jezuit.“ — „Kaj, pravi katoliški duhovnik, pravi jezuit?“ — „Pravi.“ — „Pa kakšno pobožnost ste zdaj opravljali pri oltarju?“ — „Maševal sem.“ — „Kaj, da je to bila maša?“ — „Maša, prava sveta maša, po vzhodnem obredu, ki je precej starejši kakor vaš latinski in ki so ga sestavili cerkveni očetje, zlasti sv. Janez Zlatousti in sv. Bazilij.“ — „Pa sveti oče ve, da nekateri tako mašujete?“ — „Seveda ve, odobrava in nam tudi tako velewa.“ — „No, če sveti oče to ve in odobrava, potem bo stvar že v redu.“ Pomirjen in vesel se je poslovil, sedel na kolo in odbrzel v svojo romansko katoliško veseljnost.

Ko so nekega pravoslavnega škofa vprašali, kako bi jih najprej dobili za cerkveno edinstvo, je odgovoril. „Ravnajte z nami, kakor je treba!“ To je: ne žalite nas, ne držite se proč od nas, spoznavajte in cenite nas, ljubite nas in nas imejte za resnične brate v Kristusu! — P. de Regis je tako ravnal, zato jih je mnogo dobil v katoliško skupnost, v drugih je pa pripravljajal pot.

Da ni ravnal napačno, dokazuje pismo kardinala Tisseranta jezuitom ob njegovi smrti. Hvali ga, da je bil čvrst delavec v težavnem apostolatu med vzhodnimi kristjani. Popolnoma se je posvetil ruskemu narodu in je globoko prodrl v njegovo miselnost. Z Rusi je trpel in upal. Pomagal je podirati predsodke zoper katoliško Cerkev. — Tako je kardinal - tajnik pisal.

Ker je p. de Regis tako zelo ljubil Ruse, je bil tudi nespravljiv sovražnik komunizma. Predvsem, ker je do dna brezbožen in protikrščanski. Potem pa tudi zato, ker je iz Rusov naredil brezpravne berače. Prav tako je pa bil zoper kapitalizem, ki je samo druga oblika brezdušnega materializma.

In njegovo zasebno življenje? — P. Filip de Regis je privlačil srca vzhodnih kristjanov tudi s svojim plemenito zgrajenim značajem in krepostnim življenjem. Z njima je pomagal podirati zid predsodkov, ki sovražno loči krščanski Vzhod od Zahoda; z njima je tudi klical blagoslov in uspeh nad svoje delo.

Da je bil čednosten, svetniški duhovnik, so mi sami od sebe rekli vsi, ki so ga dobro poznali in ki sem govoril z njimi. Njegov sodelavec, ruski katoliški duhovnik Aleksander Kulik, je izjavil: „Videl sem že mnogo duhovnikov. P. de Regis je pa bil zame največji. Bolj svetega duhovnika še nisem videl“. Melhitski katoliški dušni pastir p. Elija Andraos je rekel: „Ko je po prihodu v Argentino mnogo zahajal k meni in je v naši kapeli imel za Ruse službo božjo, sem gledal od blizu, kako je osebno svet in z vso dušo apostolski, vedno pripravljen storiti dobro.“ Ruski izobraženi laik N.N. mi je dejal: „Bil je svet, saj je vedno izpolnjeval, kar je učil. Sedem let je skoro vsak teden prišel k meni in se o pomoči Rusom pogovarjal z menoj tudi pozno v noč; pa ves ta čas nisem opazil nobene napake na njem.“

Da je zelo ljubil Boga, moramo sklepati že iz tega, ker je tako zelo ljubil bližnjega. Zaradi Boga in zaradi apostolskega dela se je že s 17. letom odpovedal velikemu imetju, ki je po očetovi smrti imel pravico do njega. Odpovedal se je vsemu posvetnemu in tudi lastni volji; postal je jezuit in začel hoditi po naporni poti evangeljskih svetov. Vselej in povsod je skušal izvršiti voljo predstojnikov; pred vsemi važnejšimi ukrepi jih je vprašal za navodilo in odobrenje. Ko je bil na smrtni postelji, se je pred zastopnikom odsotnega provinciala glasno zahvalil na jezuitskem redu, da ga je sprejel za svojega člana in mu posređoval toliko notranjih in zunanjih milosti. Srečen je bil tudi ob misli, da bo med sobrati jezuiti čakal na vstajenje.

Ljubil je uboštvo in ga je izpolnjeval. Ko je kupil hišo za ruski misijon, je zase odbral najslabšo sobo. Bil sem v nji; res je bila slaba. Niti knjižne omare

ni imel in bi je tudi ne imel kam postaviti; knjige in rokopise je imel na nekakšnih policah — toda vse lepo urejene. — Omenili smo, kako borno je bilo njegovo perilo. Omenili smo tudi, da je zadnje dni življenja želel kot siromak preživeti v javni bolnišnici in umreti v njej.

Jedel je, da je ostal zdrav in da je mogel delati. Na jedi pa ni nikoli nič dal; použil je, kar so mu pač dali. Točno je držal vse številne vzhodne postne dni: vsako sredo in petek, potem strogi post pred Veliko nočjo, ko se vzhodni kristjani vzdržijo ne samo mesa, ampak tudi mlečnih in jajčnih jedi, in druge vzhodne poste.

Bil je tudi zelo urejen in discipliniran redovnik. Reda so ga gotovo naučili že v domači hiši. Vstajal je točno ob uri, ob pol šestih. Od šestih do sedmih je opravljal jezuitom predpisano premišljevanje, ki si ga je zvečer pripravil. Potem je maševal. Opoldne ni hodil spat. Zvečer je spet dalj časa molil v kapeli in šel počivati ob pol enajstih. Kadar je imel napovedan govor, obisk ali kaj drugega, je točno prišel.

Bil je tako plemenit, da ni o bližnjem nikoli slabo mislil, kaj šele slabo govoril. Če je moral slišati ostro kritiko o drugih, se je zmedel kot otrok in je po otroško zardel. Kot ravnatelj Ruskega zavoda ni nikoli stikal za bogoslovci, ali izpolnjujejo hišna pravila ali ne. Vsakdo se je zavedal, da nikomur ne bo pustil tožariti. Bogoslovci in vsi, ki so bili v stikih z njim, so dobro vedeli, da se smejo popolnoma zanesti nanj.

Do drugih je bil mil. Vsi pravijo, da je bil preveč mil in da se je dal preveč izrabljati. Do sebe je pa bil strog in trd. Neprestano se je popravljal. Njegov prijatelj mi je obzirno povedal, da je neštetokrat hitel k svojemu duhovnemu voditelju.

Vprašal sem g. Kulika, kakšen je bil kot pridigar. Rekel mi je, da odličen in da so ga vsi pozorno poslušali, ker je vselej govoril iz srca, iz svojega živega, življenjskega prepričanja.

Naj zaključim ta članek o p. de Regisu s tole pripombo:

Tisti, ki poznajo sedanji položaj po svetu, pravijo, da zlepa v zgodovini ni bila kakšna doba tako zrela za katoliške poganke misijone, kakor je ta, ki v njej mi živimo. Zato naša „Misijonska zveza“ po svojih „Katoliških misijonih“ tako vabi k sodelovanju za poganke misijone: z denarnimi prispevki, z molitvijo in prostovoljnimi osebnimi žrtvami zanje.

Poznavalci svetovnega položaja pa tudi pravijo: Ko katoličani molijo in delajo za poganke misijone, morajo pa mnogo moliti in delati tudi za cerkveno zednjenje vzhodnih kristjanov. Kako se bo vesoljna Cerkev z njimi pomnožila in se okrepila za spreobračanje poganov in krivovercev, pa tudi za borbo zoper moderno brezboštvo! Koliko pobožnosti, ponižnosti, spokornosti in drugih kreposti bodo prinesli vanjo! Kako bo z njimi prerajeno Kristusovo skrivnostno telo!

Pričujoči članek je skušal prikazati osebnost in delovanje enega največjih sedanjih apostolov za cerkveno edinstvo, ki je preteklo leto odšel od nas. Naučimo se kaj od njega!

Dr. Franc Jaklič

ODREŠENIK SVETA, REŠI RUSIJO!

ŽIVA RELIKVIJA

IVAN TURGENJEV

Ruska duša je po naravi zelo pobožna in verujemo, da je tudi še sedaj. Pisatelju Dostojevskemu je bil ruski narod naravnost „Bogonosec“, od Boga izbran, da v Bogu prerodi ves svet. Še celo taki zapadnjaški liberalni pisatelji, kakor je bil Turgenjev, niso mogli mimo te psihološke osnove ruske pobožnosti. Turgenjev je napisal lepo, pa malo poznano črtico Živa relikvija. V njej je to mistično potezo naroda izrazil v svoji Lukeriji, v tem kmečkem dekletu, ki naravnost z ljubeznijo trpi vse bolečine, samo da odrešuje sebe, svoje sorodnike in ves narod. In odrešuje naj ga tudi novega brezboštva, ki vlada nad Rusijo, nad to *Sveto Rusijo*, katere predstavnica je. Zdi se nam, da ne moremo lepše prikazati ruske duše in smisla njenega odrešujočega trpljenja, kakor s to črtico, ki jo prinašamo bralcem Katoliških misijonov v tem, zedinjenju katoličanov in vseh ločenih bratov posvečenem mesecu.

„Suh ribič in moker lovec igrata slabo vlogo,“ pravi francoski pregovor. Ker pa jaz nikdar nisem bil posebno navdušen za ribolov, ne morem soditi vtisov, ki jih napravi na ribiče lep sončen dan, niti ne, do katere mere mu je v tolažbo dan in koliko eno in drugo vpliva na njegov lov. Vem pa, da kar se tiče lovca, je deževen dan zanj prava „polomija“.

Taka usoda je mene in mojega tovariša Ermolaja doletela nekega dne, ko sva šla na lov na divje peteline v okraj Belev. Že vse od zore ni prenehalo deževati niti za hip. Kaj naj storiva, da se zavarujeva pred močo? Vrgla sva plašče čez glavi in se stisnila tesno k debelom drevesu, da bi bila manj pod curkom... Zgodilo pa se je, da sta najina nepremočljiva plašča, ki bi ju že zdavnaj morala zavreči v staro šaro, začela prepuščati vodo; kar pa se tiče varstva širokih drevesnih krošenj, je bilo tako, da so naju od začetka še nekako ščitile, potem pa se je voda začela zbirati v listih in se z vso rezervo razlivati na naju: vsaka veja je bila kanal, po katerem je na naju padal mrzel curek in se vleklo čez tilnik za vrat in po hrbtenici navzdol... To pa je že konec konca!, da uporabim izraz mojega prijatelja Ermolaja.

„No, Peter Petrovič,“ je vzkliknil jezno. „Tako ne more dalje. Danes ne bo nič z lovom. Psi nimajo vetra in puška se ne vžge. To je, kakor pravimo, prava smola.“

„In kaj storiva?“ sem vprašal.

„Pojva v Aleksejevko! Majhno vasico, ki pripada vaši mami, osem vrst od tukaj. Tam prenočiva in jutri...“

„...se vrneva sem na prežo...“

„Ne, sem ne. Poznam druga mesta onstran Aleksejevke, ki so boljša za lov na divje peteline.“

Nisem hotel spraševati svojega prijatelja, zakaj me že sedaj ni popeljal na tiste „boljše kraje“. Med tem sva prišla v Aleksejevko, malo vasico, o kateri

odkrito povem, da sploh nisem vedel, da je na svetu, čeprav pripada pod oblast moje matere. Ta vasica je imela za „gospode“ majhno hišico, stažo in zapuščeno, in bila je nama na razpolago, kjer sva prenočila eno noč; in celo ne slabo.

Drugega dne sem se zbudil zelo zgodaj. Že ob sončnem vzhodu. Nobenega oblaka na nebu, ki se je bleščalo od dvojnega blišča: od jutranje zore in snočnjega dežja, ki je osvežil in počistil zrak. Medtem ko so pripravljali moj voz, sem šel kar tako na vrtič, ki je bil nekoč poln gojenega sadnega drevja, zdaj pa zapuščen; vendar je s svežim rastlinjem in prijetnim rožnim vonjem obdajal staro hišico. Ah! Kako je lepo sprehajati se tako v svežem zraku pod umitim nebom, kjer se zbirajo lastovice, katerih cvrkutanje pada zveneče kot srebrni biser v naša ušesa! Pravijo, da so se dvignile na krilih jutranjih ros in je njihova pesem še vsa prepojena od njih! Dvignil sem klobuk in vdihaval pesem in zrak z vso naslodo, s polnimi pljuči. Na bregu potoka, me zelo globokem, ki je tekel blizu ograje, je bil čebelnjak. Do njega je vodila ozka pot med dvema stenama velikih kopriv in praprotja, pomešanim s konopljo, ki se je pomešala sem bokvekako.

Stopil sem na to pot in prišel do čebelnjaka. Ob njem je bila postavljena ena tistih zaprtih lesenih šup, pokritih z vejami, kjer čuvajo čebele čez zimo. Ko sem na hitro pogledal skozi polodprta vrata, sem videl v njem le temino in mir, čutil pa sem suh zrak in vonj po meti in medu. V kotu je bil pograd, in na njem je ležalo neko bitje, zavito v plašč... Hotel sem se okreniti in iti, kar zaslišim glas:

„Gospod! Gospod Peter Petrovič!“

Bil je ta glas zelo slab, bolan in hropeč, zdelo se mi je kot mrmranje trstov v močvirju...

„Peter Petrovič! Stopite bliže, gospod! Storite mi uslugo!“ je ponovil glas, ki je prihajal iz kota, kjer je bil pograd.

Ko sem stopil bliže k pogradu, sem obstal kakor okamenel. Pred mano je ležalo živo bitje, človeško bitje, in kakšen čuden stvor! Obraz, z vpadlimi lici, je imel bronasto polt ter je spominjal na starodavne bizantinske ikone; nos je bil ozek kakor konica noža; ustnice tako tanke, da so se komaj videle; ničesar ni bilo, kar naj bi stopilo nazorneje izven sence temne kože razen beline oči in zob. Le čez čelo je padalo nekaj rumenih kodrov, slabo spetih z ruto. Pod brado in v gubah rokavov sta se kazali dve ročici, popolnoma posušeni kakor pergament in prav tako bronaste barve, katerih prsti se niso mogli premikati drugače kakor le z največjim naporom.

Napel sem oči natančneje; ta obraz ni bil niti najmanj grd. Da, bil je ves obsijan kakor z milostjo, tako, tako čuden, skoraj grozen... in še toliko bolj strašen, ker se je ta bronasti obraz skušal na vsak način nasmehnuti...

„Ne poznate me več, gospod?“ je vnovič zamrmral glas, napol ugasel kakor dih, ki ga izhlapevajo nepremične ustnice. „Toda kako, da me ne poznate več? Jaz sem, Lukerija... se me res ne spominjate? Tista, ki je vodila dekliško petje v vasi Spask na dvorcu vaše matere, se spominjate? Jaz sem tista, ki je najvišje dvignila glas...“

„Lukerija!“ sem vzkliknil. „Ti? Je mogoče?“

„Da, gospod. Jaz sama.“

Presunjen in ne vedoč, kaj naj rečem, sem si ogledoval to temno in otrplo obličje kakor mrliča. Je resnica? Da bi bila ta mumija tista Lukerija, najlepše dekle v okolici, tisto visoko, zalito, belo, smehljaajoče se dekle, ki je pela in pesala kakor samo še angeli. Lukerija, bujna Lukerija, kateri so dvorili vsi fantje in po kateri sem še celo jaz sam skrivaj vzdihoval, ko mi je bilo šestnajst let!

„Uboga Lukerija!“ sem nazadnje vzdihnil. „Toda kaj se ti je zgodilo?“

„Zadela me je nesreča. Nikar se ne bojte stopiti bliže k meni. K moji bedi. Sedite na to vedro, bliže, sicer me ne boste mogli slišati. Saj ste že spoznali sami, kako slab glas imam sedaj... Res sem vesela, da vas vidim. Toda, kaj vam je prišlo na misel, da ste se ustavili v Aleksejevki?“

Lukerija je govorila počasi z zelo slabim naglasom, toda vzdržema.

„Sem me je pripeljal moj lovski tovariš Ermolaj. Toda pripoveduj mi...“

„Bi radi, da vam opišem svojo nesrečo? Kakor želite. Pred šestimi ali sedmimi leti se je zgodilo. Kakor veste, sem se hotela poročiti z Vasiljem Poljakovom... Se ga spominjate? Lep fant, postaven, s kodrastimi lasmi in je bil kačar vaše mame. Toda takrat vas že ni bilo več v mestu, študirali ste v Moskvi. Vasilij in jaz sva se imela rada: nikdar mi ni šel iz spomina. Bilo je pomladi in neke moči... že proti zori, nisem mogla zapreti oči: slavček je pel v vrtu tako sladko, da je bilo veselje; nisem se mogla vzdržati: vstala sem in šla poslušat na stopnice... Kako je žgolel! V hipu se mi je zazdelo, da me je poklical glas, seveda glas Vasiljev, in tako nekako sladko: 'Lučka moja!' Okrenila sem obraz — toda morala sem biti še napol speča; padla sem po stopnicah in se zakotalila prav na tla. Zdelo se mi je, da se mi ni nič zgodilo, ker sem se takoj pobrala in šla nazaj v kamro. Toda ne bi verjeli, če vam rečem, da se mi je vendarle nekaj pretrgalo v prsih... Dovolite, da zajamem malo sape...“

Lukerija je prenehala. To, kar me je predvsem začudilo, je bil ta skoraj vesel način, s katerim mi je pripovedovala svojo nesrečo: niti najmanj ni tožila, nič vzdihovala ali na kakšen drug način hotela vzbujati sočutje...

„Od tega trenutka,“ je nadaljevala Lukerija, „sem začela hujšati in lezti vkup. Počrnela mi je koža in v kratkem mi niso več služile noge: nisem se mogla več držati na njih, tudi ne, če sem sedela: morala sem se vleči... in tako ležim kar naprej na boku... Nisem čutila več ne lakote ne žeje... In šlo je vedno na slabše... Vaša mati je bila tako dobra, da me je poslala k zdravniku in odpeljali so me v mesto. Pa vse ni nič pomagalo. Niti zdravniki mi niso znali povedati, kakšno bolezen imam. Sam Bog ve, koliko sem morala pretrpeti v njihovih rokah: žgali so mi hrbet z razbeljenim železom, nato so mi dajali ledene obkladke. Pa vse zaman. Na koncu sem ostala raztegnjena kakor hlod. Ko so videli, da se stvar nikamor več ne razvija, so me še nekaj časa opazovali, potem pa me poslali sem, kjer imam še nekaj sorodnikov. In tukaj živim, kakor vidite.“

Obmolnila je Lukerija in se skušala celo nasmehnuti.

„Toda to stanje je naravnost grozotno!“ sem vzkliknil. In da sem se pokazal še bolj nevljudnega, sem kar tako vprašal: „In Vasilij Poljakov?“

Lukerija je malo okrenila oči.

„Vasilij Poljakov? Nekaj časa je bil žalosten, potem pa se je oženil z drugo, z nekim dekletom iz Blata... iz Blata, veste... ne daleč od njegove hiše. Ime ji je Agrafena. On me je imel zelo rad, toda zavedati se moramo vsi, da je bil še mlad in da vsak ne more ostati neporočen vse življenje. In kakšna tovarišica naj bi mu bila jaz po vsem tem? Zdaj ima lepo in mlado ženo in že nekaj otrok. Je upravnik nekega tukajšnjega mojega soseda in, hvala Bogu, živi srečno...“

„Ti pa ležiš vedno tukaj, nepretrgoma na boku...“

„Da, gospod. Vedno. Zdaj bo že sedem let. Preko poletja me vržejo sem pod tole streho. Ko pa pridejo mrazovi, me prestavijo v predsobo kopalnice in tam ostanem vso zimo.“

„Kdo pazi nate,“

„Oh, tudi za to je na svetu še nekaj dobrih duš, ki me ne zapuste. Pa tudi jaz nisem mnogo v nadlego. Kar se tiče hrane, lahko rečem, da pojem manj kakor vra-

bec. Kar pa se tiče vode... tukajle je, v temle vrču... Vedno sveža voda s studenca... Še vedno lahko premaknem eno roko. Potem pa — k meni prihaja včasih pogledat neko siročce, če kaj potrebujem... Bog naj ji poplača! Pravkar je bila tu — je niste srečali? Lepa punčka, bela! Mi prinaša tudi rož... Kako rada imam rože! Pa tukaj ni vrtnega cvetja... Pa saj so divje rože z livad tudi lepe... Diše pa še vse bolj kakor vrtné. Na primer — šmarnica! Kaj diši lepše od nje!“

„Uboga Lukerija, povej mi, ali ti ni nič dolgeas in strah?“

„In kaj naj napravim proti njima? Ne bom vam lagala: začetkoma je bilo zelo žalostno, počasi pa sem se navadila. Naučila sem se potrpežljivosti. O, so drugi še bolj nesrečni!“

„Kako.“

„Na primer taki, ki nimajo kam iti pod streho... ali slepi in nemi, med tem ko jaz, hvala Bogu, vidim zelo dobro in tudi slišim. O, pa še kako! Če le kaj zaškriplje pod zemljo, že čutim... In razločim vse vonjave, tudi najfinejše... Kadar cvete v polju ajda, ali lipe pred vrtom, ne potrebujem nikogar, da mi pride to oznanit: sama vem že vnaprej, samo zaveje naj od tam prva sapica... Prav res, ne smem biti nehvaležna Bogu. Je še mnogo drugih ljudi bolj nesrečnih od mene! Že samo, če ne za drugega, iz tega vzroka: zdrava oseba rada pade v greh, dočim jaz nimam več teh skušnjav. Nekoč me je obhajal oče Aleksej — pop — in mi rekel: „Tebi se ni treba izpovedovati v položaju, kakršnem si: kako naj bi se pregrešila?“ ‘Toda oče,’ sem rekla, ‘in grehi, ki jih zagrešimo v mislih in željah?’ ‘Oh,’ mi je odgovoril smeje se, ‘ti pa niso med debelimi.’ Jaz mislim, da nisem napravila mnogo grehov te narave, kajti odvadila sem se misliti in navadila pozabiti na vse. Tako mineva čas vse bolj hitro...“

Priznam, da me je to začudilo.

„Toda Lukerija, ko si vedno tako sama, bi ne bilo nič čudnega, da ti vhajajo v glavo tudi take misli. Gotovo ves čas prespiš.“

„Oh, gospod! Ne, ne morem spati. Čeprav ne čutim več mnogo, me vendarle boli nekaj tu notri in tudi kosti me teže... In tako ne morem spati, kakor bi hotela. Ne... Toda ves čas sem nepremično stegnjena, mirna — in ne mislim na nič. Čutim, da živim, da diham in nič več... Gledam in poslušam. V čebelnjaku brenče čebele... večkrat sede na mojo streho golob in gruli... ali pa pride kocklja s svojimi piščeti in zoblje okrog mene vse drobtine, ki padejo na tla... Od časa do časa priplava kak metulj ali vrabec, kar mi pripravi veliko veselja... Lansko leto so tu nad mano napravile gnezdo lastovke in vzgajale vpricho mene svoje mladiče. Kako je bilo lepo! Prileti lastovka, se postavi na rob gnezda, napita svoje mladiče in odleti. Hip na to — jaz sem natanko opazovala vse to — pride že druga, se postavi na drugo stran odprtih vrat, mladički pomole skozi svoje kljunčke, ki jih stara odpira in tlači vanjo hrano... Letos sem jih spet pričakovala. Pa so mi povedali, da jih je neki tukajšnji lovec postrelil s puško. Kakšno korist je dobil od njih? Lastovka ne tehta več kakor čmrlij! Oh, kako hudobni ste vi, gospodje lovci!“

„Jaz še nikdar nisem streljal lastovic,“ sem se hitel opravičevati.

„Nekoč,“ je nadaljevala Lukerija, „se mi je zgodilo nekaj zelo véselega. Zatekel se je k meni ubog zajček. Zdi se mi, da so ga pregnjali psi. Zagnal se je skozi vrata kakor strelica in obstal blizu mene. Migal je s svojim gobčkom in s svojimi brčicami ter me gledal, kakor kakšen oficir. Navihaneč! Hitro je razumel, da se mu mene ni bati. Čakal je še nekaj časa, nato pa se umaknil skozi vrata s par skoki; ustavil se je še na pragu, se obrnil z glavo nazaj k meni kot za slovo, potem pa na desno in levo in — z bogom za vselej! Kako zanimivo in živahno!“

Lukerija me je gledala:

„Ali ni, da bi se človek smejal?“

Posili sem se nasmehnil, da bi ji ustregel. Ona pa se je vgriznila v suhe ustnice, da bi si jih osvežila.

„Ni mi treba praviti, da mi pozimi ne gre tako lepo. Tako hitro je mrak. Sveče so drage in pa — zakaj? Jaz znam brati in pisati, toda — nimam knjig. Pa tudi če bi jih imela, kako bi se pripravila, da bi mogla brati? Pop Aleksej mi je nekoč prinesel nekakšen koledar, da bi me raztresel. Pa ga je zopet odnesel, ker mi ni služil za nobeno rabo: nisem ga mogla vzeti v roke... Edino, česar mi nihče ne more vzeti je — posluš. Tudi če je tema, slišim vse: slišim peti čričke, glodati podgane... Na ta način uživam, ne da bi mislila na kaj.“

Globoko je vzdihnila in dejala:

„Sicer pa — molim svoje molitvice. Res je, da jih ne znam mnogo, toda na drugi strani — zakaj naj bi po nepotrebnem motila Gospoda Boga? Kaj naj ga prosim? On sam ve bolje, kaj mi manjka, kakor pa jaz... Poslah mi je ta križ... To pomeni, da me ljubi... Tako, pravijo, da je treba razumeti tako stvar... Šepetam očenaš, zdravamarijo in molitev v čast Našega Gospoda in Bogorodnice... Potem molitev bednih in trpečih... Potem, ko zmolim vse to, ležim kot prej stegnjena in ne mislim na nič več... Čas je, ki misli namesto mene...“

Pretekli sta dve minuti, v katerih sem sedel na vedru, ne da bi prekinil molk. To bitje, v katerem ni še ugasnil plamen življenja in katero sem gledal kot mrtrvo pred seboj, mi je s svojo nepremičnostjo delalo vtis kipa; in tudi jaz sem spričo njega postal kot kamen.

„Poslušaj, Lukerija,“ sem končno rekel. „Poslušaj, kaj ti predlagam: Ali hočeš, da storim potrebne korake za prenos v bolnišnico? Kdo ve, če te bi še celo ne ozdravili... V slednjem primeru pa bi ne bila sama...“

Lukerija je namrščila obrvi.

„Oh ne, gospod!“ je nemirno odgovorila. „Ne spravljajte me v špitale: tu mi je zelo dobro. Tam pa bi trpela več. To bi bilo vse, kar bi mi tam še bilo dodano. Kako naj bi me ozdravili? Poglejte: nekega dne je prišel k meni zdravnik, ki me je hotel vso preiskati. Prosila sem ga v Kristovem imenu, naj me pusti pri miru, naj me ne muči. Namesto da bi ustregel mojim prošnjam, mi je pretipal celo telo, govoreč: ‘Preiskujem te v znanstvene svrhe... Postal sem slaven zdravnik in me je sem poslala vlada. Nima nobenega smisla, da se upiraš. Jaz vem, da bom za to preiskavo dobil odlikovanje...’ Jaz sem se obrnila vstran, samo to še vem, da je zamrmral tuje ime, s katerim je krstil mojo bolezen... Potem pa je odšel. Mene pa so še ves teden bolele vse kosti... Vi pravite, da sem sama, vedno le sama... Ne, vedno ne. Imam mnogo obiskov. Sem oseba miru in ne vznemirjam nikogar. Mlade vaščanke prihajajo sem na pomenek, da se nasmejejo in pogovoré... Romarji vstopajo, da se odpčijejo in mi pravijo romarske zgodbe iz Jeruzalema, iz Kijeva pri Bogorodnici, iz svetih mest... Drugič pa se jaz niti najmanj ne bojim, biti sama; nasprotno, celo rada sem sama... Pustite me tu, gospod, in ne vtikajte me v špitale! Vi ste dobri, hvaležna sem vam za vašo ponudbo, toda prosim vas, pustite me tukaj!“

„Kakor želiš, Lukerija, kakor ti je bolj po godu. Samo mislil sem...“

„Da, da, da bi mi bilo tam boljše... Toda dragi gospod, kdo more pomagati bližnjemu. Kdo naj stori, da pride v dušo druge osebe? Sleherni mora najprej pomagati samemu sebi... Poglejte, gospod, pa verjemite ali ne: ležim tu stegnjena nepremično in čisto sama, pa mi pride na misel, da ni nikogar več na zemlji razen mene. Kakor da sem samo jaz živa! Teda se mi zgodi, kakor da se od zgoraj nekdo sklanja nad menoj, kar me dviga v čudna premišljevanja.“

„In kaj misliš tedaj, Lukerija?“

„Ah, gospod!“ je odgovorila po kratkem premisleku. „To pa je stvar, ki se ne more ne razložiti ne povedati. Niti se je čez hip več ne morem spomniti. Zdi se mi, da je kakor oblak, ki pride in me poroši z dežjem: taka svežost me prevzame in tako zadovoljstvo. Ne vem pa, kaj je to. Če bi bil tedaj kdo z menoj, si mislim, ne bi doživela kaj podobnega. Čutila bi samo svojo bedo, nič drugega ne, samo svojo revščino.“

Lukerija je začela težko dihati: pljuča jo prav tako niso več ubogala kakor ostalo telo.

„Vidim iz vašega obraza, da se vam zelo smilim,“ je spet začela počasi. „Toda naj se vam nikar preveč! Motite se, vam prisegam! Da vam kar takoj povem: še sedaj... Vi se še spominjate, kako veselo dekle sem bila? No, še sedaj prepevam tako rada pesmice...“

„Pesmi? Ti in v tem položaju?“

„Da, pojem. Stare popevke, kolednice, cerkvene pesmi, skratka, vse, ki mi pridejo na misel. Zнала sem jih veliko, to veste. Edine pesmi, ki jih nikoli ne pojem, so poskočne pesmice za ples. Te pa res niso v skladu z mojim položajem.“

„Kako poješ? V svoji notranjosti?“

„V svojem srcu, da, pa tudi na glas. Od takrat ne morem več peti tako močno, kakor nekdanj, toda lahko se me sliši. Boste videli. Vam sem že rekla, da neka deklica prihaja vedno k meni. Je sirota in še ni dolgo, kar se ji je začelo odpirati v glavi. Njo učim pesmi, ki jih znam, in ona si jih zapomni na pamet. Ne verjame-te? No, vam eno zapojem.“

Lukerija je segla po sapo. Že sama misel, da se pripravlja k pesmi to bitje, ki je ležalo pred menoj kakor mrtvo, me je napolnilo z neko nehoteno grozo: toda preden sem mogel razumeti kakšno besedo, sem slišal trepetati v svojih ušesih zvočno noto, sicer zelo slabo, toda jasno in fino. Nato drugo, tretjo... Lukerija je pela: „Na livadah...“. Pela je, da so se začele gibati celo okamenele poteze na njenem licu... Le oči so ostale nepremične. Kakšen vtis napravi tak pojoči glasek, ki prihaja z naporom vseh sil iz grla in se tresе kakor nitka dima! In kako jasno sem občutil, da ubogo dekle izliva vse svoje srce v ta slabotno pojoči glas! In ni bila več groza, ki me je navdajala prej, temveč neskončno usmiljenje.

„Ah, ne morem več,“ je hitro rekla. „Nimam moči — iz zadovoljstva da gledam vas...“

Zaprta je oči.

Prišel sem jo za ledenomrzle prste. Pogledala me je, nato pa takoj povabila svoje črne trepalnice, okrašene z zlatimi resami, kakor na starodavnih ikonah. Čez hip so se zasvetile v poltemi: videl sem, da je bila v njih solza...

Obstal sem nepremično.

„Ne vem, kaj se godi z menoj!“ je hitro pripomnila Lukerija z nepričakovano energijo.

Odprla je na široko oči in z vsem naporom skušala utrniti solzo.

„Ali ni to sramota? In od kod je prišla? Že dolgo časa je, kar so mi zadnjič prišle solze v oči... Tisti dan, ko me je prišel zadnji pomlad obiskat Vasilij Poljakov... Dokler je govoril z menoj, je bilo vse dobro, potem pa, ko je odšel, sem začela jokati... Čutila sem se tako samo... Kaj bi z jokanjem! Jasno je, da solze ne pomagajo dosti... Gospod,“ je nadaljevala, „imate robec, ne? Nikar naj se vam ne gabi: prosim vas, obrišite mi solzo...“

Takoj sem ji ugodil in ji potem podaril robec, naj ga obdrži. Pa je darilo odbila: zakaj bi ji služil. Robec je bil malo vreden, ne več, kakor njega belina in čistota. Potem pa ga je le vzela med svoje prste in ni več izpustila zaprte dlani.

Ko so se tako moje oči že navadile temine, ki naju je obdajala, sem mogel bolj natančno videti obraz ter sem opazil celo nekaj rdečice na bronastih licih; odkril sem v teh licih — tako vsaj se mi je zdelo — nekaj prejšnje lepote.

„Gospod,“ je nadaljevala Lukerija. „Vprašali ste me, če kaj spim? Prav za prav ne spim mnogo. Toda vedno, kadar spim, sanjam in imam prav lepe sanje. V njih nisem nikdar bolna, temveč vedno polna zdravja in mlada... Hudo je samo, kadar se zbudim: hotela bi se pretegniti po svojem okusu, kakor sem uživala v sanjah, pa se v hipu zavem, da sem vsa povezana v verigah. Nekoč sem imela izredne sanje. Hočete, da vam jih povem? Poslušajte! Predstavljala sem si, da sem na polju. Krog in krog mene je polno žitnega klasja, visokega in rumenega kakor čisto zlato. Spremljal me je rdeč pes, hudoben, zelo hudoben, vedno sem bila v strahu, da me ugrizne. V rokah sem imela srp, toda ne navaden srp, temveč v strahu, da me ugrizne. V rokah sem imela srp, toda ne navaden srp, temveč mesec v tisti obliki, ko je najbolj podoben srp. In s to luno sem morala požeti vse klasje te široke njive. Slabo je bilo le to, da sem zaradi vročine bila strašno utrujena in da me je slepila belina lune. Okrog mene so cvetele same plavice, in kako žive! Vse so odprle proti meni svoje oči! In sem si rekla: 'Nabrala si bom nekaj teh plavic. Vasilij je rekel, da se bo vrnil, jaz pa bom medtem napravila venček zase. Žito bom že pozneje požela.' Začela sem nabirati plavice, toda čim bolj sem se trudila, bolj so mi uhajale med prsti. Nisem mogla splesti venca. Tedaj pa sem videla, da prihaja neka oseba. Že blizu mene, me pokliče s sladkim glasom: „Luča! Luča! Ah, slabo opravljaš svoj posel!“ Pomislila sem: 'Nisem imela časa!' Kljub vsemu in čeprav nisem imela dovolj plavic, mi ovije okrog glave ta srp, to luno kakor obstret, in v hipu sem odsevala žarke po vsem polju, da je bilo vse razsvetljeno. Pogledam in vidim: oni stopa kar počez klasja in vidim, da ni Vasilij, temveč sam Gospod Jezus Kristus! Ni bil tak, kakor ga slikajo na podobicah, bil pa je On, to vem za gotovo. Mlad in lep, brez brade, ves v belem oblačilu z zlatim prepasom. In mi je ponudil roko: 'Ne boj se me, ne boj!' mi je rekel, 'sestra moja zaročena; pojdi z menoj v moje nebeško carstvo: vodila boš moje kore in dajala glas nebeškim pesmim.' Stekla sem k Njemu in On mi je dal roko. Pes je skočil name, toda z Jezusom sva se že dvignila s tal. On je plaval pred menoj naprej, njegove bele peruti so pokrivala skoraj celo nebo — jaz sem mu sledila in pes se je moral ločiti od mene. Tedaj nisem razumela, zdaj pa vem, da je ta pes pomenil mojo bolezen in da v nebeškem carstvu ni prostora zanj...“

Prenehala je za hip, nato pa rekla:

„Drugič sem sanjala drugačen sen, o katerem bi lahko rekla, da je bilo — prikazovanje... ali kaj... ne vem. Zdelo se mi je, da ležim tako na boku, kakor zdaj, pa da so prišli k meni moji pokojni starši z globokimi pokloni in brez besed. Nagovorila sem jih: 'Ljuba ata in mama, zakaj me tako spoštljivo pozdravljata?' 'Zato, ker si toliko pretrpela na tem svetu,' mi odgovorita, 'da nisi samo rešila svoje duše, ampak tudi najini si odvzela veliko breme — in to nam pride tako prav na drugem svetu. Odrešena svoje krivde, rešuješ zdaj druge...' Ko sta mi to odgovorila, sta se še globlje poklonila pred menoj in izginila. Pred seboj nisem videla ničesar več, kakor samo steno izbe.

Rada bi vedela, kaj so pomenile te sanje in izpovedala sem jih spovedniku. Toda on misli, da ne gre tu za prikazovanje, kajti prikazni more imeti samo oseba, ki pripada duhovščini...“

„Poslušajte zdaj še drugačne sanje, ki sem jih tudi imela,“ je nadaljevala Lukerija. „Sedela sem na neki — rekla bi — carski poti pod deblo vrbe. Imela sem palico v roki, bisago na hrbtu in glavo zavito v ruto; prav tako, kakor hodijo romarji. Namenjena sem bila kakor romarica nekam, ki je zelo daleč od tod. Drugi romarji so hodili pred menoj. Stopala sem počasi, kakor da se mi ne ljubi...“

Vsi smo hodili v isto smer in vsi smo si bili podobni — z žalostnimi obrazi... Med temi vrstami romarjev sem videla neko visoko in gibljivo žensko, katere glava se je videla iznad vseh drugih. Bila je oblečena v obleko, ki ni bila ruska tudi obraz ni bil ruski; obraz suh, koščen in strog. Zdi se mi, da se je vsa množica umikala pred njo... Tedaj se je obrnila in njene oči so obstale na meni. Ustavila se je in me gledala. Ostre oči, kakor sokolje, velike, rumene, v čudnem blesku. Vprašala sem: 'Kdo si?' in ona mi je odgovorila: 'Tvoja smrt!' Morala bi se ustrašiti, toda zgodilo se je nasprotno: čutila sem se strašno srečno in sem se hitro prekrizala. Toda ona ženska, ki je bila moja smrt, mi je rekla: 'Zelo mi je žal, draga Lukerija, toda zdaj te še ne morem vzeti s seboj. Zbogom!' Ah! Kako hudo mi je bilo v tem hipu! 'Vzemi me!' sem prosila. 'Vzemi me s seboj, prijateljica dobra, golobica moja!' — Moja smrt se je obrnila in mi nekaj čudno razlagala. Razumela sem, da mi je hotela javiti uroje moje smrti, toda na tako zmešan način, da nisem dobro razumela. 'Po postu k svetemu Petru,' je rekla. V tem sem se zbudila. Tako, zdaj poznate moje sanje..."

Lukerija je zapičila oči v strop in tako obstala nekaj časa nepremično.

„Veste, kaj me še muči? Včasih mine ves teden, ne da bi mogla vsaj za hip zapreti oči. Lansko leto je bila pri meni neka gospa, ki je mnogo potovala. Ta mi je poklonila Zdravila za spanje. Jemala sem jih po kapljicah. In sem res zaspala po njih. Zdaj pa so mi že pošle. Ali bi mi vi mogli povedati, kako so se imenovala ta zdravila in če se jih še lahko dobi?“

Nedvomno je popotnica dala ubogi Lukeriji stekleničico opija. Obljubil sem bolnici tudi jaz, da ji preskrbim ista zdravila, ko pridem v mesto; toda tukaj sem ji samo izrazil začudenje, da s tako potrpežljivostjo prenaša grozno bolezen.

„Toda, gospod, ne govorite tega!“ je odvrnila. „Kje vidite mojo potrpežljivost? Če bi bila sveti Simeon Stebrenik! Ta je imel potrpljenje: trideset let je stal na enem samem stebru! Vem, da je bil tudi tak svetnik, ki se je dal zakopati v zemljo do vratu in so mu mravlje izgrizle obraz... Še to: poslušajte me, kaj mi je pravila neka oseba, ki bere knjige. V neki deželi so neverniki prinesli vojsko, nadlegovali so domačine in jih mnoge pobili. In prebivalci, kakor tudi so poskušali na vse načine, se niso mogli osvoboditi sovražnikov. Tedaj se je pojavila med njimi neka sveta devica, opasala si meč, nadela na roko ščit, težak osemdeset liber, zakarakala na čelu vojske proti nevernikom in jih zmagovito vrgla na onstran morja. Potem pa, ko jih je že premagala, jim je sama rekla: 'Zdaj me pa sežgite, kajti obljubila sem umreti in grmadi za svoj narod!' Neverniki so jo prijeli in sežgali; toda odslej je njena domovina svobodna za vedno. To je dejanje, ki je vredno cene! Toda, kaj sem napravila jaz?“

Začudilo me je, v kakšni obliki je prišla k njej legenda o sveti Ivani Arški. Čez nekaj časa molka sem vprašal Lukerijo, koliko je stara.

„Osemindvajset ali devetindvajset — malo več ali manj... trideset jih pa še nimam. Toda, kaj ima to kako važnost?“

Tedaj je Lukerijo napadel kašelj in videl sem, da je vzdihovala od bolečine.

„Govoriš preveč,“ sem ji rekel. „To ti lahko škoduje.“

„Da, gospod,“ je zamrmral glasek, kakor nitka... kakor sapica. „Zdi se, da je konec najinega razgovora. Ko boste vi odšli, bom molčala in se pomirila. Vsaj malo sem si olajšala srce...“

Poslovil sem se od nje z obljubo, da ji pošljem čimprej stekleničico z zdravili za spanje in prosil sem jo, naj mi javi takoj, kakor hitro ji bodo pošle, ali pa če potrebuje kaj drugega.

„Ne, ne potrebujem ničesar, hvala Bogu! Nimam nobene želje,“ je rekla z naporom in z glasom, ki se je večkrat pretrgal. „Naj Bog da zdravje vam vsem.“

Vi pa gospod: veste, kaj bi morali storiti? Ljudstvo tega okraja je ubogo: dobro bi bilo, da porečete svoji materi, naj mu oprostí nekaj tlake in desetine. Nimajo dovolj zemlje, živé v pomanjkanju, zlasti drv... Prosila bom Boga za vas... Kar pa se tiče mene, res nimam nobene želje več...“

Bil sem že blizu vrat, ko me je zopet poklicala.

„Se spominjate, gospod,“ je rekla in tedaj je preko njenih ustnic in oči bežno preletel zame nepozabljiv vtis, „se spominjate, kako lepe lase sem imela nekoč? Se spominjate? Dolge do kolen... Mnogo sem premišljevala... Ah, tako lepe lase! Si naj jih ostrizem? Pa sem jih le ostrigla... Tako... zbogom, gospod... Ne morem govoriti več...“

Tega dne, preden sem odšel zopet na lov, sem mnogo govoril o Lukeriji z duhovnim predstojnikom okraja. Od njega vem, da jo vsa vas imenuje „živa relikvija“. „Nikogar ne nadéguje, od nikogar nič ne zahteva in nihče je še ni čul, pritoževati se nad čem ali tožiti. Nikdar ne prosi za nič; nasprotno pa se za vsako najnepomembnejšo stvar kaže strašansko hvaležna. Je dobro dekle. Bog ji je poslal veliko trpljenje. Nedvomno za njene grehe... Toda o tem ne gre soditi nam... To ni naša stvar...“

Nekaj tednov pozneje sem slišal, da je Lukerija umrla. Prišla jo je smrt iskat „po postu v čast svetemu Petru“. Pravili so mi, da je na dan svoje smrti neprestano čula zvonjenje zvonov, pa čeprav je Aleksejevka oddaljena pet vrst od cerkve... Pa tudi sicer tisti dan ni bila nedelja. Resnično je, da je Lukerija trdila, da tisto zvonjenje ne prihaja od cerkve, temveč „od zgoraj“. Morda se ni drznila reči „iz nebes“.

Poslovenil T. D.

Slika iz ruskih „svetih bojev“ s Tatarji.

ZEDINJENJE JAKOBITOV V INDIJI

Karel Wolbang C.M.

Mar Gregorios

Mar Ivanios — „indijski kardinal Newman“

Na svojem povratku z euharističnega kongresa v Río de Janeiro se je mudil v Združenih državah naslednik nadškofa Mar Ivaniosa, Benedikt Mar Gregorios Varghese, nadškof iz Trivandruma v Južni Indiji. Višek njegovega obiska je bilo srečanje indijskega cerkvenega dostojanstvenika z detroitskim kardinalom Edwardom Mooneyem, ki je pred 25 leti kot papeški apostolski delegat v Indiji sprejel nazaj v naročje rimske katoliške Cerkve prve ugledne ude razkolniške cerkve Jakobitov. Samo štirje so bili: jakobitski škof Mar Ivanios z enim duhovnikom, dijakonom in laikom. Podredili so se znova rimskemu papežu in sprožili „najbolj uspešno gibanje za zedinjenje v 20. stoletju“, kot ga imenuje newyorški kardinal Francis Spellman. Voditelj gibanja je postal Mar Ivanios, kasneje pogosto imenovan — „kardinal Newman Indije“.

„Iz nebes bom nadaljeval z molitvijo in delom za zedinjenje.“

Ob svoji vrnitvi v naročje prave Cerkve je bil Mar Ivanios škof jakobitske cerkve v Indiji. Izvirala je iz 17. stoletja, ko se je odcepila od stare krščanske skupnosti v Malabarju in zašla v razkol. Katoliško vero je po izročilu na ta del indijske obale prinesel že v prvem stoletju sveti apostol Tomaž. Ob raznih nesoglasjih s Portugalci, ki so hoteli tej indijski katoliški skupnosti dati cerkvene predstojnike svoje narodnosti, se je v letu 1653 izvršil razkol.

Po treh dolgih stoletjih iskanja in hrepenenja se je 13. septembra 1930 z Mar Ivaniosovim povratkom k Rimu pričelo temeljito zdravljenje, ki se očitno iz leta v leto uspešneje nadaljuje. Istega leta je sv. oče Pij XI. potrdil njihov siromalan-karski liturgični obred in mu določil ter vzpostavil lastno hierarhijo.

Mar Ivanios se je lotil dela za zedinjenje z vso ljubeznijo in vnemo. Leta 1952 je močno in resno zbolel. Tedaj mu je bil dodeljen v pomoč novoimenovani škof Mar Gregorios. Ko si je že po prejemu svetih zakramentov za umirajoče Mar Ivanios začasno malo opomogel, je v januarju 1953 še sam škofa Mar Gregoriosa posvetil. Isto leto je bil določen za njegovega naslednika kot nadškof v Trivandrumu in voditelj Cerkve siromalankarskega obreda.

Umirajoči Mar Ivanios je s svojimi najžejšimi sodelavci zbrano opravljaj molitve za umirajoče ter obljubil: „Iz nebes bom nadaljeval z molitvijo in z delom za zedinjenje.“ Umrli je v juliju 1953 ob 300 letnici žalostnega razkola v presrečni zavesti, da je vrnil katoliški Cerkvi okrog 60.000 svojih bivših jakobitskih vernikov. Zdi se, da je ostal svoji poslednji obljubi na tem svetu zvest. Delo za zedinjenje cvetoče uspeva. Preteklih 25 let je dalo katoliški Cerkvi med povrnjenimi kar 6 nadškofov, nad 200 duhovnikov in približno 100.000 vernikov.

Skoraj polovica indijskih katoličanov na istem teritoriju kot jakobitski nadškofiji.

Jakobiti, ki se vračajo v katolicizem, spadajo pod jurisdikcijo svojih cerkvenih voditeljev. V bogoslužju imajo siromalankarski obred. Sv. mašo opravljajo v aramejščini, materinem jeziku našega Gospoda. Sv. obhajilo prejemajo pod obema podobama kruha in vina. Vse bogoslužje je polno Marijinih slavonspevov.

Obred je uradno uzakonjen v dveh nadškofijah jugozapadne Indije: eno v Tiruvalli vodi nadškof Athanasios, drugo v Trivandrumu pa nadškof Mar Gregorios. Njegova obsežna nadškofija krije nad 3000 kvadratnih milj jugozapadne Indije v državi Travancore.

Skoraj polovica vseh indijskih katoličanov, ki jih je sedaj okrog 5 milijonov, živi na istem teritoriju v 15 drugih škofijah rimskega obreda. Razni redovi prihajajo iz cele Indije v te cvetoče katoliške škofije iskat novih poklicev med mladimi fanti in dekleti. Odziv je lep. Tudi večina preostalega 1 milijona razkolnih Jakobitov, ki z Rimom še niso spravljani, živi na tem ozemlju.

Član domače redovne družbe „Bethany“

Mladi, 39 letni nadškof Mar Gregorios je študiral bogoslovje v semenišču Kandy, na otoku Cejlonu. V mašnika je bil posvečen leta 1944. Na univerzi v Madrasu je prejel svoj 'Master degree' iz ekonomije in političnih ved. Bil je sam Jakobit, dokler se ni vrnil in priključil Rimu. Dasi je dovršil teologijo v bogoslovju rimskega obreda, je vendar vstopil v redovno družbo „Posnemovalcev Kristusovih“. Uradno je družba nazvana „Bethany“ in je siromalankarskega obreda. Vsi člani družbe imajo dolge brade. Nadškof Mar Gregorios sam nosi na glavi nekako redovno kapuco s 13 všitimi križi, ki pomenijo Kristus in njegovih 12 apostolov.

V ženski veji domačih redovnic istoimenske družbe, ki v glavnem poučujejo v katoliških šolah, delujejo kot vnete katehistinje in skrbijo za revne in bolne, opravlja ravnokar svoj noviciat nadškofova rodna sestra.

Obetajoča sedanjost poraja veliko novih skrbi.

Val spreobrnitev vedno bolj narašča. Samo v Marijinem letu 1954 je nadškof Mar Gregorios sprejel v katoliško vero 4000 jakobitov na ozemlju svoje nadškofije. Istočasno se je v sosednji nadškofiji Tiruvalla priključilo znova Rimu lepo število vernih jakobitov. Za vrnitev v Očetovo hišo je v istem letu v nadškofiji Trivandrum pisмено zaprosilo vsaj 20.000 razkolnih bratov. Nekatere skupine prosilcev so štele včasih po 100 in več družin naenkrat. Vendar trenutno ni bilo mogoče ugoditi zaradi pomanjkanja duhovnikov, novih cerkva in katoliških šol, pa tudi katehistov in primernih katoliških učiteljev, ki so v misijonskih deželah na sploh velika dra-

gocenost. Samo v pravočasnem reševanju teh problemov bo — po človeški sodbi gledano — moči najti najkrajšo pot do tolikih čakajočih jakobitskih duš.

Čim kaka skupina zaprosi za sprejem v Cerkev, se mora ločiti od preostalih razkošnih jakobitov. Za bogoslužje potrebujejo svojo novo cerkev, lastnega duhovnika, pa tudi šolo, kjer naj se o vsem potrebnem otroci in odrasli pouče. 200 duhovnikov — razen enega o. frančiškana iz Evrope, samih domačinov — že sedaj komaj zmaguje najnujnejše delo s svojimi verniki. Čim hitrejše delo za številne nove duhovniške poklice je nujna potreba teh let.

Potreba novih cerkva in novih šol.

Nadškof Mar Gregorios je pokazal slike 10 novih cerkva, ki jih je za večje skupine svojih vernikov pozidal v Marijinem letu. Lične, po večini iz granita zidane cerkve, so bile postavljene vse skupaj za zmerno ceno 25.000 ameriških dolarjev. Dolar v Indiji precej zaleže. Z enim dolarjem sta dnevno plačana dva delavca. Seveda je tudi en sam dolar tam težko kje stakniti. V dveh mesecih svojega propagandnega dela v Združenih državah je gotovo v tej smeri našel precej razumevanja in opore s strani vodilnih katoliških osebnosti. Tako, da bo marsikatera cerkev kmalu olažšala čakajočim pot v Očetovo hišo.

V Puthen Peedika je prestopilo nad 100 družin, ki nimajo še svoje cerkve. Sveto mašo imajo v ozki dvorani tamkajšnje ljudske šole, ki pa ni nikdar na razpolago med delavnimi urami. Kraj je v pomembnejšem središču jakobitov, kjer uresničitev upanja za množični povratak vernikov zavisi v ogromni meri od možnosti, postaviti jim primerne potrebne cerkvene zgradbe.

Slične razmere vladajo v šolstvu. Zaveden katoliški naraščaj je velika nada bodoče rasti katoliškega življenja v obeh nadškofijah. Mar Gregorios ima na svojem nadškofijskem področju doslej 50 ljudskih šol, 20 srednjih in višjih ter leta 1949 ustanovljeni kolegij „Mar Ivanios College“ v Trivandrumu, katerega prvi rektor je bil on sam.

Bodočnost je v božjih rokah in v prizadevanju močnih.

Srebrni jubilej Mar Ivaniosovega gibanja za zedinjenje jakobitov z Rimom je razveseljiv. Njegova nagla rast je delo božje Previdnosti, ki se je tokrat poslužila rajnega duhovnega velikana za reševanje milijona razkolnih duš. Številne skupine teh naših bratov po srcu resno razmišljajo o vstopu v katoliško Cerkev: edino sveto, vesoljno in apostolsko. Naj Bog nakloni tudi po naši priprošnji voditeljem in vernim v jakobitski cerkvi „veliko poguma in srčnosti, ki jo potrebujejo, da premostijo enkrat za vselej stoletja trajajoče predsodke in sprejmejo žrtev, da zapustijo vse svoje dosedanje cerkve in cerkveno imovino za seboj“ (Examiner Press, Bombay).

Dinamični in privlačni nadškof iz Trivandruma je prav gotovo zelo primerno orodje božje Previdnosti pri izpeljavi te velike naloge. Dosedanja rast nadškofije, katero grafično prikazuje naša slika, je bujna. Trenutno je važna za bodoči razvoj na duhovni strani vzgoja duhovnega naraščaja med domačini, nove redovnice in učiteljstvo s katehisti. Vzgoja terja čas. Ob prihodu raznih redovnic, ki prihajajo iskat novih poklicev, se jih včasih kar po več javi za vstop. Včasih pomanjkanje zadostnega prostora in materialne skrbi vstop preprečijo marsikakemu poklicu.

Od razvoja domače duhovščine največ zavisi.

Po nadškofovem mnenju se dela misijonskemu delu celotne katoliške Cerkve v Indiji velika škoda, dokler Portugalci ne bodo Goe vrnili Indiji. Zanimivo, da je sv. oče Pij XII. nedavno indijskemu ministrskemu predsedniku Nehruju v avdi-

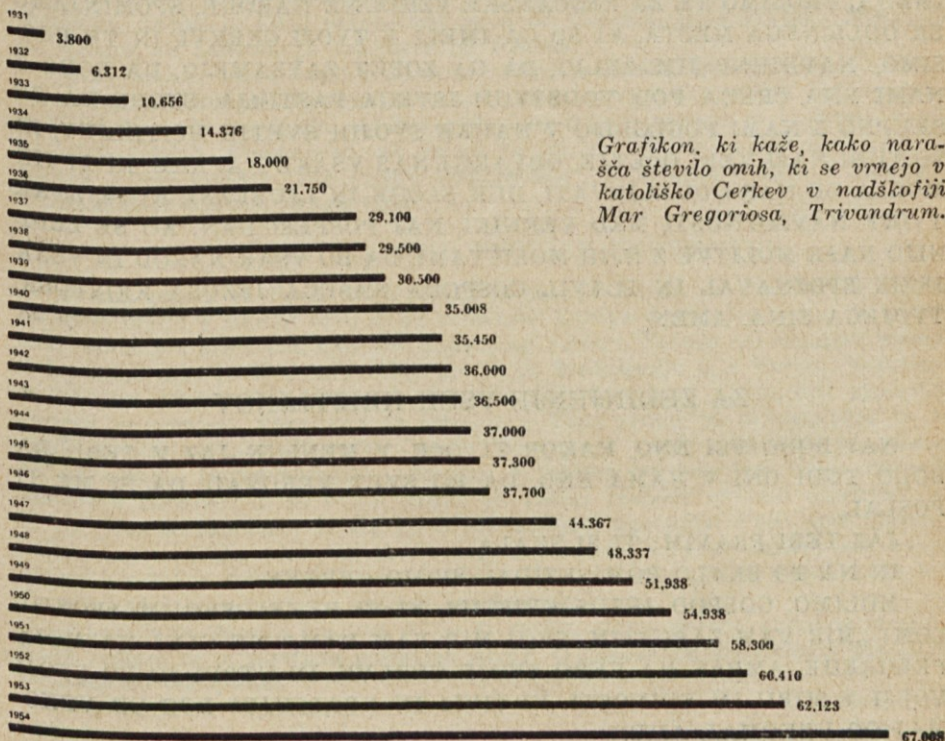
enci jasno dejal: „Vprašanje je političnega, ne verskega značaja.“ Nehru je po njegovi sodbi odločen protikomunist. Praktično pa sam ne veruje v nič, dasiravno je zadnja leta nekoč izjavil, da bi bil gotovo katoličan, če bi veroval.

Na vprašanje, kako gleda on na bodoči razvoj katoliške Cerkve v Indiji, je dodal: „Cerkev se povsod lepo razvija in ima veliko novih poklicev. V 30 letih bo mogla prevzeti vse delo samostojno in tuji misijonarji ne bodo sploh več v Indiji potrebni.“

Cerkev, ki vedno dela ze vekove, ne trenutke in dneve, je že pred leti vzpostavila indijsko domačo hierarhijo z mnogimi indijskimi škofi. Indija je dobila v svojem prvem kardinalu Graciasu velikega in vplivnega domačega cerkvenega dostojanstvenika, kar že danes zelo olajšuje delo Cerkve v Indiji. Katoliška Cerkev je imela že dolgo na vidiku težnjo vseh azijskih narodov po osamosvojitvi. Ni nova, je pa vedno jasnejša in močnejša. Zanimivo nazorno to podaja pismo nedavno v Honolulu zborujočih protestantskih škofov ameriške episkopalne cerkve, ki pravi:

„Usoda Azije bo v veliki meri usoda sveta.“

„Dovolj razlogov imamo, da rečemo: usoda sveta bo zaviseła v veliki meri od usode Azije... To ljudstvo je v popolnem uporu zoper tujo politično in gospodarsko nadzorstvo, zoper kolonializem in imperializem. Niso več voljni sprejemati očitno veliko neenakost pri razdelitvi dobrin... Stara verstva, kot islam, budizem, hinduizem, ki smo jih bili vajeni označevati kot propadajoča, kažejo mnoge znake krepke obnove v zvezi z nacionalizmom v Aziji... Samo z zagotovitvijo domačih

Grafikon, ki kaže, kako narašča število ohih, ki se vrnejo v katoliško Cerkev v nadškofiji Mar Gregoriosa, Trivandrum.

krščanskih cerkva, da so samoupravne, lahko Amerikanci izpodbijemo azijski oči-tek, da so 'misijoni del imperialističnega napada z zapada'. Nagib našega misijon-skega dela mora biti očiščen vsake razumljive želje, da bi Azijo napravili za Ame-riko varno. Zakoreninjen mora biti ta nagib v naši skrbi za lakoto in potrebe azijskega ljudstva zaradi Boga." (Newsweek, 26. IX. 1955, 102).

Vedno naraščajoče težave, ki jih imajo tuji misijonarji za odhod v Indijo in želja uradnih indijskih državnih krogov, da bi dovoljevali v bodoče dostop v deželo le onim, ki se bodo posvečali socialnemu apostolatu, bolnišnicam ter šol-stvu, in zavrli vsem, ki bi prihajali zgolj zaradi spreobračanja Indijcev, govori še bolj za potrditev gornjega stališča in o pravilnosti poti, ki jo hodi sodobna misijon-ska dejavnost katoliške Cerkve. Tudi novejša poročila v Indiji delujočih sloven-skih misijonarjev — dvoje zelo poučnih danes na drugem mestu objavljamo — dajo slutiti hitro prebujanje azijskega nacionalizma in rastoče samozavesti tamkajš-njih narodov.

MOLITEV ZA ZEDINJENJE VZHODNIH KRISTJANOV S KATOLIŠKO CERKVIJO

O GOSPOD, KI SI RAZNOTERE NARODE ZEDINIL V ČEŠČENJU SVOJEGA IMENA, PROSIMO TE ZA KRŠČANSKE VZHODNE NARODE. SPOMINJAMO SE ODLIČNEGA MESTA, KI SO GA IMELI V TVOJI CERKVI, IN TE PRO-SIMO, NAVDIHNI JIM ŽELJO, DA GA ZOPET ZAVZAMEJO, DA BODO Z NAMI ENA ČREDA POD VODSTVOM ISTEGA PASTIRJA. STORI, DA SE SKUPNO Z NAMI POGLOBIJO V NAUKE SVOJIH SVETIH UČITELJEV, KI SO TUDI NAŠI VERI OČETJE. OBVARUJ NAS VSAKE NAPAKE, KI BI JIH MOGLA OD NAS ODDALJEVATI. DUH SLOGE IN LJUBEZNI, KI JE ZNAK TVOJE NAVZOČNOSTI MED VERNIKI, NAJ POSPEŠI DAN, KO SE ZEDI-NIJO NAŠE MOLITVE Z NJIH MOLITVAMI, DA BO VSAK NAROD IN VSAK JEZIK SPOZNAVAL IN SLAVIL GOSPODA NAŠEGA JEZUSA KRISTUSA, TVOJEGA SINA, AMEN.

ZA ZEDINJENJE VSEH KRISTJANOV

NAJ BODO VSI ENO, KAKOR TI, OČE, V MENI IN JAZ V TEBI; DA BODO TUDI ONI V NAMA ENO, DA BO SVET VEROVAL, DA SI ME TI POSLAL.

JAZ TEBI PRAVIM: TI SI SKALA.

IN NA TO SKALO BOM SEZIDAL SVOJO CERKEV.

MOLIMO. GOSPOD JEZUS KRISTUS, KI SI REKEL SVOJIM APOSTO-LOM: „MIR VAM ZAPUSTIM, SVOJ MIR VAM DAM,“ NE GLEJ NA MOJE PREGREHE, AMPAK NA VERO SVOJE CERKVE, IN UTRDI JO PO SVOJI VOLJI V MIRU IN EDINOSTI. KI ŽIVIŠ IN KRALJUJEŠ BOG OD VEKO-MAJ DO VEKOMAJ. AMEN.

O NARODIH IN LJUDSTVIH V MISIJSKIH DEŽELAH

Marijan Marolt, Buenos Aires

Začenjamo z vrsto člankov o raznih narodih in ljudstvih, ki živijo v misijon-
skih deželah. Pojm misijonske dežele bo v teh člankih precej širok; ne bomo
opisali ljudi samo v tistih krajih sveta, kjer je dandanes misijonstvo v razcvetu
ali vsaj razvoju, ampak tudi tiste zemeljske predele, kjer je načrtno misijonstvo
šele stvar bodočnosti, in tiste, kjer se je misijonska doba v cerkveni zgodovini
določene dežele v zadnjem času že končala. Ne bomo se pa ozirali na ljudstva, pri
katerih je bilo misijonsko delo končano že pred stoletji. Kajti enkrat v zgodovini je
bil vsak današnji krščanski narod — misijonski narod.

Tudi se ne bomo pečali z rasami in razporejanjem ljudstev pa narodov v
rase. Te stvari, ki jih najdete sicer v vsaki zemljepisni knjigi, namreč niso tako
enostavne. Lahko je ločiti evropskega belca od zamorca, težje pravega Mongolca
od Kitajca ali ameriškega Indijanca od Eskima.

Prav tako ne bomo mogli v tej zvezi povsod vrednotiti dobrih sprememb v mi-
šljenju tistih delov posameznega naroda, ki so že sprejeli krščanstvo. Naša naloga
je podati bralcem v poljudni obliki narodopisno sliko o narodih in ljudstvih v mi-
sijonskih deželah. Sestavljalcu teh opisov je pri tem služila največ Bernatzikova
knjiga v treh zvezkih „Die grosse Völkerkunde“, ki je izšla l. 1936 v Leipzigu.
Uporabljal je pa tudi druge vire.

1. NEKAJ SPLOŠNIH UVODNIH UGOTOVITEV

Mnogi narodi so živeli dolga tisočletja tako oddaljeni od narodov ob Sredo-
zemskem morju v starem veku in od krščanske Evrope v srednjem veku, da so bili
tem, recimo jim pismenim, narodom popolnoma neznan. Seveda oni oddaljeni narodi
tudi ničesar niso vedeli o kulturnih narodih ob Sredozemlju in v Evropi. Verujemo
v enkratni nastanek človeštva in te vere raziskavanja o najstarejši zgodovini
človeka ne omajejo, nasprotno jo potrjujejo. Toda rodovi so se razplodili in se
razšli in niso več poznali svojih „malih“ bratrancev tisoče milj daleč na vzhodu
ali na zahodu. Danes učenjaki - etnologi z velikim navdušenjem iščejo skupnih
kulturnih zakladov, ki so si jih narodi po tistem razhodu ohranili desetisoč let
in več. Nas bo zanimalo, da sta po Grafenauerjevi ugotovitvi živeli med Slovenci
bajki o ustvarjenju sveta še sredi prejšnjega stoletja, prav takšni, kot so ju
odnesli s seboj iz Azije čez Beringov preliv tisti Mongolidi, ki so pred 12.000 leti
— nekaj prej ali pozneje — naselili vso Ameriko.

Ohranila so se med ljudstvi, ki so se razšla, razna skupna kulturna izročila.
Nova kultura se je razvijala poleg teh izročil. O nekdanjem morebitnem sosedstvu
se je izgubil ves spomin.

Do Indije na jugovzhodu in do Etiopije v vzhodni Afriki — v zahodni vse
bolj plitvo — je prodrč človek staroveške sredozemske kulture; neznane so mu bile

skandinavske dežele in skoraj vsa Rusija, razen severne črnomske obale. Srednji vek je odkril vso Evropo z Rusijo vred in proti koncu srednjega veka, po vdoru Mongolov, so se podali prvi pionirji v osrčje Azije; Arabci pa so posredovali Evropi že nekaj znanja, a še več skrivnosti o Indiji, ki sicer tudi starim Grkom ni bila popolnoma neznanja. Prav proti koncu srednjega veka pa so se pričela velika popotovanja, po večini namenjena odkritju indijskih skrivnosti. Prav ta popotovanja so po velikih ovinkih dovedla do odkritja srednje in južne afriške obale in do odkritja Amerike, pa tudi do tesnejših stikov Evrope s tako zaželeno Indijo. In prav ta odkritja so pozneje dala zgodovinarjem mejnik za novo razdobje svetovne zgodovine — novi vek. Razmeroma pozno, v 18. stoletju šele, so Evropejci odkrili Avstralijo in otočja Tihega oceana: Melanezijo, Mikronezijo in Polinezijo.

Zlasti tam, kjer so nove dežele odkrivali pomorščaki iz katoliških dežel, pred vsem iz Španije in Portugalske, so se pojavile nove misijonske možnosti. Vsaj do neke mere so se jih cerkveni krogi v matičnih deželah tudi zavedali, čeprav jim dostikrat niso bili kos. To so silno zanimiva poglavja iz misijonske zgodovine, ki pa zaenkrat niso predmet teh člankov. Ko bi krščanski narodi povsod takoj poprijeli za misijonstvo in če bi bili misijonarji dovoľj večji, bi marsikateri svetovni predel nudil danes drugačno sliko.

V usodi narodov, ki so prišli pri teh odkritjih v stik z belci, so se izvršile ogromne spremembe. Deloma v korist teh narodov, še večkrat v njihovo škodo. V večini primerov, kjer se je domačinom obrnilo na slabše, misijonarji niso sokrivci, razen tam, kjer se pred vojaškimi oblastniki niso znali uveljaviti.

Razlikovati moramo najprej narode z višjo kulturo in neomikane narode. Letem so do zadnjega radi rekli divjaki. Tudi misijonarji so jih tako imenovali, čeprav niso nič slabega mislili pri tem. Ker pa ima tudi Papuanec ali Indijanec v brazilskih pragozdovih neumrjočo dušo, se bomo tega izraza izogibali. Tudi najprimitivnejši narodi imajo neko kulturo in neke pojme o duhovnosti in zato izraz ni na mestu tako, kot je za zverine, ki jim pravimo, da so divje. Nazadnje tudi razlikovanje nižje in višje kulture ni vedno točno. Če pravijo, da so se narodi z višjo kulturo drugače zadržali pred belci in se obdržali, je to zasluga njihove organizacije, vojaške moči ali družabne ureditve. Seveda je to spet vpliv njihove kulture. So pa tudi visoko kulturni narodi podlegli in celo izumrli.

Na splošno pa lahko trdimo: narodi z visoko kulturo, če so bili le številčno močni pa organizirani, so belcem kljubovali; drugi so jim podlegli ali vsaj začasno podlegli. Nekateri so začeli izumirati in so zapisani smrti, če že niso izumrli. Druge je belci človek zaslužnil, proletariziral, in se lahko spet dvignejo. A tudi mnogi zaslužnjeni narodi izumirajo ali so že izumrli. Oni z visoko kulturo so pa od belcev marsikaj pridobili. Marsikaj pridobili so lahko tudi oni z nizko kulturo, pa vendar izumirajo. Usode nebelih narodov po stiku z belci so torej različne. Na splošno pa velja, da so veliki kulturni in organizirani narodi od belcev pridobili, drugi pa izgubili vsaj svobodo in življenjsko moč. To pa ne po krivdi misijonarjev; nasprotno: misijonar je rešil, kar se je rešiti dalo, in rešil duše.

Izumrli so ali še izumirajo po stiku z evropsko kulturo zlasti nekateri narodi v južnem morju in v Ameriki. Do proletarizacije domačinov je prišlo v drugih predelih Amerike, tako v severnejših predelih Južne Amerike in v južni Afriki, pa tudi v kolonijah srednje Afrike. Nasprotno pa so Japonci, Kitajci, Indijci in še drugi od belcev dobili pobude in sredstva za višjo življenjsko raven in večji kulturni pa civilizatorični razmah. V večini primerov belci v njihove države niso mogli vdreti kot osvajalci, ampak so navezali z njimi le trgovske stike, ki so jih

Sika desno kaže notranjost starodavnega egiptovskega templja.

znali politično ali tudi vojaško zaščititi. Kulturni stiki so sledili in če so še misijonarji pomagali, je bil dobrodejen vpliv evropske kulture tem večji. Indijo n. pr. so si pa Angleži podvrgli tudi politično, a samo s sodelovanjem domačih mogotcev. Njihova nadvlada je bila pa le začasna.

Kako so izumrli ali izumirajo po stiku z belci prvotni narodi, naj pokažejo nekateri primeri. Na ozemlju današnjih Združenih držav Sev. Amerike je bilo ok. 1. 1500 tri milijone Indijancev; danes jih je z mešanci vred komaj še 350.000! Na Haitiju so v 50 letih (1508-1558) izumrli vsi domačini, ki jih je bilo pri prihodu Evropejcev tam kakšnih 60.000. na Havajskih otokih je med 360.000 prebivalci le še ok. 50.000 domačinov z mešanci vred. Podoben je bil položaj v Argentini.

Vzroki izumiranja so neposredni in posredni. Med neposrednimi sta najprej načrtno iztrebljanje s strani raznih „vojaških“ ekspedicij in pa iztrebljanje po belih pustolovcih, lačnih zemlje in drugih — obstoječih ali neobstoječih — zakladov, kar je vrhovna bela oblast „molče trpela“. Nadalje utesnjevanje domačinov v rezervacije, ki niso nudile dovolj življenjskih pogojev zlasti nomadom (rodovom, ki so se selili iz kraja v kraj); odstrel divjačine, ki je bila domačinom glavna hrana in v kožuhovini tudi glavno plačilo pa menjalno sredstvo; dobava strelnega orožja, s katerim so domačini iztrebljali drug drugega; sem bi lahko prišteli še dobavo alkohola. Med posrednimi vzroki je na prvem mestu prehitra akomodacija evropski civilizaciji. To velja zlasti za proletarizirane narode. Prestavi človeka iz bambusove kože v barako, morda pločevinasto, pa mora za smrt zboleti. Zaposli domačina, vajenega svežega zraka, v rudniku, mora umreti! Še to naštevajo med posredne vzroke: prepoved medsebojnega vojskovanja, lova na človeške glave, kar je vzelo ljudem veselje do življenja, ker jim je vzelo to, kar je bilo bistvo njihovega življenjskega poklica, nakar so pričeli umirati od dolgočasje. Tako pravijo, da se je neki angleški guverner nekje v tihomorskem otočju domislil, naj bi zaukazal in organiziral v zameno za te stare običaje velike love na živali in športne tekme in da je dotične otočane spet pripravil v dobro voljo do življenja: otočani so potem nehali umirati in so se spet množili.

Prav Bernatzik pa navaja med posrednimi vzroki izumiranja tudi misijonstvo, češ da izpodkopava socialno organizacijo, katere je bil primitivec vajen. Ker slišimo tudi sicer večkrat opazke, naj bi pustili „divjake“ rajši v miru, ker so najbolj srečni v svoji nagoti in svoji nevednosti, se bomo ob tem vprašanju nekoliko ustavili.

Če nekdo kar tja v en dan blagruje srečo zamorcev, ki živijo svoje brezskrbno življenje, ga lahko vprašamo, čemu je ne gre med nje uživati. Če nekdo, ki ni veren katoličan, pristavi, naj bo vsak blažen v svoji veri in naj se po njej zveliča, mu lahko odgovorimo z božjo, Kristusovo zapovedjo, da moramo mi učiti vse narode. Če pa znanstvenik očita misijonstvu sokrivdo na izumiranju narodov, moramo stvar preiskati, preden odgovorimo.

Izpodkopavanje socialne organizacije primitivcev razlagā Bernatzik n. tem, da je porušil misijonar rahlo vez domačina z ustaljeno institucijo plemenskega ali vaškega poglavarstva in njegovo zaupanje v vrača. Zrušil mu je misijonar edini avtoriteti, ki ju je po svojih bioloških sposobnostih mogel resnično „spoštovati“. Sprememba vere je za primitivca nekaj drugega kot za kulturnika. Primitivcu je njegova — primitivna — vera vse. Novih abstraktnih krščanskih etičnih naukov pa svet prav zaradi svojih bioloških manj vrednih lastnosti ni v stanu razumeti in se jim samo na zunaj prilagodi. Učenje verouka, pisanja in računanja je zanj brez vsake koristi, če se vrne nazaj v svoje šotorišče ali kolibje. Da bi vse to vplivalo na umrljivost, tega se pisec ne loti dokazovati.

Pač pa navaja druge „misijonske“ vzroke: napačno prehrano in napačne stanovanjske razmere na misijonskih postajah; vzgojo otrok iz planinskih predelov v ravninskih šolah in internatih in narobe; oblačenje nagcev, navajenih golote, zlasti nehigiensko oblačenje domačih, v goloti doraslih redovnic in misijonskih pomočnikov; omejevanje spolnega življenja (uvedbo enoženstva, kjer je bilo v navadi mnogoženstvo), zlasti celibat domačih duhovnikov in redovnic. Iz vseh teh razlogov bi morale kolonijalne oblasti prepovedati misijonstvo med primitivnimi narodi.

Prav bi bilo, da bi se poklicni misionolog ali kateri naših misijonarjev kdaj na tem mestu oglasil in obravnaval te pa še druge ugovore proti misijonstvu med „srečnimi divjimi zamorčki in Indijančki“. Saj slišimo tudi med dobrimi kristjani večkrat podobne pomisleke. Samo nekaj pripomb: Da bi misijonarji izpodkopavali avtoriteto domačinskega poglavarja, ne bo splošno veljalo, saj se ga, če le mogoče, poslužijo. Kot „cerkvena“ avtoriteta je pa izobraženi blagovestnik deležen lahko vse večjega zaupanja kot obrtniški svečenik - vraž. Katoliški misijonar ne krsti primitivca, ki ni sposoben dojeti verskih resnic. Čeprav smo pred Bogom, vsi ljudje enaki“, so v gotovih kulturnih in družabnih razmerah posamezne skupine, plasti primitivcev, nedostopne za verski pouk. Mi imamo najlepše zglede za to v Knobleharjevem misijonu in v poročilih dr. Branke Sušnik iz Paragvaya. Če Knobleharjevi Niloti pred sto leti še niso bili zmožni spreobrnitve, pa uspevajo danes med njimi cvetoči misijoni. Gotovo so k temu pripomogli tudi tisti „izkoreninjenci“, ki so se že v Knobleharjevih šolah naučili brati, računati in nekaj verouka in se vrnili v svoje koč. Ganljiv je primer Agoka Tiera, ki ga pripoveduje Jaklič: kako je slepi starček, nekrščen, kot 12 letni pohajkovelec na misijonsko postajo, dočakal prihod uspešnejše misijonske dobe. — Morda je kdo ob poročilu dr. Sušnikove obsodil paragvajske misijonarje, ki so nad delom „obupali“. Enkrat bo tudi tam zetek dozorela. Katoliški misijonarji ne krstijo razumnih (polodraslih in odraslih) oseb, če niso nauka razumele. Pač pa poroča prav dr. Sušnikova, da sprejemajo v svoja verska občestva take osebe razni protestantski misijonarji. To pa ni naša stvar, čeprav mislimo, da življenjski moči rodov niti to ne škoduje.

Prehrana, stanovanje, selitev in oblačenje so pač mogle kdaj kvarno vplivati na zdravje. Spet je bil naš Knoblehar, ki je imel opraviti s temi nevšečnostmi. To je bilo pred sto leti. Danes ima vsaka misijonska postaja svoje zdravstvene izvedence; če ne zdravnika, pa drugo strokovno moč. Vsa zdravstvena služba v misijonih je prilagojena klimatskim razmeram. Lahka obleka je tudi v najbolj vročih krajih bolj zdrava kakor golota. Morda so včasih posamezni misijonarji ravnali napačno; danes bi tega nihče ne mogel trditi. — Enoženstvo uvajajo praktično — v nekaterih državah celo po državni zapovedi — še muslimani, čeprav je bil namen prerokove uredbe, množitev vernikov. Z odpravo plemenskih in vaških bojevanj tudi ni več nekdanjega sorazmerja, ko je bilo žensk mnogo več kot moških. — Redovništvo je prostovoljno; predstojniki natančno preiščejo, če je redovniški poklic resničen, preden koga sprejmejo. Zamorka, ki ima poklic za redovni stan, bi najbrž tudi izven tega stanu ne bila rada plodovita mati. Seveda pri redovnicah in klerikih ne gre več za primitivce, ampak za ljudi z izobrazbo, ki je belcem v enakem stanu enaka. Sedanji papež je itak pričel akcijo za higiensko akomodacijo redovniških oblek; v misijonih so marsikje že prej za domače redovnice uvedli posebno, primernejša oblačila.

Zanimivo je Bernatizkovo mnenje o drugi vrsti, recimo jejm kolonijalnih narodov, o proletariziranih domačinih. Z delom v industriji, v rudnikih, na plantažah, so se v stikih z belimi delavci in delovodji na polovico kultivirali. Ta polovičarska civilizacija jih je seveda odtujila njihovemu nekdanjemu verovanju in njihovi nek-

danji socialni ureditvi. Na njuno mesto sta prišli neurejeno praznoverje in podreditev delodajalcem, prav: njihovim valptom. Praznoverje zavzema strahotne oblike. Tu pa zahteva učenjak, naj poprime misijonar. Misijon pa mora biti pod državnim nadzorstvom: ne sme kupovati slaboumnih otrok, ampak kvečjemu izpostavljene (deklice, dvojčke), pa tudi ne sme ščititi domačinov pred delodajalci, ker je to izključno pravica kolonijalne oblasti. Ne sme braniti tem polciviliziranim domačinom razveseljevanja, pač pa jim mora nuditi poleg verskega pouka tudi zdravstveno pomoč. Vse to je znanstveni nasvet Hitlerju, ki je — kmalu po letu 1936 — zasedel vešikanska kolonijalna območja. Resnica je, da je umrljivost največja med proletariziranimi ljudstvi in da je teh največ izumrlo.

Šele tam, kjer so posvete oblasti — z vso upravičenostjo — pričele kolonialne narode izžemati, sme torej nastopiti Cerkev, da popravi, kar je tuji izkoriščevalec že zagrešil...

Za misijonstvo med narodi visoke kulture in z lastno državnostjo ne daje Bernatzik nobenih navodil. — Tako smo pa vendar spoznali približen socialni položaj misijonskih narodov, ki nas tu zanimajo. V podrobnostih jih bomo spoznavali v naslednjih poglavjih. Ko bomo raštevali njihove narodopisne posebnosti, se moramo zavedati, da te posebnosti marsikje zelo hitro ginevajo, pač pod vplivom evropske ali ameriške civilizacije, in da je marsikatera lepa značilnost že zgodovina ali pa bo postala zgodovina v najkrajšem času. Pod vplivom civilizacije, ki jo širijo kolonialne oblasti in trgovci, ne pod vplivom katoliških misijonov, ki imajo strogo zapoved, da vse lepe lastnosti in običaje rovin vernikov gojijo in spopolnjujejo.

Zunanost poganskega svetišča v Burmi

MLADI MISIJONAR

VSI DOBRI SLOVENSKI OTROCI SO ČLANI
PAPEŠKE MISIJONSKE „DRUŽBE SVETEGA
DETINSTVA JEZUSOVEGA“. S TEM POMAGA-
JO POGANSKIM OTROKOM PRITI PO MARIJI
K JEZUSU!

Čudno podobo je videl Tonček lani v oktobru, ko se je od nedeljske maše grede kar tako brez posebnega zagledal v cerkvena vrata. Velik plakat, s katerega so pestre barve kar vpile. In na njem v jaslicah božje Dete Jezus, z razprostrtimi rokami, kot da vabi vse tiste, ki k njemu gredo: šli pa so od vseh strani sami otroci. Pa ne takšni, kot jih je bil Tonček vajen gledati vsak dan v šoli, v soseščini, pri igranju in na cesti. Neznani otroci: Kitajčki, Japončki, Indijančki, Arabčki, zamorčki in kaj še njih! In vsak od njih je silil k Jezusu, kot da hoče prav k Njemu, prav do Njegovih razprostrtih rok... In ker Tonček že bere, saj že tretje leto hodi v šolo, je prebral tudi velik napis spodaj na lepaku: „Otroci! Misijonska nedelja kliče: pomagajte svojim poganskim bratom in sestram k Jezusu!“

Tonček je bil kar navdušen nad lepakom. Le to mu ni šlo v glavo,

kako naj otroci pomagajo, da njih poganski vrstniki najdejo pot do Jezusa. Tuhtal je in tuhtal, pa ni iztuhtal. Doma ni bil posebno zgovoren tisto nedeljo. In mami ni ušlo, da fant nekaj tuhta. Slednjič ga je le vprašala, kaj je tako zamisljen.

„Kaj praviš, mama,“ se je odločil Tonček, „kako naj bi jaz pomagal, da bi poganski otroci prišli do Jezusa?“

Čudno vprašanje; tudi za mamo, ki o tem res ni razmišljala. Ker mu ni vedela drugega odgovoriti, mu je sama zastavila vprašanje:

„Kaj pa ti to na misel prihaja?“

In je Tonček brž povedal, kakšen lepak je videl na cerkvenih vratih in kakšen klic je na njem bral. Mama pa si ni vedela pomagati. Iz zadrege jo je rešila Ivanka, Tončkova sestra:

„Saj ni tako težko, mama. Vsak otrok, ki je v Družbi Svetega Detinstva, lahko pomaga poganskim otrokom k Jezusu...“

„Kaj pa je to, Sveto Detinstvo?“ je bil Tonček brž radoveden. Mama pa si je oddahnila, ker je vedela, da bo zdaj Ivanka namesto nje fantu vse razložila.

„To je posebna papeška misijonska družba za otroke...“

„Da so potem otroci misijonarji?“ se je čudil fantič.

„Misijonarji že, pa ne takšni, kot so tisti, ki delajo v misijonih.“

„Kakšni pa potem?“

„Tako,“ se je izgovorila Ivanka, kot je najbolje vedela in znala. „misijonarji kar doma.“

„Kar doma? Kako pa naj bo misijonar doma? Saj tu ni nobenih poganov!“ jo je Tonček hotel ugnati.

„Kar doma!“ je pribila Ivanka. „Tudi doma lahko misijonariš; misijonariš s tem, kar za misijone do-brega storiš.“

„Tisto, kar si dopoldne videl na cerkvenih vratih,“ je nadaljevala Ivanka, „je pomenljivo lepo naslikano: Jezus, ki je za vse ljudi trpel in na križu umrl, tudi za vse pogane, je bil sam nekoč otrok. In ta Otrok Jezus vabi in kliče k sebi otroke vsega sveta; tudi poganske otroke. Ti pa k njemu ne morejo, če zanj ne vedo.“

„Jaz jim pa tudi ne morem povedati, naj gredo k Njemu. Saj nisem v misijonih...“ je ugovarjal Tonček.

„Ti sam seveda ne. Lahko pa veliko moliš in tudi kaj daruješ, pa kakšno majhno žrtev v to nameniš, da bi misijonarji in misijonske sestre, ki so v misijonih, čimveč poganskih otrok pripeljali k Jezusu. In prav to je namen Družbe Svetega Detinstva: da vsi krščanski otroci z molitvijo in žrtvicami pomagajo vsem poganskim otrokom k Jezusu po misijonarjih in misijonskih sestrah. Ne moreš si misliti, kako veliko otroška molitev pomaga...“

Spet je Tonček tuhtal. Zdaj je sicer Ivanko že bolj razumel in tudi stvar sama se mu je zdela naravnost imenitna: takole pomagati poganskim otrokom do prave vere in do zveličanja, ne da bi šel sam v misijone. Saj molil bi že nazadnje za to stvar; ampak tisto zaradi prihrankov, ki naj jih da za misijone, mu ni in ni šlo v račun.

„Da moliš... da si kaj pritr-gaš... da kak prihranek za misijone daruješ... da se vpišeš v Družbo Svetega Detinstva Jezusovega...“

Tonček je spet tuhtal. Saj molil je tudi do zdaj; prihrankov ni imel veliko, ampak hranil jih je zase; da bi jih pa kam drugam dajal... ne, to mu ni šlo v glavo.

„Pa da bi jim tisti moji centi, ki jih hranim, kaj pomagali?“

„Pa še kako!“ ga je zavrnila Ivanka. „Če bi šlo samo za tvoje cente, bi verjetno res ne zalegli za drugo kot za dobro voljo. A pomisli, da je v Svetem Detinstvu včlanjenih na sto in sto tisoč krščanskih otrok. Zdaj pa računaj: če jih je milijon, pa da vsak samo en cent na leto, je to deset tisoč dolarjev... Pa jih je mnogo več. In denarja se tako tudi mnogo več nabere. Ta denar pa potem misijonarjem bogato služi pri vseh

mogočih potrebah, ki jih imajo z učenjem poganskih otrok. Tako, vidiš, tudi ti s svojim malim darom lahko veliko, nezaslišano veliko pomagaš poganskim otrokom.“

Zdaj je bil seveda Tonček kar navdušen, da bi se tudi on vpisal v Družbo Svetega Detinstva. In še rajši se je zamislil spet v tisti pestri, barvni lepak, ki ga je gledal na cerkvenih vratih. In kar sam sebe je že skoraj videl, kako bo nekoč tudi on misijonaril med resničnimi poganskimi otroki, da bi jih čim več pripeljal k Jezusu.

Ivanka in Tonček sta prav razumela vsem katoličanom namenjen klic svete Cerkve za vsakoletno misijonsko nedeljo:

Vsi verniki — za vse nevernike!

Otroci! Na tej sliki vidite, kako misijonarji zbirajo vaše poganske vrstnike, da jih uče krščanskega nauka, pa tudi da jim napolnijo lačne želodčke...

APOSTOLA SLOVANOV

Sveta brata Ciril in Metod sta največja misijonarja Kristusove Cerkve med slovanskimi narodi. Delovala sta v 9. stoletju po Kristusovem rojstvu, v časih, ko so bili slovenski rodovi še večinoma pogani in malikovalci. Med Slovani sta zasadila mogočno drevo vere v božje Odrešenje in jih tako za vedno osvojila krščanstvu. Zato jih po pravici nazivljejo **Apostola Slovanov**.

Stari Slovani so bili v 9. stoletju že poseljeni po vseh krajih, kjer danes živijo Rusi, Ukrajinci, Poljaki, Čehi, Slovaki, Srbi, Bolgari, Hrvatje in Slovenci. Bili so pastirji z velikimi čredami pa tudi poljaki so že obdelovali. Živeli so v zadrugah, sestavljenih iz številnih družin enega plemena; zadrugi je načeloval starešina. Častili so veliko bogov in polbogov, dobre in zle duhove, vile in volkodlake, škrate in

vedomce. Živeli so zelo preprosto, v manjših naseljih. V tistih časih so govorili še vsem skupni jezik, ki ga imenujemo staro slovansščino.

Na jugu so staroslovanski rodovi mejili na mogočno bizantinsko cesarstvo, ki je bilo takrat na vzhodu naslednik rimskega cesarstva. Ta mogočna država, s prestolico Bizancem (Carigradom), je bila že dolga stoletja krščanska. V Bizancu je vzhodni Cerkvi vladal patriarh, ki pa je takrat še priznaval za vrhovnega cerkvenega poglavarja rimskega papeža. Tudi na zapadu, kjer so živeli takrat naši slovanski pradedje, so bili slovanski rodovi sosedje dveh velikih že krščanskih narodov: Frankov in Bavorcev.

Eno najvažnejših bizantinskih mest je bil grški Solun, kjer je v prvem stoletju Kristusov evangelij že oznanjal apostol narodov, sv.

Prizor iz življenja starih Slovencev.

Pavel. V mestu je bilo ob Egejskem morju veliko pristanišče, kamor so prihajale velike trgovske ladje iz vsega takrat znanega sveta. Mesto je bilo zelo bogato in prvo za Carigradom.

V okolici Soluna, ki je bil tudi sedež namestnika bizantinskega cesarja, so se že v 6. stoletju nasešili prvi slovanski rodovi. Velika pokrajina tam okrog se imenuje Makedonija. Bojevitih Slovanov, ki so bili takrat še divji barbari, so večkrat hoteli mesto zavzeti, a so bili vedno odbiti. Mnogo Slovanov pa je živelo tudi v mestu samem. Odlučil je vpliv pri mestni obrambi in upravi te bogate pokrajine je imel poleg cesarskega vojvode tudi njegov pomočnik, ki se je imenoval drungarj. V 8. stoletju je bil drungarj v Solunu plemeniti mož grškega rodu, Leon, ki je oče naših apostofov Cirila in Metoda. Zato zgodovinarji trde, da sta bila svetniška brata Grka. Mnoga poročila pa pravijo, da je bila njuna mati slovanskega rodu.

Metodij je bil najstarejši Leonov otrok. Rojen je bil okrog 813. leta. Bil je lepe postave in bistre glave. Oče ga je vzgajal z odličnimi učitelji za vojaško in državno službo. Na očetovo posredovanje ki je bil na dvoru v Carigradu zelo upoštevan, je Metodij že v zgodnjih moških letih dobil odgovorno in visoko službo cesarskega kneza in namestnika v neki slovanski pokrajini širnega bizantinskega cesarstva.

Najmlajši izmed sedmih Leonovih otrok je bil Konstantin, ki si je pozneje, ko je šel v samostan, prevzel ime Ciril. Rodil se je okrog leta 827. Bil je torej celih štirinajst

SVETA BRATA CIRIL IN METOD

let mlajši od Metodija. Že v rani mladosti je bil izredno pobožen in si je za svojega vzornika izbral sv. Gregorija Nazianskega. Po njegovem zgledu se je odločil za deviško čistost. V sanjah se je še kot deček zaročil z božjo nevesto Sofijo, božjo Modrostjo. Ker je bil izredno nadarjen, so ga prijatelji po očetovi smrti kot petnajstletnega mladeniča poslali na visoko dvorno šolo v Carigrad.

Znamenita Konstantinova profesorja na visoki carigrajski šoli sta bila tudi slovita cerkvena učenjaka Leon in Fotij, poznejši carigrajski patriarh in povzročitelj cerkvenega razkola. Cesarski prestol je takrat zasedla pobožna in za vse dobro vneta cesarica Teodora, ki je vladala namesto mladoletnega sina Mihaela III. Konstantinov zaščitnik je bil cesaričin tajnik plemeniti Teoktist. Ves prevzet mladeničeve učenosti in zglednega življenja mu je ponudil svojo bogato hčer za ženo. A Konstantin, ki je obljubil večno devištvo, je ponudbo odklonil. Zato je njegov očetovski pokrovitelj Teoktist pri cesarici dosegel, da so mladega izobraženca posvetili v duhovnika. Postal je knjižničar pri katedrali Sv. Sofije, ki je bila takrat največja cerkev na svetu.

Konstantin pa se je v svoji krščanski ponižnosti ustrašil visoke službe in je na skrivaj zbežal v nek odmaknjeni samostan ob morju. V tihoti je hotel služiti svojemu Bogu. Pozneje pa so ga našli. Po dolgih prošnjah se je vrnil v Carigrad in postal profesor modroslovja na dvorni visoki šoli. Od takrat mu pridevajo tudi častni naslov filozof. Takrat pa so se razmere na dveru spremenile. Zavladal je raz-

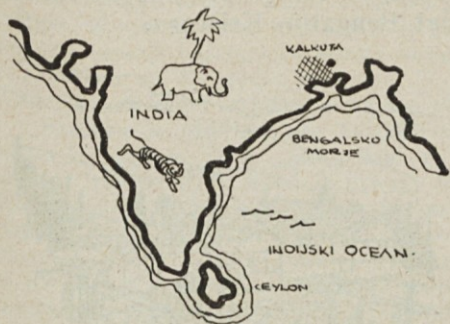
brzdani Teodorin sin Mihael III., ki je imel potuhu v svojem stricu, pokvarjenem cesaričinem bratu Bardasu. Tadvda sta dala tudi ubiti bogoljubnega in poštenega Konstantinovega dobrotnika, Teoktista. Vse to pa je na Konstantina in Metodija, ki je bil takrat že več let cesarski namestnik, tako vplivalo, da sta se oba odločila za samostansko življenje. Odpovedala sta se državnim službam in odšla med menihe na sveto goro Olimp, v Mali Aziji. Tam so živeli mnogi grški in bizantinski cerkveni učenjaki; tudi mnogo svetnikov je bilo med njimi.

V molitvi, premišljevanju, strogih postih, službi božji in v najtišjih pogovorih z Bogom so jima tekla leta. Veliko sta študirala svete knjige, posebno sveto pismo. Tu sta se seznanila tudi z menihi drugih narodnosti; verjetno so bili nekateri med njimi tudi slovanskega pokolenja. Ugotovila sta, da imajo mnogi narodi, ki so se pokristjanili, že tudi svoje krščanske knjige pa tudi bogoslužje v domačem jeziku. Verjetno jima je tu dozorel načrt za prevod sv. pisma in drugih svetih ter bogoslužnih knjig v slovanski jezik. Nič še nista vedela, kaj je Bog z njima namerjal. V vsem sta se prepustila njegovi najsvetejši volji.

CIRIL, METODI!
VARUJTA
SLOVANSKI ROD!

Slovenski misijonarji

Otroci! V lanskem letniku „Mlada misijonarja“ smo v besedi in sliki spoznali slovenske misijonarje po tehle deželah: Japonska, Kitajska, Indokina in Siam. Za letos nam ostaneta dve veliki deželi: Indija in Afrika, pa nekaj pokrajin Južne Amerike.

Slovenski jezuiti v Indiji

Med slovenskimi misijonarji v Indiji so najbolj znaní jezuitski misijonarji „Bengalskega misijona“. Delokrog tega misijona je takozvani 24. parganas (okraj), del velike indijske pokrajine Bengalije, ki se razteza okrog največjega indijskega mesta Kalkute. Ta 24. parganas je že čisto v delti svete reke Gangesa. („Delto“ naredi kakšna reka, kadar se v več „rokavih“ izlije v morje.) Vsa dežela je preprežena s takimi rokavi in kanali. Podnebje je mučno: ni pomladi, poletja, jeseni in zime, le dve letni dobi sta: suha in deževna, v obeh pa morita človeka vročina in vlaga.

Prebivalci so zelo gosto naseljeni, so pa po veri hindujci in moha-

medanci; kristjanov je še zelo malo. So dobrega značaja, a veliko trpe, zlasti še revščino, ker nimajo svoje zemlje, ampak so skoraj vsi samo obdelovalci zemlje veleposestnikov, ki jim prepuste tako malo, da ne morejo živeti. Pogosto nastopi lakota, ki pomori na tisoče življenj.

Slovenski in hrvaški jezuiti so se pred kakimi tridesetimi leti odločili, da bodo v tej deželi ustanovili samostojni misijon, ki naj bi ga vodili samo slovenski in hrvaški misijonarji, seveda čim bolj s pomočjo domačih duhovnikov in redovnic, pa z izdatnim sodelovanjem slovenskega zaledja v domovini in po svetu.

Prvi trije slovenski misijonarji, ki so odšli tja, so bili: Stanko Porderžaj in brata Janez Udovč in France Drobnič.

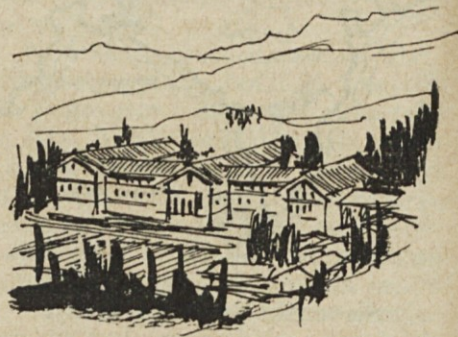

O. Stanko Poderžaj, po rodu Ljubljčan, tedaj, ko je prišel v Indijo, še ni bil duhovnik; manjkala so mu še kaka tri leta študija, ki jih je pa hotel opraviti v misijonih, da se še pred posvečenjem že razgleda po narodu in delokrogu, kateremu se bo kot duhovnik posvetil. V ta namen je šel prav na sever Indije, visoko pod himalajske vršace, v Kurseong, kjer imajo jezuiti velik zavod, v katerem končujejo svoje študije tako misijonarji iz Evrope kakor jezuitski bogoslovci - domačini iz

cele Indije. O. Stanko Poderžaj je kijub težkim študijam še našel čas, da je bil v stalnem stiku s pred njim došli mi hrvaškimi misijonarji v Bengaliji in z misijonskim zaledjem v domovini. Veliko je pisal v listič „Z Bengalskih poljan“, ki je bil priloga „Glasnika Srca Jezusovega“. Med tem je bil posvečen v duhovnika, skupaj s številnimi tovariši. Po še enoletnem študiju se je, poln sposobnosti, božjih milosti in veselja do misijonske borbe podal v Gangesove nižave, osvajat Bengalijo Kristusu.

Nadaljevanje opisa misijonskega dela p. Poderžaja — prihodnjič. Zdaj nam preostane še podati nekaj pripomb k risbam, ki jih vidite na prejšnji in tej strani. Na zemljevidu Indije vidite piko z napisom Kalkuta, zraven pa črtkano polje; to je področje „Bengalskega misijona. — Zgoraj vidite tri može; to so prvi misijonarji tega misijona: br. Udovč, p. Poderžaj in br. Drobnič. Spodaj je prizor: ladjica v Gangesovi delti. — Na tej strani zgoraj je p. Poderžaj na konju; desno je narisana zavod Kurseong, visoko gori pod Himalajo; spodaj pa je videti prizor iz življenja Bengalcev, med katerimi delajo naši misijonarji.

STARA KITAJSKA MODROST

Piše Janez Kopač CM, Toronto, Kanada

I.

Bralci „Katoliških misijonov“ bodo gotovo čudno pogledali, ko bodo prebrali ta naslov. V času vsesplošnega napredka, ko iščemo v vsem načinu javnega in zasebnega življenja in delovanja nove poti, naj bi se povračali v staro modrost, in še v kitajsko, ko je vendar Kitajska „kulturno zaostala“ in poleg tega še poganska dežela.

Če bodo pa bralci pazljivo brali članke o stari kitajski modrosti, ki jih bomo to leto objavljali v „Katoliških misijonih“, bodo uvideli, da se moremo tudi od stare kitajske modrosti marsikaj naučiti za sodobno obnovo človeka, družin, narodov in človeške družbe. Kajti Kitajska je edini narod, ki je ohranil staro pisano kulturo. Z njo se more primerjati le judovski narod, ki je po posebnem božjem vodstvu ohranil najstarejšo pisano knjigo: sveto pismo Stare Zaveze, ki je Jude pripravljala na Kristusov evangelij. V sv. pismu je božja modrost, zato ostane kljub starosti vedno sodobno in za vse prilike življenja uporabno.

Podobno je tudi s staro kitajsko modrostjo. Že apostol Pavel je napisal v pismu Hebrejcem, da je „mnogokrat in na mnogotere načine nekdanj Bog govoril očetom“ (Hebr. 1,1). Misli je pri teh besedah sicer predvsem na judovski narod, vendar veljajo v gotovem smislu te besede tudi za druge narode. Katoliški raziskovalci poganskih kultur so našli v teh starih kulturah poganskih narodov toliko zdrave naravne modrosti, da so prepričani, da je Bog sam navdihoval te modrijane in jih — kot preroke pri Judih — uporabil za predhodnike oznanjevalcev Kristusovega evangelija med pogani. V posebni meri to velja za kitajske modrijane, zlasti za Konfucejeve in njegove učence. Konfucejev nauk, ki ga je že več stoletij pred Kristusovim prihodom na svet oznanjal Konfuce med kitajskim ljudstvom, je tako pravičen, da ga je treba le nekoliko izpopolniti in očistiti nekaterih zmot, pa ga lahko postavimo kot najboljšo podlago za Kristusov evangelij. Zato kitajski izobraženci trdijo, da se jim je zdel prehod iz konfucejizma v krščanstvo čisto naraven in da jih je Konfucejev nauk dobro pripravil na Kristusov nauk. Tudi komunistični brezbožniki se dobro zavedajo velike prednosti Konfucejevega nauka, zato ga poleg krščanstva najbolj zagrizeno preganjajo. Prav je, da tudi Slovenci ta Konfucejev nauk poznamo. Zato sem se odločil, da bom iz knjige „Veliki nauk“ prevedel neposredno iz kitajščine — seveda v čimbolj prostem prevodu — glavne in bolj važne misli in jim dodal nekaj razlage. V tem članku si oglejmo uvodne misli Konfucejevega velikega nauka.

1. „Namen velikega nauka je: osvetlitev vzvišene čednosti, obnova ljudi in počitek v najvišji popolnosti.“

Razlaga: Vsi veliki misleci izražajo vsebinsko bogate in globoke misli z malo besedami; tako tudi Konfuce. Uporablja klasični kitajski jezik, ki ima to prednost, da le z nekaj besedami izrazi globoko misel. Često se brez opisa sploh ne da prevesti klasično pisana kitajščina. Vendar bom skušal pri prevodu ohraniti klasično jedrnatost, s katero Konfuce razlaga svoj nauk. Takoj iz uvodnih besed vidimo, da ima Konfucejev nauk podobnost z naukom o krščanski popolnosti. Nauk o krščanski popolnosti govori o treh poteh: pot očiščevanja, razsvetljenja in združenja z Bogom, v katerem končno počiva duša. Tudi Konfuce govori

o treh stopnjah popolnosti. Najprej je treba vzvišeno pot popolnosti spoznati, nato se morajo ljudje v čednostih npravno obnoviti in končno bodo uživali popolni mir, ko bodo dosegli višek popolnosti.

2. „Spoznanje, kaj vodi k počitku, nam določa cilj, za katerim naj težimo. Določeni cilj nam omogoča spokočno umirjenje; spokorno umirjenje omogoča mirni pokoj; mirni pokoj omogoča razmišljanje; razmišljanje omogoča doseg oosega začelenega cilja.“

Razlaga: Konfuce pri razlagi svojega nauka prehaja zdaj s splošnega na posamezno, pa spet s posameznega na splošno. Je logično dosleden, vendar se njegova logika in sklepanje nekoliko ločita od načina sklepanja in razmišljanja, kot smo ga vajeni mi, ki nas je umsko bistrila zapadna kultura. Konfuce izhaja iz stališča, da si vsak človek najbolj želi popolne notranje umiritve. Končni cilj človeka je mir in pokoj, torej isto, kar tudi mi katoličani želimo dušam rajnih.

Ko smo si cilj in pot do tega cilja izbrali, se umirimo. Ta notranji mir nam omogoča, da vse trezno premislimo in vedno ubiram o pravo pot do našega končnega cilja. Konfuce pravilno spozna, kako pride človek do miru; le njegov končni cilj ostane nekam meglen. Kajti katoličani vemo, da bomo popolni mir in pokoj uživali v Bogu, združeni z njim osebn o, medtem ko Konfucejev nauk nič jasnega ne pove, v čem bo ta mir obstajal. Manjka mu namreč pravi pojem o osebnem Bogu, ki nas je ustvaril in je naš končni cilj.

3. „Stvari imajo svoje korenine in veje. Opravila imajo svoj začetek in konec. Vedeti, kaj je prvo in kaj je zadnje, nas bo približalo temu, česar nas uči veliki nauk.“

Razlaga: Čeprav je Konfuce oster mislec in neizprosen logik, vendar ve, da mora Kitajcem razlagati nauk nazorno, v podobah. Zato svoj nauk primerja drevesu, ki ima korenine, deblo in veje. Razvoj drevesa imajo ljudje vedno pred očmi, ne pa razvoja misli in pojmov. Zato jim Konfuce ob razvoju svojih misli pokliče v spomin razvoj drevesa in opravil, ki jih opazujemo v dnevnem izvljenju.

4. „Stari modreci, ki so hoteli osvetliti vzvišeno čednost na zemlji, so prej dobro uredili svoje države; da bi dobro uredili svoje države, so prej pravilno uredili svoje družine; da bi pravilno uredili svoje družine, so prej izoblikovali svojo osebnost; da bi izoblikovali svojo osebnost, so prej očistili svoja srca; da bi očistili svoja srca, so skušali prej doseči iskrenost (resničnost) svojih misli; da bi bili iskreni v svojih mislih, so prej izpopolnili svoje znanje; izpopolnitev znanja pa se doseže z raziskovanjem stvari.“

Razlaga: V prejšnji točki je Konfuce povedal, da je za pravilno umevanje njegovega nauka važno vedeti, kaj moramo vedeti in storiti najprej in kaj po zapovrstnem redu dalje. V tej točki prihaja iz splošnega na posamezno, da bi nas čimbolj nazorno privedel do temelja — korenine, kjer naj začnemo. Človeška družba, država, družina, osebnost, srce, misli, poznanje stvari, raziskovanje stvari. Tak je njegov prehod iz splošnega na posamezno in končno na začetek. On ima v mislih prdvsem Kitajsko, saj tedaj Kitajci še niso dosti vedeli za druge narode. Izraz „pod nebom“, pomeni v kitajskem načinu mišljenja Kitajsko in obenem ves svet. Jaz sem v prevodu prestavil in bom vedno prestavljal ta izraz kot ves svet, saj so tudi stari kitajski pisatelji tako mislili, le da so bili prepričani, da se s Kitajsko svet konča.

5. „Raziskovanje stvari izpopolni naše znanje; ko je naše znanje popolno, so naše misli resnične; ko so naše misli resnične in iskrene, so naša srca očišče-

na; ko so naša srca očiščena, so izoblikovane osebnosti; ko so osebnosti izoblikovane, so družine pravilno urejene; ko so družine pravilno urejene, so dobro urejene države; ko so dobro urejene države, je na svetu mir.“

Razlaga: Tu pa Konfuce razvija svoje misli iz posameznega na splošno ter z logično doslednostjo pokaže, kje je začetek in kje usovršitev osebnega in družabnega življenja. V glavnem tudi s krščanskega stališča njegova izvajanja drže, le da premalo računa s slabostjo človeške narave, ko iz pravilnega spoznanja stvari že kar nujno sklepa tudi na iskrenost misli in očiščenje srca. Kajti marsikdo spozna, kaj je prav, pa ima kljub temu popačene misli in nečisto srce. Človekova volja pač ni hotela slediti spoznanju.

6. „Od Sina nebes do ljudskih množic: vsi morajo imeti izoblikovanje osebnosti za temelj vsemu drugemu.“

Razlaga: Pod besedo „Sin nebes“ misli Konfuce na kitajskega vladarja - cesarja, katerega so tako imenovali in ga imeli za poslanca nebes. Konfuce je ta izraz ohranil, dasi cesarju ni pripisoval božje moči in časti. Da je za dobro ureditev človeške družbe izoblikovanje dobrih osebnosti temelj, je sodil pravilno. Prav to misel naglašajo vsi zadnji papeži, ki govore o obnovi človeške družbe. Prvo je obnova pravi posameznikov, pravilno vzgojena osebnost.

7. „Če je korenina zanemarjena, je nemogoče, da bo to, kar mora poganjati iz nje, dobro uspevalo.“

Razlaga: Ta stavek le ponazori prejšnjo trditev. Iz človeka izvira družina, narod, država, človeška družba. Če je torej človek slab, če ni pravilno vzgojena osebnost, bodo slabe tudi družine, narodi, države in vsa človeška družba.

To so torej temeljne misli, na katerih je zgrajen Konfucejev nauk. V naslednjih člankih bomo pogledali, kako je Konfuce te načelne misli razvil glede na razna vprašanja, ki se tičejo človeka kot osebe in uda človeške družbe.

II.

Da bomo ohranili miselno zvezo s prejšnjim poglavjem, povzemimo iz njega glavne misli. Konfuce, ki je črpal svojo modrost iz knjig starih kitajskih modrihanov, je v svojem „Velikem nauku“ učil, da nam raziskovanje stvari izpopolni znanje; po izpopolnjenem znanju postanejo naše misli iskrene in resnične; po iskrenih mislih se očistijo in pravilno uredi naša srca; z očiščenimi srci se izoblikuje naša osebnost; po izoblikovanih osebnostih dobimo dobro urejene družine; po dobro urejenih družinah dobimo pravilno urejene države; pravilno urejene države prinesejo svetu mir. To so glavne misli Konfucejevega „Velikega nauka“.

Sedaj pa preidimo k podrobnejši razlagi teh Konfucejevih misli.

1. „Polnost spoznanja zavisi od raziskovanja stvari.“

Pomen tega stavka razlaga Konfuce takole:

„Če hočemo svoje znanje izpopolniti, moramo raziskovati počela vseh stvari. Razum slehernega človeka je ustvarjen, da spoznava, in ni je stvari na svetu, ki ne bi imela svojega počela. A dokler vsa počela stvari niso raziskana, je človekovo znanje nepopolno. Zato se je treba učiti: pri vseh stvareh spoznati najprej njih počelo in jih nato nadalje raziskovati, dokler ne dosežemo popolnega spoznanja stvari. Ko smo tako dalj časa raziskovali stvari, bomo enkrat kar nenadno prišli do razvidnosti stvari. Spoznali bomo zunanost in notranost stvari, vso njihovo finost in grobst. In naš razum bo z vsemi svojimi odnosi do stvari popolnoma

doumel vse stvari. To se imenuje raziskovanje stvari; to se imenuje popolnost spoznanja.“

Razlaga: Kar pove v tem odstavku Konfuce na kratko, to je v sholastični filozofiji razloženo na dolgo in globoko, ko nam govori o načinu našega spoznavanja (noetika) in o bistvu in biti vseh stvari (ontologija). Nedvomno je način učenja, ki ga tu Konfuce priporoča, pravilen. Da se ne motimo in ne varamo, je treba priti prej do vsestranskega spoznanja in razvidnosti vseh stvari. Spoznati jih je treba take, kot so v resnici in ne le na zunaj in na videz. Kitajski klasični jezik to izrazi z besedami: „Zunanost, notranost, finost in grobost“. Pod besedo „finost“ misli Konfuce vse tisto, kar je na stvareh teže zaznatno; pod besedo „grobost“ pa vse tisto, kar človeku takoj pade v oči, ko stvari zapazi.

Načelno in v teoriji tudi drži, da človekov razum more spoznati vse stvari in vse naravne resnice tako, da so mu razvidne in da se ne more o njih ne varati ne motiti. Dejarško in v praksi pa noben človek do takega vsesplošnega spoznanja ne pride. Ne drži pa, da bi bil človek s takim popolnim spoznanjem že nujno tudi iskrenih misli. Hudobni duh ima popolno spoznanje, pa vendar njegove misli niso iskrene ter često vara sebe in nas. Tudi med ljudmi dobimo take, ki so toliko bolj neiskreni in zviti, kolikor bolj so razumni in izobraženi. Za iskrenost naših misli torej ni dovolj le znanje, ampak tudi dobra volja. V tem se Konfuce moti. Res pa je pravilno spoznanje stvari nujni pogoj, da bodo mogle biti naše misli iskrene in resnične. In predvsem na to misli Konfuce, ko na prvem mestu naglašá učenje in pravilno spoznanje vseh stvari. Tudi krščanska vzgoja se začne pri učenju in oblikovanju naših misli, naše pameti.

2. „Popolnost spoznanja naredi naše misli iskrene.“

Konfuce razlaga pomen tega stavka takole: „Iskreno misliti se pravi: ne varati samega sebe; misliti tako iskreno in resnično, kakor resnično ljubimo dobro in sovražimo zlo. To se pravi: biti skromen in ponižen do sebe. Zato plemenit človek pazi nase tudi tedaj, kadar je sam.

Ni ga zla, katerega hudoben človek ne bi počel, kadar je sam. Ko pa zapazi plemenitega človeka, se takoj ponareja ter prikriva svojo hudobijo in se dela dobrega. Drugi pa gledajo nanj, kot da bi mu videli v srce in v obisti. Kaj mu torej pomaga ponarejanje? Pregovor pravi: ‘Kar je resnično v notranjosti se bo pokazalo tudi na zunaj’. Zato mora plemenit človek paziti nase tudi tedaj, ko je sam.

Učenec Tseng je dejal: ‘Kar deset oči vidi in deset rok otiplje, to je treba spoštovati’.

Bogastvo krasí hišo, čednost krasí osebo. Srce postane široko in telo lahko. Zato mora postati plemenit človek iskrenih misli.“

Razlaga: Že iz opisa tega odstavka spoznamo, da Konfuce sam ni povsem verjel trditvi, da popolno spoznanje že samo po sebi prinese tudi iskrene misli. V iskrenem mišljenju se je treba vaditi, ker je za tako mišljenje potrebna tudi dobra volja. V iskrenem mišljenju se moramo vaditi zlasti takrat, kadar smo sami. Kajti navadimo se delati slabo, kadar smo sami ali pa v družbi s slabim človekom. Tako začnemo varati sebe in druge. Sebe, ker mislimo, da drugi za našo hudobijo ne bodo zvedeli, in druge, ko se jim na zunaj kažemo lepše, kakor smo v resnici. Zato moramo delati dobro in se izogibati zla tudi tedaj, ko smo sami in nas nihče ne vidi. Iskrene misli in resnično prepričanje o odličnosti čednosti in o hudobiji greha nas bodo nagibale k dobremu in k izogibanju slabega tudi tedaj, ko smo sami.

Besede starega modrijana Tsenga, da je treba spoštovati to, kar deset oči vidi in deset rok otiplje, je Konfuce navedel kot nagib, zakaj naj se vadimo v iskrenem mišljenju. Vse, kar je resnično, je treba spoštovati, zato tudi iskrene misli.

Pri Kitajcih je ponarejanje in varanje drug drugega tako zelo v navadi, da je ta napaka takorekoč njihov narodni greh; zato je bilo še toliko bolj potrebno, da so kitajski modrijani neprestano naglašali važnost iskrenosti in zle posledice ponarejanja in hinavščine. Tudi Janezov evangelij najbolj biča ponarejanje in hinavščino Judov ter jih navaja k iskrenemu mišljenju in resnicoljubnosti.

Iskreno mišljenje je podlaga za čednostno življenje, ki mora temeljiti na resnici. Konfuce uči, da je čednost najlepši okras človekove osebnosti. Čednosti pripisuje celo blagodejen vpliv na te'lo. Tako naj bi veličina čednosti vplivala na nas, da bi se vadili v njej in v iskrenem mišljenju do nje tudi tedaj, ko smo sami in nas nihče ne vidi.

Koliko naj se učimo od te Konfucejeve modrosti, naj presodijo bralci sami. Znani slovenski ideolog, profesor Ernest Tomec, ki je dajal navodila za vzgojo novih tipov katoliških izobražencev, je naglašal, da morajo najprej očistiti svoje mišljenje vseh zmot, ter je istočasno razkrival razne zmotne misli sodobnih izobražencev. Neprestano je naglašal, da je za nravni preporod poedincev družin in človeške družbe najprej potrebno očiščeno mišljenje zlasti pri izobražencih, ki so miselni voditelji v vsakem narodu; šele potem smemo upati na uspešen nravni preporod družin in narodov. Tako sta si stari modrijan Konfuce in sodobni katoliški ideolog Tomec v načelih, po katerih naj se prerode poedinci, družine in narodi, skoraj enaka. Vsi veliki misleci in borci za resnico so si med seboj duhovno sorodni.

(Dalje prihodnjič.)

Iz slovenske misijonske preteklosti na Kitajskem: P. Veselko Kovač OFM., eden največjih slovenskih misijonarjev, skupaj z apostolskim prefectom v Yungchowu.

APOSTOL NAŠEGA STOLETJA

Piše Ruda Jurčec, Buenos Aires

LETA MLADOSTI IN ŠOLANJA

Majhna dežela, ob koncu 19. stoletja komaj znana v tedanji Evropi — Belgija, je dala svetu in katoliški Cerkvi enega največjih misijonarjev tega stoletja. Belgija se je v 19. stoletju šele uveljavljala v mednarodnem svetu, njena kolonijalna posestva zlasti v sredini Afrike še niso dala deželi sedanjega pomena in slovesa. Poleg tega je bila to dežela z dvema narodnostima — Flamci in Valonci, oboji dovolj needini o tem, kaj naj prevladuje v deželi. Na zelo izpostavljenem delu Evrope, se je na tem koščku zemlje število prebivalstva zelo množilo in je bila Belgija v prvi polovici tega stoletja že med najbolj gosto naseljenimi na svetu. In to krpo zemlje sta si morala deliti flamsko in valonsko ljudstvo, na zunaj pa kazati Belgijo močno in podjetno, kos svojim nalogam.

Lebbi so pripadali tistemu delu belgijskega naroda, ki je bil flamski. Njihov rod poteka iz tistega dela flamskih poljedelcev in industrijalcev, ki so živeli na ozemlju blizu meje s Francijo. Okoliš, kjer so delovali Lebbi, nosi ime Poperinghe, blizu obale rokavskega preliva in leži severozahodno od velikega francoskega industrijskega središča — Lille. Vsi Lebbi so se posvečali pridelovanju in trgovini s hmeljem, le oče misijonarja o. Lebba je bil odvetnik. Poročil se je oče mlad, bil je še slušatelj pravne fakultete v Louvainu, malem vseučiliškem središču blizu Bruslja. Friderik, poznejši misijonar Vincenc, pa se ni rodil tam, ampak v mestu Gandu, 19. avgusta 1877; pozneje je sam večkrat navajal, da se je rodil „po nesreči, slučajno“; mater je presenetil s svojim prihodom, ko je bila na potovanju. Če je po očetu Flamec belgijskega državljanstva, je pa po materi angleškega rodu; rodila se je v Worcesterju, velikem industrijskem središču v južni Angliji. Bila je krščenka v anglikanski cerkvi, postala je katoličanka, ko je bila 18 let stara. Sicer je bila mati rojena v Angliji, toda njen oče je bil Francoz, diplomatski uradnik Barrier po imenu. Umrl je kot uradnik na francoski ambasadi v Teheranu — kakor je tudi njegovega vnuka Friderika Lebba smrt zajela v Aziji. V družini Lebbovih so pogosto navajali, da teče v njihovih žilah trojna kri: flamska, francoska in angleška. Značilnost za misijonarja Lebba, ki je v svojih letih misijonarjenja na Kitajskem postal pripadnik kitajske narodnosti in spremenil celo svoje ime v — kitajsko.

Lebbovi starši so bili zelo verni. Takoj po poroki sta zakonca odšla na romanje v svetišče La Salette, kjer se je Devica 20 let popreje, dne 19. septembra 1846, prikazala vsa v solzah. Pri tem je sporočila, da se solzi zaradi tega, ker je desna roka Njenega Sina tako težka zaradi grehov človeštva, da je ne more več držati.

Ko so se nekaj let nato naselili Lebbovi v Ypresu, so v bližnjem ženskem samostanu zgradili kapelico Devici iz La Saletta v čast. Mati misijonarjeva je vedno zelo spoštovala redovnice; ko je prestopila v katolicizem, je želela najprej postati usmiljenka v redu sv. Vincencija, pozneje pa benediktinka. Sama sicer tega ni izvedla, pač pa sta dva njena sinova postala redovnika. Friderik je postal misijonar Družbe sv. Vincencija, mlajši sin pa benediktinec. Mati je svojima sinovoma naložila dediščino, da opravita v vrstah redovništva tisto, kar si je sama želela.

Borba za življenjski obstanek — družina je imela devet otrok — je odvetnika Lebba privedla do odločitve, da je odšel v Pariz poskušat, da bi se uveljavil s svojim poklicem. Marsikoga bi v tistih časih tako dejanje preplašilo. V Pariz so prišli brez posebnih sredstev in mali Friderik se je v zgodnji mladosti moral seznaniti z dvojim, z revščino in ljubeznijo do bližnjega v stiski in potrebi.

Pariško življenje je zajelo njegovo šolanje od devetega leta starosti. V Belgiji je že začel hoditi v ljudsko šolo v Bruselu, v francoski prestolnici pa so bile razmere v šolskih zavodih takšne (zdravstvene pomanjkljivosti, naraščajoča razbrzdanost), da v Parizu Lebbovi starši otrok niso mogli zaupati redni šolski vzgoji. Tako je hodila posebna učiteljica učiti Friderika in njegove brate in sestre vsak dan na dom — ob koncu leta pa so morali potem delati na javni šoli izpite kot privatni učenci. Po štirih letih življenja v Parizu se je pa izkazalo, da se očetu ne bo posrečilo ustaliti se in uveljaviti. Lebbovi so se preselili v Ypres v Belgiji, mesto z 20.000 prebivalci. Odvetnik Lebbe je tam odprl odvetniško pisarno. Freddy (tako so Friderika klicali doma) je imel srečo, da je iz Pariza šla z njimi tudi njegova učiteljica. Do vstopa v škofijsko semenišče (malo), je učiteljica nadzorovala njegove študije in ko pri Lebbovih niso več imeli otrok, da bi jih poučevala, je odšla v Anglijo, kjer je v mestu Hayward Heath vstopila v samostan; umrla je kot redovnica v visoki starosti 80 let v l. 1940. Za to prvo dobo študij je značilno, da se je Lebbe šolal čisto v francoskem duhu in kot ljudskošolski gojenec še ni znal nobenega drugega jezika kot francosko, še flamsko ne.

Ko je prišel v semenišče, je bil kot srednješolec dober dijak, zelo vdan iskrenosti in znan kot dober organizator. V teh letih se je najbolj zanimal za književnost, prav tako pa tudi za risanje in glasbo. Naučil se je zelo dobro igrati na harmoniko, vabil pa se je tudi igranja na klavir in harmonij. V razredu pa ni spadal med najbolj vzgledne: rad je pisal šaljive pesmi o svojih profesorjih in večkrat se je s tovariši stepel. Bil je edini, ki je vrgel ob tla tovariša, ki je bil znan na celem zavodu kot „pravi Turk“ po svoji moči. Bil je zelo pobožen, vendar v njem ni bilo ničesar, kar bi vleklo v skrupuloznost ali bolešno iskanje posebnosti. Ni bil še v semenišču, ko se je že začel zanimati za misijone. Mati je bila naročena na misijonske liste, glasila lazaristov. Iz njih je Freddy že kot otrok izrezaval podobe kitajskih malčkov in jih spravljal v poseben predal. Zgodilo se je, da so opazili, kako je te podobice razpostavil in jim dolgo, dolgo pridigoval v svoji otroško prirejani „maši“. Že kot otrok pa je čutil strah pred tem, da bi se moral odtrgati od matere in svojih bratov in sestrah in oditi tja za „kitajski zid“ misijonarit. Vendar je začel ta strah že zgodaj zatirati v sebi. Pri birmi si je izbral birmansko ime in to je moralo biti Vincencij in to prav v čast sv. Vincenciju, ustanovitelju misijonske družbe lazaristov. Ob koncu gimnazijskih študij se je v njegovo življenje vrnila še mladostna ljubezen do dekleta iz znane družine. Toda o tem po maturi ni dolgo premišljal in se je odločil za vstop v bogoslovje.

Postal je v teh letih tudi velik častilec Marije. Zadnja dva razreda gimnazije ga je profesor verouka uvedel v „pravo pobožnost Mariji Devici“ in sicer ga je seznanil s spisi Grignona Montfortskega, ki je bil l. 1950 proglašen za svetnika.

Hotel se je s popolno posvetitvijo prebl. Devici Mariji izročiti v popolno „posest Jezusu Kristusu“, postati je hotel „po Mariji suženj Kristusov“.

Pred vstopom v misijonsko hišo lazaristov v Parizu — hiša je na Rue Sevres 95 — se je podal še v romarsko cerkev La Salette, kjer sta tudi starša poiskala opore in pomoči tik po poroki. V Pariz v glavno hišo misijonarjev je prišel dne 6. novembra 1895, torej v starosti 18 let.

To ni bilo tako lahko, kajti zdravstveno stanje Freddyja je bilo zelo slabo. Tik pred vstopom v zavod, tik pred odhodom v Pariz se ga je polotila bolezen, noben zdravnik mu ni vedel razložiti značaja bolezni in tudi zdravila ni bilo zanjo. Vse, kar so mu lahko nasvetovali, je bilo, da so mu odredili popolno mirovanje in največjo skrbnost pri izbiri hrane. Sleherna nepazljivost ali kršitev je izzvala poslabšanje bolezni. Ko je bilo treba oditi v Pariz, se bolezen ni zboljšala in starši so bili proti temu, da bi šel na pot. Toda Freddy je vztrajal. Moral je na pot — pred odhodom je bratu Adrienu rekel: „Vidiš, bolezen mi bo olajšala življenje v zavodu, lažje bom prenašal predpise reda glede prehrane...“ Morali so ga odnesti na vozilo, ki ga je odpeljalo na kolodvor. Potovanje je bilo zelo mučno. Ko pa je prestopil prag misijonske hiše v Parizu, so izginili znaki bolezni — vsaj začasno.

Tako je prišel v Pariz, v tisti del mesta, ki nosi ime Croix Rouge — Rdeči križ, blizu trgovskemu središču levega brega Pariza. Prav tam v bližini, kar takorekoč za oglom, je glavna hiša redovnic - usmiljenk Vincencijevega reda, znamenita hiša v ulici Rue du Bac, kjer se je Marija Čudodelne svetinje prikazala sv. Katarini Labourée. In ti čudeži so se dogajali tam točno 60 let poprej.

Lazaristi imajo v Parizu veliko domovanje na Rue de Sevres, dobro znano po vsem svetu — pa tudi mnogim Slovencem. Ob cesti je cerkev, ki je bolj skromna po obsegu, ima pa nad glavnim oltarjem skrinjo, v kateri je izpostavljeno truplo sv. Vincencija. Do skrinje vodi za glavnim oltarjem posebno stopnišče, svetnik leži na srebrni nosilnici in ob robu skrinje pred stekleno šipo, ki loči truplo od gledalca, gori noč in dan 21 večnih luči — število provinc, ki jih je sv. Vincenc ustanovil. Na posebnem podstavku je lesen križ, ki ga je nosil „Monsieur Vincent“ vedno s seboj. Za to cerkvico zadaj je veliko obširno poslopje — osrednja hiša „duhovnikov - misijonarjev — les prêtres de la Mission“, kot se njeni pripadniki nazivajo. Friderik Vincencij Lebbe — tako se poslej podpisuje, je pozneje vedno navajal ob svojem imenu, da je „prêtre de la Mission — duhovnik Misijonske družbe“.

V to hišo je prišel Friderik Lebbe, mlad in poln navdušenja za delo — za akcijo. Ta posvečenost akciji — ta aktivnost je bila poslej njegova glavna in največja odlika. Za pravilno usmerjanje te akcije pa je bilo treba iti skozi študije in izpolniti pogoje, ki jih je hiša terjala od svojih gojencev.

Ob času, ko je Friderik Lebbe vstopil med gojence kongregacije, je bilo tam več sto gojencev raznih narodnosti. Kongregacija je v mladih pripravnikih skušala izoblikovati vnete naslednike svojega ustanovitelja sv. Vincencija. Za to pa so bili časi, ko je prišel Lebbe v Pariz, zelo malo ugodni. V Franciji se je doba pozitivizma nagibala h kraju, prešle pa so njegove zmote med širše množice. Med ljudstvom se je začela širiti mržnja proti katoliški Cerkvi, na oblast so prihajale stranke, ki so potem izvedle ločitev Cerkve od države. Katolicizem se je v javnosti težko boril za ohranitev svojih postojank, v njegovih vrstah samih pa je tedaj še nastopilo gibanje, ki mu je grozilo biti še bolj nevarno kot pa javno nastopanje njegovih odkritih sovražnikov. Začelo se je gibanje, ki je pozneje dobilo ime gibanje modernizma. Na univerzah in v bogoslovnih učilnicah je bilo polno razpravljanja o tem, — med ljudmi akcije, mladimi krščanskimi socialnimi delavci pa se je po-

glabljaljo delo, ki se je začelo takrat, ko je Ozanam zanesel delovanje v smislu socialnega apostolata po navodilih sv. Vincencija med širše množice, zlasti med mlajšo katoliško študirajočo mladino. V Franciji se je začelo delovanje za organizacijo krščanskega delavstva in to v smislu okrožnic in navodil papeža Leona XIII., med mladimi dijaki in bogoslovci so zaslovela imena Leona Harmela, De Muna, Le Piaya in Paula Lerollea.

Tudi v študijske dvorane in hiše lazaristov na Rue de Sevres so prodrli tokovi, ki so takrat pretresali ne samo Francijo, ampak ves katoliški svet. Lebbe je bil ves zavzet za probleme, ki so se postavljali, in med svojimi sošolci in profesorji je mogel opazovati dovolj posledic bojev, ki so butali tudi v njegov svet priprav in odločitev. V bogoslovnem učilišču samem so se dogajale velike spremembe. Več profesorjev je zapustilo svoja mesta. Nekaj uče proč je na bogoslovni fakulteti Katoliškega instituta v Parizu poučeval Loisy, v začetnih letih tako upoštevan, da je bil nekaj časa celo kandidat za škofa.

Med Lebbovimi profesorji v teh letih je bil najbolj znan „Monsieur Pouget — gospod Pouget“, pravi vseznalec, enciklopedist v poznavanju teologije, filozofije, zgodovine in naravnih znanosti. Na zavodu je poučeval zgodovino sv. pisma; bil je v njem tako podkovan, da je mogel iz Nove ali Stare zaveze dobesedno nadaljevati vsak odstavek, brž ko je kdo navedel le nekaj začetnih besed, in to v hebrejščini, latinščini ali grščini.

Med učenci je imel velik ugled, za Lebba pa je postal pravi vzor. V vsem pariškem znanstvenem in verskem svetu je bil znan in upoštevan; med zmedami tedanjega časa pa se tudi on ni mogel obdržati izven metež. Vkljub vsemu svojemu nauku in več ko vzglednemu življenju je bil osumničen modernizma. V svojih spisih in pri svojih predavanjih pa je bil pravo nasprotje modernizma. Kakor se to dogaja pogosto, tako je bilo tudi pri g. Pougetu — osumljen je bil, ker je bil v svojih okolici najbolj izobražen in razgledan mož. Tega sicer nikjer ni kazal, do svojih spisov je imel tako malo zaupanja, da jih ni objavljajal. Njegovi učenci in sodelavci so bili tisti, ki so mu spise skrivaj odvzeli in jih dali tatisnit. In noben teh spisov ni bil osumljen idej modernizma. Proti koncu Lebbovih študij je bil g. Pouget odstavljjen kot profesor. Ostal pa je zvest hiši in ko je l. 1909 popolnoma oslepel, je še 23 let opravljal svoje duhovniške dolžnosti — maševal je vsak dan in postal najbolj znan spovednik v Parizu — in to za svoje stanovske tovariše, za izobražence in za navadno ljudstvo.

Kriza modernizma je v zgledu g. Pougeta zapustila Lebba močno zavest, kaj pomeni disciplina v Cerkvi, kaj pa tudi zvestoba spoznani resnici, pa četudi bi bila ta še tako osumljena ali preganjana. V poznejših letih se je v mnogih krizah moral zateči v te spomine iz mladih let — in vedno se je izkazalo, da je skušnje tega časa dobro razumel: ostal je vedno discipliniran in globoko vdan svojim predstojnikom.

Delovanje mladih krščanskih delavskih in socialnih organizacij ga je pa še bolj navdušilo. V tistih časih izraz „catholique de gauche — levičarski katoličan“ ni bil tako omadeževan, kakor je bilo to v poznejših desetletjih. V Belgiji in v Franciji so se pojavljali možje, ki so ustanavljali ljudska gibanja, predhodnice sedanjih močnih krščansko demokratskih gibanj v Evropi in drugod po svetu. V teh pokretnih se je Lebbe navzel duha akcije in podrobnega dela, tako koristnega za poznejšo aktivnost med kitajskim prebujajočim se nacionalističnim gibanjem.

Lebbe pa si je v teh letih bojev in preizkušenj izbral za vzornika „našega velikega in neprekosljivega sv. Pavla“, ki je postal njegov prvi učenic in mojster za Jezusom Kristusom. Boga je vedno hvalil za milost, „da je postal ponižen častilec sv. Pavla, da je začel med vsemi apostoli najbolj prav njega ljubiti“.

Ozračje je v hiši lazaristov za mladega Lebba postalo takšno, da so se morali predstojniki odločiti, da ga odpošljejo izven Pariza, v Dax, kjer je imela kongregacija posebno bogoslovno učilišče. Pa tudi tam se njegova bojevita narava še ni mogla popolnoma umiriti. Vsem je ostal v spominu dogodek, ki dokazuje razbojnost in drznost mladega bogoslovca iz tistih let.

Med predavanjem je Lebbe motil profesorja v točki meri, da ga je profesor ves razburjen pozval, naj pride na kateder in tam nadaljuje predavanje, če je že tako „brihten“. Lebbe se je odzval povabilu, šel in predaval tri četrt ure in to tako, da so bili zadovoljni slušatelji, profesor pa presenečen. Posledica je bila, da je profesor zaprosil za premestitev, med Lebbovimi sošolci pa jih je bilo mnogo, ki so se v poznejših letih nad tem spotikali.

Lebba pa se je takrat spet polaščala tista čudna bolezen, ki je grozila pred petimi leti, da bo preprečila njegov vstop v bogoslovje. Vsi obiski pri zdravnikih mu niso mogli bolezi drugače označiti kot da je le težji slučaj nevrastenije. Vid mu je začel pešati in branje knjig so spremljale neznosne bolečine. Le s pomočjo tovarišev je mogel dokončati del svojih študij v Daxu in Parizu. Predstojniki so mu resno mislili svetovati, da odide iz družbe; s takim zdravjem pač ne more računati na to, da bi mogel kdaj postati misijonar ali pa delaven član kongregacije. Izprosil si je dovoljenje, da sme ostati še nekaj časa — predstojniki so se odločili, da mu dovolijo poldrugo leto popolne prekinitve študij in odhod v Rim. Tam bi pod drugačnimi klimatičnimi razmerami mogel poskušati, ali se more zdravstveno toliko okrepiti, da lahko postane duhovnik in misijonar.

Svoje bivanje v Rimu je Lebbe dobro izkoristil. Bival je v hiši kongregacije, zbirališču vseh članov kongregacije, ki so iz raznih delov sveta prihajali v Rim na poročanje. Mladi bogoslovec se sicer z vsemi ni mogel shajati, toda pri skupnih kosilih in pri obiskih svetih krajev v Rimu je mogel najti dovolj možnosti, da je nabiral vtise in spomine, ki so mu jih mogli pripovedovati lazaristi - misijonarji, v cerkveni hierarhiji in organizaciji misijonstva raztreseni po vseh delih sveta in na vseh področjih delavnosti katoliške Cerkve.

V Rimu je bogoslovne študije v omejeni meri, kolikor mu je dopuščalo zdravje, opravljal na dominikanski univerzi Angelicum, italijanščine pa se je tako dobro naučil, da jo je mogel govoriti tudi na javnih zborovanjih.

Prehod iz 19. v 20. stoletje ga je zajel v Rimu. Papež Leon XIII. na pragu svojega devetdesetega leta starosti, je ukazal, naj ves katoliški svet pozdravi novo stoletje s posebnimi polnočnicami. In teh se je udeležil tudi Lebbe v Rimu. Večkrat je pozneje navajal, s kolikšno tesnobo je zrl v novo stoletje.

Bogoslovcu, članu kongregacije sv. Vincencija, je prinašalo to stoletje zelo težko nalogo. Zajela ga je takoj v začetku stoletja kriza vojsk in uporov v Aziji — misijonsko je začel delati na Kitajskem in je ostal zvest tej drugi domovini v dobi njenih najhujših preizkušenj. V zmedbi, raztezajoči se nad največje deželo sveta, je moral graditi temelje za organizacijo katoliške hierarhije na Kitajskem, v trenju nacionalističnih in socialnih pokretov je moral skrbeti za bodočnost katoliških ustanov in njih obstanek.

Prva polovica 20. stoletja je prav Kitajsko zajela z največ vojskami in revolucionarnimi pretresi. Božja Previdnost pa je tej deželi poslala misijonarja v osebi šibkega in bolehnega Friderika Vincenca Lebba. Bil je tako šibak in zdravstveno je nudil tako malo pogojev za koristno duhovniško delo v Evropi, da si je moral izprositi naklonjenost škofa v Pekingju, da ga je poklical na delo v tej škofiji. V Evropi ni mogel biti posvečen v duhovnika, še v Pekingju se je moral boriti s težavami in pomisleki, ali naj postane tudi duhovnik.

(Se bo nadaljevalo.)

VELIKANSKI USPEH SV. PISMA NA JAPONSKEM

Čeprav stomilijonska Japonska z otroki vred ne premore čez 200.000 katoličanov, je 100.000 izvodov sv. pisma pošlo v bore petih letih. Prevod te izdaje, ki so jo Japonci s takšnim navdušenjem - tudi pogani - pokupili, je oskrbel italijanski salezijanec Federico Barbaro. S to izdajo je zamenjal prejšnjo, že čez petdeset let staro, ki je bila pisana v klasični japonščini, ki je pa večina preprostih ljudi ne razume. Nova izdaja, ki je dosegla tak velikanski uspeh, je tiskana v latinici.

MATEJEV EVANGELIJ V PISAVI ZA SLEPCE

Za japonske slepe nesrečnike so zdaj v japonščini izdali Matejev evangelij, sestavljen v pisavi „Braille“, ki jo je izumil veliki dobrotnik slepcev. Za sklep tega leta pripravljajo zdaj še izdajo drugih treh evangelijev v isti pisavi. Dela se je lotila posebna družba, ki poleg vsega izdaja še trimesečno revijo katoliške vsebine, tudi za slepe Japonce.

VELIKODUŠNOST JAPONSKEGA KATOLIČANA

Neki japonski katoličan, ki hoče, da njegovo ime ostane skrito, je iz svojega lastnega žepa ustanovil povsem novo župnijo v Tokiju. Plačal je vse stroške za zgradbo župnijske cerkve, župnišča in vseh drugih zgradb, ki so potrebne za razmah katolištva v župniji.

PRINC TAKAMATSU MECEN KATOLIŠKEGA KLUBA

Brat japonskega cesarja, princ Takamatsu je mecen - podpornik katoliškega kluba „Domingo Savio“, ki ima svoj sedež v mestu Miyazaki. Visoki knez je klubu podaril harmonike, žoge in druge primerne stvari. Klub je zrasel po zaslugi japonskega salezijanca Ludvika

Kawabe, čigar edina želja je bila, da bi v društvu družil mladeniče, naj že bodo katoličani ali ne, samo da bi jim dal zdravo telesno in duševno razvedrilo. Kmalu ko je bil klub ustanovljen, se je vanj vpisalo toliko mladeničev, da so poganski japonski starši danes naravnost srečni, če so njih sinovi člani tega kluba. Ob nekem svojem nedavnem obisku v klubu je princ Takamatsu hotel, da mu predstavijo brata Kawabe. Na dolgo in široko se je razgovarjal z njim o društvu in o salezijanski šoli v Miyazaki.

MOLITVENA ZVEZA ZA KITAJSKO

Ustanovila se je pred tremi leti z namenom, moliti za preganjano Cerkev na Kitajskem. Do danes je prejela že čez 350.000 prijavnic z vsega sveta. Trije glavni molitveni nameni so ji: da se Kitajski reši nevarnosti ločitve od Rima; da kitajski kristjani vztrajajo v svoji odločnosti, pričati katoliško vero, četudi za ceno mučeništva; da se pospeši ura splošnega spreobrnjenja Kitajske, kar naj bo sad sedanjega preganjanja...

POPLAH MED KOREJSKIMI BONCI

Budistične boncerije na Koreji so imele od davnih časov sem velikanske posesti, ki so precej bogato preživljale številne bonce. Pod japonsko zasedbo poltoka so novi gospodarji prisilili bonce, da so se oženili, kot to delajo njihovi japonski tovariši. Precejšnje število jih je bilo, ki so se temu pritisku vdali in se z ženami vred posvetili upravljanju svoje samostanske posesti, povečini rižna polja in gozdovi. Pred nedavnim pa je zdajšnji korejski predsednik dr. Sigman Rhee izjavil, da so pravi bonci samo tisti, ki živie samsko življenje, pa da samo njim pripada bončevska posest. Ob takšni izjavi so si seveda spet zadobili svoje stare pravice verni, samski samostanci. Naleteli pa so pri tem na strahanski upor že poročenih boncev, ki so se v letih spremenili v trgovce in posest-

nike. Ti seveda hočejo na vse sile ohraniti prejšnjo posest, medtem ko resnični bonci ne odstopijo niti za las... Pač posebna odlika korejskega budizma, ki dejansko umira na Koreji. Poročila izkazujejo, kako danes v budistične pagode zahajajo samo še stari ljudje, ki bolj iz navade kakor pa iz resnične verske potrebe prinašajo tja žrtvene darj in molijo, ne da bi vedeli, zakaj.

NEMŠKI IN ANGLEŠKI KATOLIČANI ZA VIETNAMSKE BEGUNCE

V škofijah Munster, Köln in Padeborn (Zapadna Nemčija) so katoličani za vietnamske begunce, ki prihajajo na jug izpod vietminhovske rdeče knute, zbrali do zdaj že 40.000 nemških mark. Oče Ludvik Reinold pa je ustanovil posebno združenje in je ob sodelovanju dveh časopisov, Bildpost in Lesenbogen, zbral do zdaj že 15.000 mark. Za nemškimi pa nič ne zaostajajo angleški katoličani, ki so s posebnimi nabirkami za žrtve komunizma v Indokini nabrali do zdaj že 8.000 funtov šterlingov.

VIETMINHOVCI SPLETKARIJO

Vietminhovci na rdečem indokinskem severu na vse sile spletkarijo, če hočejo ljudje zapustiti deželo in se izseliti na jug. Tako na dolge prošnje slednjič izdajajo dovoljenja; a odhod dovolijo ali samo staršem, pa ne otrokom, ali samo možu, pa ne ženi in obratno. Katoličani severno od 17. vzporednika imajo eno samo željo: da bi čimprej zapustili rodno grudo in odšli na jug. To navkljub vsej rdeči propagandi, ki jim z najbolj črnimi barvami slika položaj v svobodnem Vietnamu na jugu in posebej položaj severnih beguncev pri južnih bratih. 16. aprila je bilo beguncev na jugu že 760.000, ki so do takrat ustanovili že 193 begunskih župnij.

INDIJSKE KASTE V JAVNEM IN VERSKEM ŽIVLJENJU

Današnja indijska vlada si mnogo prizadeva, da bi odpravila „nedotakljivost“

in izenačila vse kaste. Ta enakost je sicer že uzakonjena, a vse izgleda, da je trenutno šele mrtva črka. „Nedotakljivost“ načelno ni več, tudi ne takozvanih „nižjih kast“. A da bo vse to prešlo tudi v resnično indijsko življenje, bo poteklo še precej debelih let. Po mestih se življenje nekako usmerja v odpravo kast; a po indijskih vaseh ni o tem ugodnem razvoju ne duha ne sluha. Vasi so še vedno razdeljene na dvoje območij: v enem žive ljudje iz kaste, v drugem parijci, to je — najnižji. Ti pa spet smatrajo za „nedotakljive“ nižje od sebe: pomivače, čevljarje, pometače in druge. — Parijci so vedno tudi v moralnem pogledu posebna skupina, ki se tudi po življenju v vsem loči od ljudi iz kaste. Ta stvar seže tako daleč, da eni kot drugi ne uporabljajo vodnjakov, ki jih je dala izkopati vlada, marveč vsak svoje, ki so si jih sami izkopali. Seveda je takšno življenje docela nasprotno državnim zakonom; a kaj, ko zakon tukaj zaenkrat prav v pogledu kast nima prav nobene veljave. Poroke se sklepajo izključno med pripadniki iste kaste, več — izključno med pripadniki podkast posameznih kast. Kristjani se v tem pogledu kaj malo ločijo od hindujev. V večini cerkva je en del svetišča namenjen ljudem iz kast, drugi parijcem; če že ne po pravu, pa vsaj po dejanskem stanju. Tu tudi Cerkev kaj malo opravi. V mestnih cerkvah ta krivična ločitev sicer usiha, a po vaseh resnično ni nobenega napredka. Vendar zdaj že povsod vsaj sveto obhajilo delé istočasno vsem vernikom brez razlike na kasto. Poroke med pripadniki različnih kast so prava redkost: če pa do takšne poroke le pride, je nova družina predmet splošnega zaričevanja obeh kast. Semenišča načelno sprejemajo tudi gojence iz vrst parijcev. A prijavi se jih za vstop zelo malo. Prav težko se iznebe že prirojene občutja manjvnosti. Po drugi strani pa je tudi težko pozneje namestiti kje duhovnika iz parijskih vrst, saj bi ga mnoge župnije sploh ne sprejele v svojo sredo. Četudi je večina indijskih kristjanov zaenkrat še iz vrst nižjih kast, je skoraj

vsa indijska duhovščina iz višjih slojev. Po vseh izkustvih sodé, bi bila še najboljša rešitev za počasno odpravo ali vsaj omiljenje kast, poročanje med pripadniki različnih družbenih slojev. A dokler bo Indijcem zakon med različnimi kastami nekaj nemogočega, odvratnega, ne pomagajo še tako lepe cerkve, še tako vzorni vodnjaki, še tako moderno urejena naselja za skupno življenje: kaste žive naprej! Vlada se trudi, kar največ more, da bi to strašno družbeno bojezen zatrla. A brez nasilja tukaj skoraj ne bo uspela. Po nasilju pa ne more seči. Bistvo kast je tako zakoreninjeno med Indijci, da ga bo mogla počasi uničiti in podreti samo načrtna, zavestna in temeljito pripravljena vzgoja.

INDIJA SPREJME SAMO ŠE IZBRANE MISIJONARJE

Misijonarjem je danes vstop v Indijo na splošno prepovedan. Vlada sprejme samo še tiste res izbrane, ki se posebej izkažejo, da bodo mogli uspešno koristiti indijskemu ljudstvu; to še posebej reševanju takšnih vprašanj, ki jim domača vlada za zdaj ni kos. Ta odlok je vlada objavila 8. aprila letos. Velja pa hkrati za ustanavljanje novih ustanov za nadaljne delovanje obstoječih. Misijonarji, ki delujejo vsaj že 5 let v Indiji, lahko svobodno gredo in se spet vrnejo. Vsi dosedanji misijonarji v Indiji lahko nadaljujejo svobodno s svojim delom, če seveda ne bodo „protinarodno“ delovali... Vendar pa je vlada precej omejila svobodo dosedanjega misijonskega delovanja s pripombo, da svojega delovanja misijonarji ne smejo razširiti niti ustvarjati novih ustanov brez predhodnega oblastnega dovoljenja. Vse te določbe pa so samo potrditev svojevrstne gonje proti misijonarjem, ki traja že nekaj let sem in katere glavni namen je, da bi preprečila prihod novih misijonarjev. Vsa prizadevanja domače indijske cerkvene oblasti, da bi takšne državne odločitve spremenila ali omilila, so bila do zdaj bob ob steno. Ob vsem tem pa je domači indijski škof msgr. Pothacamury iz Bengalore izjavil, da so vse te od-

redbe v popolnem in očitnem nasprotju z državno ustavo, ki zagotavlja versko svobodo in možnost razmaha vsem veram.

PREDSEDNIK NEHRU OBŽALUJE PROTIKRŠČANSKO GONJO

Indijski ministrski predsednik Nehru je obžaloval v slovesni izjavi domačim in tujim časnikarjem protikrščansko gonjo, ki je očitna v prenekaterih indijskih pokrajinah. Dejal je, da je naravnost užaloščen, ko je ugotovil, kako deluje v Indiji več organizacij, katerih glavni namen je, širiti nezaupanje in sovraštvo do krščanstva, ki je, po izjavi ministrskega predsednika, tretja najmočnejša vera v Indiji. Kristjani, je dodal, so segli od severa do juga in so pri večini indijskega ljudstva izredno priljubljeni. Nujno je, da se takšno gibanje, ki sloni na sovraštvu, v kali zatre, je dodal indijski voditelj, saj je v svojem bistvu docela nasprotno priznani strpnosti indijske državne politike.

AZIJSKI AKADEMIKI NA ŠVICARSKIH UNIVERZAH

Na švicarskih univerzah in visokih šolah študira danes vsega skupaj 533 neevropskih, večinoma azijskih akademikov. Iz Perzije jih je 178, 78 iz Turčije, 70 iz Egipta, 31 je Afganistancev, 28 Sirijcev, 24 iz Iraka, 17 iz Libanona, 1 iz Jordanije; zastopan je med njimi tudi Daljni Vzhod: 15 Vietnamcev, 11 Japoncev in 3 z afriške Zlate obale. Znanosti, ki jih študirajo, pa so naslednje: medicina 189 akademikov, tehnične vede 134, industrijske vede 86, pravo 55, filozofija 35, naravoslovje 25, politične vede 7, bogoslovje pa - 2... Večina teh akademikov študira na znanstvenih zavodih v Ženevi, Lusani in Zürichu. Na katoliški univerzi v Friburgu jih je 20.

AFRIŠKO KATOLIŠKO ČASOPISJE

V zadnjem desetletju je katoliško časopisje v Afriki doseglo precejšen razmah. In vseh misijonskih področjih se

danes tiskajo katoliški tedniki in mesečniki. Tedniki so povečini v evropskih jezikih in so v prvi vrsti namenjeni bolj izobraženim ljudem, ki tudi sicer hočejo biti bolj na tekočem z dnevnimi dogodki. Evropski jezik, katerikoli večjih že, pa je važen tudi zato, ker je afriških jezikov preveč in so prerezljivi med seboj, saj ima skoraj vsaka pokrajina čisto svojo govorico, medtem ko se kake angleščine ali francoščine lahko priuči tisoče ljudi različnih črnskih rodov. Mesečniki pa so navkljub temu vsi pisani v afriških jezikih. Od 15 najpomembnejših tednikov je samo eden, ki se tiska v več kot deset tisoč izvodih — Southern Cross of Cabo (Kapski južni križ). Ta list ima naklado 11.500 izvodov. Ostalih štirinajst dnevnikov pa izhaja: 6 v francoščini, skupno okrog 31.500 izvodov; 4 v angleščini z okrog 11.000 izvodi naklade; v Angoli poseben katoliški list v portugalsčini, ki se tiska v 4000 izvodih vsak teden; zraven pa še listi v jezikih, kot jih govoré v Ugandi, Basutolandiji, med Zuluji in na Madagascarju. Med mesečniki jih je 17, ki skupno obsežejo 120.000 izvodov. V Belg. Kongu list Nkuruse (14.500 izvodov), Hodi (22.000 izvodov), Kinyamateka (22.500), Ndogozi (15.000). V angleški Afriki: The African (v 10.000 izvodih, v obeh jezikih Nyassa) in Kiongozi (izhaja v 9000 izvodih v Taganjiki). Na Madagascarju tiskajo list Lacroa za 8000 naročnikov.

ILUSTRIRAN ČASOPIS ZA AFRIŠKO MLADINO

Na prošnjo škofov iz francoske Črne Afrike so tam ustanovili ilustrirani mladinski list, ki je pisan v francoščini in izhaja v barvah po dvakrat vsak mesec, na dvanajstih straneh. List se imenuje „Kisito“. To je ime malega ugandskega mučenca, ki ga danes postavljajo za zgled vsej afriški mladini. Začetna naklada lista je bila 13.000 izvodov, pa so jo že po dveh mesecih dvignili kar na 15.000. V list, ki ga urejajo povečini domači izobraženci, v veliki meri dopisuje tudi afriška črna mladina.

DANAŠNJE KATOLIŠKE ŠOLE V KNOBLEHARJEVEM MISIJONU

Sudanski vzgojni minister je slovesno izjavil, da bo krajevna vlada še naprej podpirala katoliške misijonske šole. Tako je povedal katoliškim škofom, ki so ga na obisku po teh pokrajinah obiskali in mu razložili svoje težave pri vzgoji domačinov, posebno mladine. Mnogo je danes v tem bivšem Knobleharjevem misijonu bojzani, da bo vlada navkljub dosedanji naklonjenosti katoliškim šolam te vendarle skoraj zamenjala z državnimi. Tega se boje seveda tudi protestantje. Vendar pa vse kaže, da ta namen še dolgo ne bo pognal sadov, ker bi bil tak poseg državnih oblasti v šolstvo ki je zdaj v privatnih - misijonskih rokah, združen le s prevelikimi stroški.

KATOLIŠKO ŠOLSTVO V BELGIJSKEM KONGU

Po poročilih ob koncu lanskega leta je bilo gojencev na katoliških šolah v Belgijskem Kongu in Ruanda - Urundi 1.221.893. Od teh je po osnovnicah, ki jih je kar 16.553, lepo število 1.192.325 učencev. Večina teh šol ima pouk v domačem jeziku. Srednjih šol je 103 in vzgajajo 29.568 dijakov. Strokovnih šol je 171, 11 jih je kmetiških, 112 pa meščanskih. Tem številkam velja dodati še 27 malih semenišč, kjer študira 2338 gojencev, pa 6 bogoslovnih semenišč z 416 gojenci, ki študirajo teologijo in filozofijo. Ta čudoviti misijonski napon v Kongu je danes v veliki nevarnosti prav zaradi laicistične miselnosti belgijske vlade, ki je katoliškim šolam nasprotna in se trudi, da bi jim onemogočila življenje.

CERKEV V KENIJI TRPI ZARADI MAU - MAU

Katoliški škofje v Keniji so sklenili ustvariti poseben odbor za katoliško pomoč, ki naj se ukvarja s karitativnim in socialnim delovanjem med domačini. Poglavitni namen te nove ustanove pa je še posebna pomoč rodu Kikuyu, ki je

SOCIALNA TRENJA NA OTOKU MADAGASCAR

do zdaj največ trpel zaradi Mau-Mau vartizanstva in zaradi nastopa državnih oblasti proti prekucuhom v tej pokrajini. Škofovska izjava ugotavlja naslednje krivice, ki so se temu rodu zgodile zaradi znanega, po vsej verjetnosti rdečega upora angleških oblastem: 1) Omejitev osebne svobode Kikuyu črnecv; mnogo trgovskih podjetij so zaprli, da bi tako Mau-Mau onemogočili nakup najpotrebnejših stvari, zmanjšali so število trgov in trgovina je dovoljena danes samo čisto določenemu krogu ljudi, ki jih oblast smatra za zveste; 2) Davki so strašansko porasli; 3) Ljudi so prisilili, da so se selili v večja središča; če bo takšno življenje še kaj dolgo trajalo, bodo Kikuyu, ki tega niso vajeni, v veliki nevarnosti; 4) Veliko mladih ljudi so angleške oblasti vtaknile v koncentracijska taborišča ali v zapor; 5) Mnoge družine, ki so do zdaj delale na evropskih farmah, so prisilili, da so se preselile v kraje, kjer često nimajo niti strehe nad glavo in so skoraj povsem brez najpotrebnejše hrane; 6) Prej rodovitna področja je oblast razglasila za prepovedana ozemlja, ker so v bližini Mau-Mau upornikov; s tem pa se je seveda povečala stiska za živež, ki je bila že sama po sebi precej zamotana zaradi lanskoletne precej slabe žetve in letošnje suše; 7) Mnogo družin je zaradi aretacije kakih 45.000 domačinov povsem uničenih; otroci so nezadostno hranjeni; sirot brez staršev je vsak dan več. — Še preden so škofje izdali svoj odlok o ustanovitvi omenjenega odbora, se je tudi vlada nekako zavzela za rešitev teh otrok, ki so pač žrtve nečesa, česar sami niso v ničemer zakrivali. Zdaj hoče še Cerkev doprinesiti svoj veliki delež pri tej rešitvi najbednejših. Ustanovili so mnogo sirotišnic, ki jih vodijo katoliške redovnice. Omenjeni škofijski odbor si je zastavil za prvo nalogo, poskrbeti živež in obleko nesrečnikom, pa tudi zdravila in zdravniško pomoč v misijonskih dispanzerjih. Poleg tega pripravlja tudi načrt za vzgojo odraslih s knjižnicami, učnimi tečaji in projekcijami poučnih filmov.

Madagaški voditelji delavskih sindikatov grozé z veliko, splošno delavsko stavko, če oblasti ne bodo v doglednem času ugodile njih zahtevam po zvišanju delavskih plač. Že ob koncu letošnjega majnika so organizirali kot za zgled splošni štrajk, ki je trajal tri dni in je prav dobro uspel. Sindikalne zahteve obsežejo novo lestvico delavskih plač in nove družinske podpore. V ozadju vsega pa je vprašanje rasne razcepljenosti in ločitve, katere žrtve so domačini na Madagascarju. Kakšna je ta rasna razlika, je razvidno iz vladnega predloga, ki ponuja evropskim delavcem 3408 frankov, domačim pa le 720 frankov mesečne družinske doklade. Če bi prišlo do stavke, bi ta pomenila nekšen klic na upor proti obstoječemu političnemu redu na otoku, kar vse bi silno učinkovalo pri splošnih volitvah, ki se za 1956. pripravljajo.

KATEKIZEM PO DOPISNI ŠOLI...

Ameriški misijonar p. Hugo Craig je ob spoznanju strašanskega pomanjkanja katoliške duhovščine prišel na misel, da bi poganom posredoval katoliški verski pouk po dopisovanju. V lanskem oktobru je objavil v seuskem časopisju vabilo. K prvemu vpisu se je takoj priglasilo 400 oseb. Stvar pa se je kaj hitro razširila. Nek gojenec višje narodne šole je bil nad tem načinom misijonarjenja tako navdušen, da je za to posebne vrste „dopisovanje“ zadobil takoj še 40 svojih sošolcev. Pa tudi sto in sto drugih laikov in korejskih vojakov se je vnelo za misel ameriškega apostola. Danes ima misijonar v svojo „dopisno šolo za katoliški katekizem“ vpisanih že ok. 15.000 gojencev.

SOCIALNE RAZMERE V KAPSKI PROVINCI

Industrija je tod že precej razvita. Glavni poudarek pa je še vedno na kmetijstvu in živinoreji ter domači obrti.

Lastniki podjetij so tujci, domačini so samo delavci. Razmere v industriji so še kar primerne: plače dobre, tako da vsak delavec lahko zmerno živi sebe in družino. Tudi za higieno po industrijskih obratih je poskrbljeno. Ne pa tako tudi po delavskih stanovanjih, ki so včasih naravnost obupna. Država skrbi za zdravje med delavstvom in njih družinami. Zanimivo je v obrti: ali dela lastnik sam, ali pa si najame tudi pomočnike in privzame vajence. Blizu rek goje poljedelstvo, bolj v puščinah pa živinorejo. Zdravstveno in npravstveno življenje je med kapskimi obrtniki že na precej visoki stopnji. Izredno visoko pa se je vzpelo kmetijstvo. Skoraj povsod uporabljajo kmetje moderne stroje in orodje. Žalobog je zemlja povsod last tujcev; tudi tu so domačini samo delavci. Mnogokrat pa se zgodi, da lastnik daje svoje zemljišče v najem evropskim emigrantom, ki prihajajo v Južno Afriko. Na-

vaden gospodar poseduje do 2000 oralov zemlje. Delavni pogoji na kmetijah so še precej ugodni. Težko pa je najti delavce v bližini mestnih središč, kamor vse drevi, ker je tam delo ugodnejše. Veiko dobrega store za izboljšanje socialnega položaja domačinov tudi misijonarji. Komunistični priganjači navkljub še kar ugodnim razmeram med delavstvom ne mirujejo. Vendar jim ljudje bolj malo nasedajo, ker nimajo pravih gesel za svojo propagando: država je z dobro socialno zakonodajo, ki se tudi v celoti izvaja (prepoved mladoletnega dela, prepoved težkega dela za ženske, vsakovrstna zavarovanja) rdečkarjem precej zavezala jezik. Največje socialno zlo v Kapski provinci je pravzaprav razlika med belimi in črnimi pa pijančevanje. To rasno razliko pa država samo podpihuje. Seveda je pa prav to precej deroča voda na komunistični mlin, ki oznanja odpravo razredov in ras.

Indijska dekleta na misijonu s. Meivešček.

☆ IZ PISEM SLOVENSkih MISIJONARJEV ☆

Kanosijanska misijonska sestra Anica MIKLAVČIČ nam v svojem pismu v mesecu avgustu iz Tokija zanimivo popisuje narodne običaje ob dveh japonskih verskih praznikih. Iz pisma povzemamo:

Fotografije, ki jih prilagam, predstavljajo naše Japončke iz otroškega vrta ob praznovanju enega najlepših japonskih verskih praznikov „Tama bata - hoshi Matsuri“, kar bi se po slovensko reklo: 7. julija zvečer — zvezdni praznik. Otroci se še posebno veselijo slovesnosti. Japonci verujejo, da se namreč vsako leto 7. julija zvečer v ozvezdju Rimske ceste srečati dve zvezdi; to srečanje je za vse tiste, ki verujejo v boga Kami Sama, velikanskega pomena. Tako hočejo tedaj to srečanje še posebej slovesno proslaviti, da bi si zagotovili božje varstvo... Že kake tri dni prej si pripravijo kako posebno košato drevesno vejo in jo okrase z vsem mogočim v pestrih barvah; na vejo obesijo tudi napise z voščili k temu prazniku. Potem pa vejo namestijo na častno mesto, da je vsem vidna. Za sam praznik pa jo spuste v vodo, da bi plavala čim dlje... če se le da, prav v bližino tistih dveh zvezd, ki naj se srečata (če seveda nimajo reke kje v bližini, vejo sežgo). S takšnim dejanjem so trdno prepričani, da jim je varstvo božanstva zagotovljeno. — Prav za letošnje praznovanje tega praznika se jim je nudil čudovit prizor na naši bližnji cesti. Skoraj vse hiše in trgovine so okrasili s takšnimi vejami; zvečer so vse bajno razsvetlili. Praznika se pa še posebej vesele otroci, ki pridno pripravljajo vse potrebno, izrezavajo zvezdice, ribice in podobno, barvajo in vse te drobnarije obešajo na vejo. Seveda so dve takšni praznični veji pripravili tudi v našem otroškem vrtcu; v tem hočejo biti zvesti starodavnim japonskim običajem, četudi v njih ne najdejo nobene verske moči in zavesti več; moderni Japonci namreč prav težko še verjamejo v božanstvo zvezd in podobnega. Vse to praz-

novanje jim je samo še narodni, ne več verski običaj! — Naj popišem še drug japonski verski običaj. Pred nekaj dnevi mi je naša japonska učiteljica iz otroškega vrta prinesla nek zavitek, skoraj za smeh, in povedala, da ji ga je dal njen brat, ki je šintoist. Pogledala sem ovitek in prebrala, kar je bilo na njem zapisano: „O harai hito kata“, kar po slovensko pomeni „Veliko očiščevanje“. To očiščevanje je vsako leto dvakrat: v decembru in juniju. Izvršujejo pa ga kot sem videla potem iz ovitka, ki sem ga odprla, takole: V zavitku sta dve različno izrezljani podobi človeka (ena je namenjena moškim, druga pa ženskam). Na podobi napišejo Japonci svoje ime in starostna leta, potem pa dihnejo v podobo. Z dihom preidejo vsi grehi živega človeka na podobo. Takoj nato se z njo zdrgnejo po vsem telesu, da ne ostane na njem noben madež več, kajti vsi grehi so prešli na papir! Temu papirju potem prilože nekaj derarja in vse skupaj do 29. junija pošljejo v bližnjo šintoistično pagodo. Ta dan je namreč velika slovesnost, pri kateri so vsi očiščeni in začenjajo spet novo, srečno življenje brez vsakega greha... Po skupni moitvi vse te papirne podobe z „grehi“ spuste v reko, v kateri se vsak grešni madež dokončno izbriše. Vse to sem našla z navodili pojasnjeno v omenjenem zavitku. Podobne stvari nosijo šintoistični bonci po vsej deželi in jih delé po hišah, kjer stanujejo njihovi verniki. Iz vsega je očitno, kako velika je tudi v poganih želja po olajšanju grešne vesti! — Od 13. do 17. julija pa imajo budisti velike slovesnosti v čast pokojnikom. Takrat praznujejo „O bon Matsuri“, ki ga tudi v Tokiju vsi poznajo. V teh dneh hodijo na pokopališča molit za mrtve. To store tudi katoličani. Pogani pripravljajo za ta praznik umrlim vsakovrstna jedila v prepričanju, da jih bodo mrtvi starši ali sorodniki prišli iskat. Prav v tistih dneh sem videla pred neštetimi trgovinami

razstavljene kupčke sadja in zelenjave v ličnih koških. Ko sem vprašala, kaj vse to pomeni, mi je naša učiteljica ponudila knjigo, kjer so vsi običaji lepo razloženi. In tam stoji, da je vse to namenjeno mrtvim, skozi cele tri dni. — Prilagam Vam tudi fotografijo naše japonske učiteljice z njenim soprogom, na dan njegovega krsta v letošnjem maju. Božja milost je že dolgo delala v tej plemeniti duši. Njen mož je profesor na jezuitski šoli v Tokiju in je tudi po molitvah svoje žene slednjič le prišel do luči prave vere. Dobra žena je tisti dan jokala od sreče in veselja, saj se je izkazalo, da njene vroče molitve niso bile zaman. — Sporočiti Vam moram, da sem bila jaz in vse naše sestre z menoj vred izredno ve-sele, ko nam je prispel denar iz misijonskega sklada. Ne morete si misliti, kaj dobrega ste nam s to pošiljko storili. Za vse tisočkrat Bog plačaj! (Op. ur.: Slike, ki jih v tem spisu misijonarka ome-nja, objavimo ob drugi priliki.)

Iz misijonarkinega pisma meseca oktobra 1955:

Prav prisrčno se Vam zahvalim za nov dar 10 dolarjev, ki sem ga v septembru prejela po sestri Luževic. Lahko si predstavljate, kako prijetno presenečena sem bila, saj mi sploh na misel ni prišlo, da bi kar nenadoma kaj dobila... Gotovo ste že prejeli, ali pa boste v kratkem, kar so na mojo prošnjo naše č. sestre poslale iz Hongkonga za Vašo misijonsko razstavo in tombolo. Ne vem sicer, kaj so Vam poslale, a upam, da Vam bo vse prav prišlo... — Silno me veseli, da Vam je po daljšem presledku spet pisal moj brat misijonar Albin, ki se zdaj pripravlja za odhod na novo misijonsko postojanko, kjer bo samostojen župnik. Že kar dobro obvlada tamkajšnji jezik, medtem ko se jaz pri govorjenju še vedno držim svoje japonske knjige. Poslala sem mu tudi lanski „Misijonski zbornik“ ker mi je pisal, da ga še ni prejel. Vem, da je zelo zaposlen in da more le malo pisati, vendar sem ga prosila, naj vsaj za Kat. misijone kaj napiše. In kot razberem iz Vašega pis-

ma, je to res storil. — Tudi sama redno prejemam Kat. misijone in z veseljem prebiram, kar drugi moji misijonski soratje in sestre poročajo in pišejo o svojem delovanju med pogani. Jaz trenutno nimam drugega misijonskega dela, kot da se po ves dan ubijam s to preljubo japonščino. To žrtev pa darujem ljubemu Bogu za uspeh pri delu vseh naših misijonarjev.

Iz Jokohame (Japonska) je spet pisala frančiškanska misijonarka Marijina sestra MACNISE LUŽEVIC. Iz njene pisma povzemamo naslednje:

Za veliko noč smo imeli v naši začasni kapeli 13 krstov: tri cele družine so stopile v katoliško Cerkev. Na velikonočno nedeljo smo pa imeli 12 prvih svetih obhajil. Tako se število vernikov tukaj počasi veča. Z nedeljsko šolo, ki je bila prej v cerkvi, pa zdaj nadaljujemo na prostem. Prihaja okrog 30 otrok, ki radi poslušajo razlago katekizma; to pa je tudi naše upanje, da bo pozneje to seme vzkliko in obrodilo sad. Prav lepa je bila letos tudi procesija sv. Rešnjega Telesa. Ves teden prej je deževalo, na praznik sam pa je sijalo sonce. Procesije so se udeležili tukajšnji verniki in otroci nedeljske šole, četudi so ti še največini pogani: vsa ta mladina v belih oblekah je trosila cvetje pred Najsvetejšim. — Začeli smo tudi že z gradnjo novega zavetišča v trdem zaupanju na božjo pomoč. Za gradnjo nove kapele pa bomo morale čakati še kar do prihodnjega leta. — Prav iz srca se vsem misijonskim dobrotnikom zahvaljujem za poslani denarni dar. Naj jim Bog stoterno povrne. Prav tako najlepša hvala za poslani slovenski knjigi, ki sem ju bila res vesela.

Meseca oktobra 1955 nam je ista misijonarka pisala sledeče:

Ker mi sporočate, da ste misijonsko razstavo in tombolo med Slovenci v Buenos Airesu preložili na praznik Sv. Treh kraljev v letu 1956 in se je zdaj tudi naša mati provinciala vrnila s Fi-

lipinov, Vam je ona 12. oktobra poslala za razstavo tipično japonsko „kake mono“, ki je slikana na japonsko svilo in je delo japonskega umetnika; predstavlja Marijo z Jezusom v naročju, pač kot božjo Mater in našega Odrešenika gledajo Japonci. Tudi pokrajina v ozadju podobe je japonska. Te vrste podob, ki jih, kot omenjam, Japonci zovejo „kake mono“, imajo naši domačini v svojih sprejemnicah — „kyakoma“. Mati provinciala je mnenja, da Vam bo to skromno darilo lahko služilo i za razstavo i za tombolo. — Na pogorišču prejšnjega zavetišča za naše starke gradimo zdaj novo. Vendar ne gre zgradba tako hitro od rok, kot nam je bilo sprva obljubljeno. Blagoslov smo odložili na 6. novembra (pismo je pisano 23. oktobra 1955; op. ur.), pa še tedaj ne bo čisto dokončano. Blagoslovit pa bo prišel novo stavbo papeški internuncij iz Tokija, msgr. de Furstenberg, ki je naš velik prijatelj in nam je v naši težki preizkušnji res veliko pomagal. Tako se bodo naše osirotele starke v novembu že lahko selile v novo, moderno zavetišče. S kapelo pa ne bomo mogli še kaj kmalu začeti, ker je veliko težav pri gradnji. Sedanja soba, kjer imamo kapelo, ne zadostuje niti za samostansko družino, kje še za naše varovanke, kadar se bodo spet k nam preselile. Pa tudi okoliški verniki kapelo silno pogrešajo, saj so prej tako radi k nam prihajali k službi božji. Zelo bom hvaležna vsem slovenskim misijonskim prijateljem, če nam bodo mogli kako pomagati, da bi si tudi kapelo čimprej nanovo pozidali. — Naj dodam še zanimivo zgodnico iz dni zidanja novega zavetišča: Pri gradnji je neki delavec nesrečno padel, da so ga morali peljati v bolnišnico. Bil je v resnični smrtni nevarnosti; silne bolečine je trpel. V tej stiski je začel misliti na smrt in se je domislil tudi naše katoliške vere, o kateri je že prej mnogokrat slišal in se celo sam večkrat udeležil pouka katekizma, a brez posebnega resnega hotenja. Zaobljubil se je, da bo, če ozdravi, postal resen človek in se bo dal krstiti. Zdravje se mu je

res zboljšalo. Ko je odšel iz bolnišnice, je prišel v našo govorilnico in nam je svoj sklep tudi razodel. Zdaj se je res docela spremenil in se vneto pripravlja na sveti krst. Z njim pa se še 7 drugih delavcev uči katekizma, ki jim je vsem prišla milost božja prav ob gradnji našega novega zavetišča.

V zadnjih mesecih nam je dvakrat spet pisal krajši pismi naš misijonski zdravnik s Formoze, dr. Janez JANEŽ. Pismi objavljamo:

Pošiljam vam nekaj slik (str. 118) — spet samo bolnišnica in bolniki. Živimo na otoku omejene svobode in se mi zdi, da neradi, vidijo v pismih, če slike v pošiljam. Kar pošiljam, so samo posnetki dveh bolnišnic, letos dozidanih. Nekaj slik je iz sob, kjer se zdravijo naši begunci. V juliju sem jih operiral do zdaj okrog 30; a bolnišnica bo skoraj vsa opremljena s posteljami in popolnoma dokončana; tako jih bo še mnogo prišlo... Bodite uverjeni, da Vas ne pozabljam in bi rad vse mogoče za Vas storil — a premnogo je bolnikov in to mi čas in moči jemlje. Predstojnik včasih stoji pred našo bolnišnico in pravi: Doktor, lep spomenik!... Ne vem, koliko imam zaslug pri tem, vem samo to, da sem imel tukaj v teh treh letih okrog 3400 večini velikih operacij, pa da so bolniki v teh hišah moji, oziroma meni zaupani. Zame ni važno vprašanje zaslug in slave, saj se otvoritvene slavnosti niti udeležil nisem; zame je važno samo, da imam dovolj dostojnega prostora za bolnike.

V poznejšem pismu pa piše naslednje: Spet Vam pisarim in morda boste imeli vtis, da nimam dela pa da se bojim, kako me boste obtožili lenuharjenja. Pa ni tako. Vedno imam obiske, ki vse hočejo fotografirati pa seveda slike tudi meni potem pošljejo. V zadnjem pismu sem Vam poslal slike hiš, danes pa ljudi v teh hišah — bolnike. Med bolniki - begunci jih je veliko, ki imajo izstrelke v telesu. Na fotografiji so tudi moji asistentje in vladni odposlanec organizaci-

je za pomoč Kitajcem v tujini. Ti vozijo z ameriško pomočjo bolne Kitajce na otok in jih potem spravljajo k nam v bolniško oskrbo. Vsak begunec ima številko, na prsih pa napis z imenom, pa kakšna operacija ga je doletela. Pravi cirkus! Amerikanci hočejo namreč v svojih domačih časopisih pokazati, kam mečejo denar; tako naj ljudje v ZDA vidijo, da nekaj njihove pomoči doseže tudi revne begunce... No, če Amerikanci z našo robo propagando delajo, zakaj je ne bi še mi?

Razmere v Argentini zasledujem. (Pismo je pisano še pred osvoboditvijo. - Op. ur.) Prav gotovo niste preveč zadovoljni. A božji mlini meljejo počasi! Morda bodo sedaj cerkve tam ob nedeljah bolj polne, kot pa so bile pred osmimi leti, ko sem tja prišel... Cerkev se tudi Perónov ne bo ustrašila, saj se še večjih ošabnežev ni! Da, meni poteka osmo leto v misijonih in Vam se zdi, da sem idealist. Morda res. Idealist je norec in da sem „norec“ se zavedam, ker dobro vem, da nisem „sodoben“ in „moderen“, vsaj kar se idej tiče. V medicini pa skušam slediti času, da me ne bodo zvali „stara škatlja iz prejšnjega stoletja“. Idej samih se pa „starih“ držim, ker sem predaleč od „novih“, ki jih ne poznam. Nočem biti opičjak, ki pleše, kot mu godejo. Neredko se zdim smešen celo misijonarjem, čeprav po drugi strani neredki trdijo, da sem prvi, ki se jim res zdim zdravnik v misijonih... Menda v misijone res le takšni brodolomci zaidejo, kot so doktorji, če se jim je doma barka potopila... A tako sem vsaj svoboden in lahko vsakemu v obraz povem, kar mi leži na srcu! Pa ni vredno, da bi še kaj več o sebi pisaril. Tudi ni vredno pisane dnevnikov, razen če se ima kdo za živega svetnika in računa že zdaj na kanonizacijo.

Naš salezijanski misijonar, ravnatelj ANDREJ MAJČEN je iz Hongkonga na lanski praznik Kristusa Kralja pisal č. g. Wolbangu C.M. in uredniku Kat. misijonov. Iz zanimivega pisma povzemamo naslednje:

Iskreno se zahvalim za poslano lepo in dragoceno denarno pomoč. Razdelil sem vse med nas tri: g. Gederja, Pavlina in mojo malenkost. Denar nam je zelo prav prišel. Predstojniki so namreč naše cilje nekoliko predrugali: zavod, kjer delujem, naj predvsem služi revnim katoliškim in poganskim dijakom. Seveda je bil to precejšen udarec za naše finance, ker so se dohodki takoj znižali za lepo tretjino. V bodoče se bodo še bolj... Računam pa pri tem na božjo Previdnost, ki svojih nikoli ne zapusti. Od denarja, ki sem ga prejel po g. Pivku iz Avstralije, sem dal za šolnino g. Čergu za njegove teološke študije. Naš mladi bogoslovec se je še posebej zahvalil svoji slovenski ameriški dobrotnici. Zdaj je že v Turinu. Prosim, da njegovo prizadevanje spremljate vsi misijonski prijatelji in dobrotniki z vročimi molitvami, d bi skoraj postal duhovnik! V Argentino sem za misijonsko veletombolo, kot sem bil naprošen, poslal zabojček predmetov iz slonove kosti in sicer kitajsko ladjo ter kroglice v kroglicji, ki jih je znal naš rezbar napraviti iz enega samega kosa. Zraven pa še ilustrirane katekizme, ki so jih natisnili naši salezijanski gojenci nekaj v Makao, nekaj pa pri nas. Teh katekizmov po svetu precej razpečamo: pisani so v kitajščini, angleščini, francoščini in portugalsščini. Zdaj jih pripravljamo še v izdajah za Vietnam in Japonsko, v obeh jezikih. Izdaja jih pa naš katehistični osrednji urad, ki ga vodim tukaj v Hongkongu. Upam, da bom v kratkem za tombolo poslal še kaj, najbrž nekaj predmetov v ebenovini. Prav lepo zahvaljeni tudi za prelepi knjigi č. g. Kopača C.M. in č. g. Vovka. Sleherni večer pred počitkom preberem vsaj po en psalm v slovenščini. To duhovno branje mi je v veliko veselje in tolažbo. Po eno teh knjig sem izročil tudi gg. Gederju in Pavlinu ter sestri Hrastnik in g. Zupanu, ki je tukaj v angleški vojski. Vsi se za dragoceno darilo iz srca zahvalijo. — Pismu prilagam nekatere slike iz našega izleta v Makao (Slike str. 113, 114). To staro mesto čepi krog in krog obkoljeno

od rdeče Kitajske tik ob robu velikanske rumene dežele. Uredili smo vse potrebno s portugalskim konzulom in dobili po dolgem moledivanju slednjič tudi angleško dovoljenje. Tako smo se odpravili tja s kakimi 300 gojenci. Vožnja po morju je bila kar mirna in prijetna. Prišli smo v 400 let-staro portugalsko trdnjavo, Marsikdo se vprašuje, čigavo je pravzaprav to mesto, nad katerim vihra portugalska zastava. Prvi oktober je bil praznik rdeče Kitajske. Pa smo v mestu našli velikanske slavoloke z Mao-tse Tungovo podobo; gledali smo, kako so s prav umetniškimi učinki predstavljali novo rdečo kitajsko industrijo in vrsto teh slepilnih bogatij... Zvečer so prižgali na tisoče luči, kar je čar samo še povečalo. Prireditve in proslave so bile vse v zaprtih prostorih in po komunističnih šolah. Marsikdo bi najbrž dejal, da je Makao komunističen! Deset dni pozneje pa je bil praznik narodne Kitajske. Slavolokov nič manj kot ob rdečem prazniku! Velike čankajškove podobe so pa povsod vzbujale splošno pozornost. Posebno ubožne hiše so izvepile narodne zastave in jih potegnile kar čez ozke ulice. Res, ni bilo morda tako umetniško, za pogled učinkovito in iznajdljivo, a očitno je bilo, da so vse ljudje sami pripravili, pa da se je vsak najbolj potrudil, kot je mogel in znal. Tako bi spet morda kdo dejal, da je Makao nacionalističen. A zdaj boste začuli Portugalca, ki se bo mirno odrezal, da je Makao portugalska provinca in da bo prav v novembru 1955 poteklo 400 let, kar tu plapolata portugalska zastava... Že so pripravljali mladi in stari slovesnosti za dober mesec. Nenadoma pa je vlada iz Lizbone sporočila, da letos prav gotovo ni primeren trenutek, da bi razburjali rdeče in narodnjake, pa da naj proslave čimbolj skromno in odmaknjeno izvedejo... Prav v mestu Makao je živel pred stoletji največji portugal-ski pesnik Camoes, ki je tukaj v neki votlini ustvaril svoje najlepše pesnitve. To votlino smo obiskali. Na fotografijah, ki jih prilagam, boste našli med razvalinami tudi pročelje cerkve sv.

Pavla, o kateri trdijo, da je prva, največja cerkev na Kitajskem. Sem so prihajali prvi misijonarji, od tu so začeli svoja prodiranja na Kitajsko samo. Z našimi izletniki gojenci smo si ogledali tudi naš „Orfanato salesiano“, kjer je prav pred petdesetimi leti tekla zibelka naši salezijanski misijonski provinci. V januarju 1956 bomo praznovali jubilej tega pomembnega dogodka. Od tam je odšel tudi naš bodoči svetnik, mučenec msgr. Versilja, ki je ta zavod ustanovil. Tu so se pripravljali prvi salezijanci, da bi izpolnili od Don Bosca določeno jim nalogo za širjenje božjega kraljestva v rumeni deželi. Sam sem pred dvajsetimi leti nekaj tednov tu preživel, preden sem odšel h g. Kerecu v Kunming. Prišel sem prav na dan sv. Male Terezike in sem pod njenim misijonskim duhovnim varstvom skušal vsa ta leta delovati med rumenci, 24. septembra in 24. oktobra sta bila spet dva zelo vesela dneva za nas. V teh dneh smo še posebej vneti v pobožnosti do Marije Pomočnice kristjanov. In prav na ta dan je pripelala ladja iz Vietnama, ki nam je pripeljala naše prve vietnamske aspirante. K sem bil še v Hanoju, so me prosili za vstop v našo redovno družbo. A bilo je neznansko sitnosti, preden so vse uredili: okoliščine, v katerih se je znašlo naše mesto Kristusa Kralja v severnem Vietnamu ko je ta pripadel rdečim, niso bile ravno ugodne za njihove načrte. Potni list za njih izselitev je bilo takrat nemogoče dobiti. Zdad so pa po dolgem „vandranju“ vendarle prišli. Osem jih je; trije pa še vedno čakajo v vietnamskem Saigону na potne liste. Čeprav aspirantada tukaj več nimamo, so jih vendar meni poverili, da bi jih vsaj malo priučil angleščini in kitajščini. Nekateri med njimi so sinovi imenitnih staršev, a večini je vojska roditelje pobrala. Zdad so v resnici prave sirote brez očeta in brez matere. A ljubi Bog jim bo gotovo vse, kar so izgubili, povrnil z bogatijo svojih nebeških milosti!

Prav lepo pozdravljam Vas in vse misijonske dobrotnike!

Begunskemu kitajskemu misijonarju č. g. Karlu Wolbanku je v ZDA pisal dvoje pismen naš salezijanski misijonar Stanko PAVLIN S.D.B. iz Hongkonga. Sporoča, da uči v zavodu, ki ima čez tisoč gojencev - zunanjih dijakov. Večina od njih so pogani. Poučuje pa na gimnaziji evropsko zgodovino in splošno zemljepisje, vse to v angleščini. Do nedavnega so misijonarji poučevali v italijanščini, zdaj pa so predstojniki odredili, da morata biti šolska jezika kitajščina ali pa angleščina. Med počitnicami je opravil spet nekaj izpitov. Po vrnitvi iz Evrope, kamor je šel obiskat svoje domače v Primorje, se mu je zazdelo sprva misijonsko delo še težje. A zdaj je v Bogu navdušen še bolj kot prej in ves zavzet za delo v bodočnosti. V veliko zadoščenje mu je, ko sporoča, da je osebno pripomogel h krstu nekega pogankega kitajskega dijaka, ki ga je mesece in mesece uvajal v katolištvo. Nekajkrat že se je zdelo, da bo misijonarjev trud povsem nepoplačan, potem pa je nenada prišla sprememba in fant je sam prošil za krst... Ugotavlja, da bo verjetno prestavljen na Filipine v Manilo, a da trenutno še nič točnega ne ve. Vse misijonske prijatelje in sodelavce vneto prosi, da se ga spomnijo v svojih molitvah in pri gmotni pomoči.

V kasnejšem pismu nam isti misijonar, ki bi moral na Filipine, piše, da je moral zaradi zdravljenja ostati v Hongkongu. Takole piše:

10. oktobra bi moral odpotovati na Filipine. Vse dokumente sem imel že v redu, edino zdravniško spričevalo mi je manjkalo. Ne morete si misliti, kako me je iznenadila zdravnikova ugotovitev, ko je iz roentgenske fotografije zaznal, da imam rano na pljučih... In mi seveda ni dal dovoljenja za odhod; pač pa je pisal našemu očetu provincialu in priporočil, da moram vsaj za mesec dni popolnoma mirovati in se zraven temeljito zdraviti z injekcijami... V kratkem bomo videli, če so te injekcije res kaj pomagale. Filipinov vsaj tri mesece gotovo še ne bom videl, morda sploh

nikoli ne. V tem času „prisiljenih duhovnih vaj“ imam dovolj priložnosti, da molim za naše slovenske misijonske prijatelje in dobrotnike. Hkrati pa se Vam tudi sam iz srca priporočam za molitev, da bi čimprej ozdravil. Res je, da v tej bolezni z molitvijo tudi marsikaj lahko za duše storim, a prejšnje aktivno misijonsko delo me le vsak dan bolj vleče, posebno ker nisem nikoli miroval; zdaj pa mi je božja Previdnost tako čisto slučajno poslala nekaj tednov prisilnega počitka... Z velikim veseljem zdaj prebiram „Katoliške misijone“, ki so mi v resnici v tolažbo. Iz srca se Vam zahvaljujem za mašne intencije, ki nam jih je poslal č. g. Wolbang CM. — Ko so naši fantje izvedeli, da sem že skoraj „pri kraju“, so me prišli takoj obiskat. Zdaj njihovih obiskov ne zmanjka več. To pa mi je v velikansko zadoščenje in v dokaz, da moje delo med njimi ni pozabljeno. Želim, da bi vsi misijonarji doživljali takšne srečne trenutke srčnega zadoščenja.

Po nekaj mesecih presledka se nam je s svojega delovnega področja, s Filipini oglasil spet salezijanski misijonski brat, RAFAEL MRZEL. Nekatero zanimivosti iz tega pisma podajamo v naslednjem:

Kako mi gre tukaj med Filipinci? Dela je čez glavo, na vseh poljih! Tudi mnogo težje je, kot bi človek na prvi pogled mislil. Kot sem že zadnjič pisal, so ljudje tukaj dobre duše in v marsičem zelo zgledni. So pa zelo, zelo primitivni. V verskem pogledu so kar dovzetni za vsak dober nauk in napotek, samo strašno zapuščeni so bili prav do nedavnega zaradi pomanjkanja dušnih pastirjev. Znano mi je, kako po nekaterih krajih ljudje še vedno čisto brez uspeha naslavljajo prošnje na škofijo, naj jim pošljejo koga, ki bo skrbel za njih duše. Zato pa je toliko ledine vsepovsod in pa neredov in zmed vsake vrste. Kjer pa se jim priložnost ponudi, se vsakemu vabilu kaj radi odzovejo in uredé tudi do štirideset let stare neporavnane dolgove z Bogom; potem pa vsi navdušeni

poiščejo še svoje znanke, ki so se morda znašli v podobnem položaju kot sami... Poglavje zase je tukajšnje šolstvo. Kdor le more, se trudi za izpričevalo — naslov, ki mu ga izkaz prizna. Zato radi tudi po več let žrtvujejo v šoli, a ne z namenom, nekaj naučiti se ali pridobiti, marveč samo zaradi naslova, ki mu ga bo dalo izpričevalo. Izkušeni tukajšnji učitelji zatrjujejo, da jim je v pravo zadoščenje, če morejo pri domačinih doseči vsaj tretjino tega, kar bi v Evropi imenovali uspeh. Mnogo je šol, katerih prvi in poglavitni pouk je — šport! — Na našem zavodu študira trenutno 500 gojencev; večinoma so iz revnih slojev. Denarja je malo, zato ga tudi za šolske potrebščine ni. Knjige po večini izposojujemo. Sam poučujem španščino že dobrega pol leta kar — brez knjig, čeprav je ta jezik na višji srednji šoli obvezen predmet. Spočetka se mi je zdelo naravnost nekaj nezasižanega, ko sem videl, kako so fantje n. pr. k risanju prihajali brez svinčnika, brez papirja... Zato pa mora biti učitelj tukaj izredno iznajdljiv: sam sem nakupil nekaj najnujnejših šolskih potrebščin za svoje gojence, z denarjem, ki so mi ga velikodušno poslali naši misijonski prijatelji. V takšnih okoliščinah je seveda potrebno veliko potrpeti. Pa tudi zdrav moraš biti na celi črti, meni pa se zdravje zadnje čase nekaj kuja... Iz srca je Vam zahvalim za prelepo in predrago ceneno pošiljko Pregljevega zbornika „Moj svet in moj čas“. Knjiga je vsestransko dragoceno delo in Bog naj bo plačnik vsem: Preglji, ki jo je napisal, njemu, ki je napisano zbral, založnici Slov. kult. akciji, pa Vam, ki ste mi tako dragocenost poslali. Kdor od zunaj primerja katoliški tisk z brezverskim, bo pač kmalu uvidel, kakšno velikansko delo še čaka naše kulturno - verske delavce. Kako lepo je delovanje naših požrtvovalnih misijonarjev in misijonark, pa tudi neustrašenih in vedno agilnih sodelavcev v prevažnem misijonskem zaledju! Vsak po svoje doprinaša k rešitvi sodobnega človeštva! Prav lepo po zdravljeni vsi rojaki!

Iz Birmanije je v mesecu oktobru pisal salezijanski misijonar JOŠKO KRAMAR. Iz njegovega pisma povzemamo:

Za zdaj Vam pošiljam na Vašo prošnjo samo nekaj fotografij z našega dela. Upam, da bom za božič lahko poslal tudi nekaj predmetov za Vašo misijonsko tombolo. Imam jih že pripravljene, pa moram nujno čakati na potrebno dovoljenje za „izvoz“... — Tu delujem v strokovni šoli že petnajst let (od doma pa sem jih že dvajset!). Poučujem mizarstvo, posebno naše krščanske otroke, da si bodo lahko pozneje s poštenim ročnim delom služili kruh in bodo tako postali očetje zdravih krščanskih družin, ki bodo krščanski kvas v naših vaseh. Veliko fantov poseča našo šolo, posebno številni so iz hribovskih predelov, kjer budizem ni tako močan, kot je med Birmanci samimi. Med Birmanci pa je delo zares utrudljivo; dokler so v šoli, pridno delajo in so povečini zelo dobri in poštene. Ko pa se spuste v življenje, navadno kaj kmalu pozabijo vse, kar so se naučili. Pomešajo se z budisti in čenismo več kot pozorni, se poročé pri budistih; s tem pa je seveda ves naš trud izgubljen, kajti žena budistka zlepa ne bo sprejela krščanstva, pa tudi otroci, naj so celo krščeni, ob vzgoji budistične matere nikoli ne bodo dosti prida. Kdor sam nima, pač ne more drugim dajati! Do zdaj so se naši fantje, ko so šolo zapustili, izvečine še kar dobro držali. Tuja jim je pa precej krepost hvaležnosti: prav po budistično, ki oznanjajo, da se dobrotniku ne zahvaljuj, da ta potem ne bo zaradi tvoje zahvale izgubil zaslужenja v nebesih... — V šoli opravijo gojenci vsak dan po pet ur ročnega dela, pol ure verouka, eno uro risanja, tri ure drugih vzgojnih ved; dve uri pa sta jim odmerjeni za igro. Kot razvidite, jih lahko kar precej „obdelujem“. V delavnici pa imamo različnega dela naravnost čez glavo. Odkar sem tu, smo izdelali že čez petindvajset oltarjev in nad petdeset tabernakljev. Tudi pohištvo, ki ga naši gojenci izdelujejo, ima veliko

ceno. Vsa najboljša pohoštva v mestu (Mandalay) in v okolici v zadnjih petih letih je izdelala naša delavnica. Zavod sam se imenuje Don Bosco Technical School. Je pa to za naše gojence dobro, ker tako ljudje vedo in se na lastne oči prepričajo o njih sposobnosti in vestnosti; kajti ko zapuščajo zavod, skoraj nikoli niso v zadregi za nameščenje: ponudbe kar dežujejo. Ob koncu svojega šolanja opravijo potrebni izpit, ki jim prinese zrelostno diplomu. Poleg dobrega zglada je tedaj ta šolska delavnica — moje misijonsko polje. Da se naši gojenci po odhodu iz šole zares krepko držijo, nam je v dokaz dejstvo, da so po različnih vaseh do zdaj sami postavili že štiri cerkve in jih tudi sami opremili.

Po daljšem presledku se je iz Bangkoka v Siamu spet oglasila naša uršulinska misijonarka, č. m. KSAVERIJA PIRC, ki se je na svoje misijonsko polje vrnila po večmesečnem obisku v Rimu, kjer je bila na okrevanju. Med drugim piše tudi tole:

Zelo sem Vam hvaležna za vse, kar delate za nas, posebno pa še za denarno podporo. Sosestre občudujejo slovensko velikodušnost. — Krščanstvo v Siamu lepo napreduje. Pred nekaj meseci so v Bangkok prišli tudi jezuitje. Zaenkrat so le štirje, izgnanci iz Kitajske. Zavzeli se bodo zlasti za moško akademsko mladino. V Bangkoku je bila lani dozidana cerkev Presv. Odrešenika — v siamskem slogu! Zdaj pa zidajo cerkev v čast Fatimski Mariji, ki bo docela enaka izvorni cerkvi v Cova de Iria na Portugalskem, kjer se je preblažena Devica prikazala pastircem. Ljudje za zgradbo pridno prispevajo, mnogokrat celo budisti! Ker Siam tako vneta časti Mater božjo, upamo, da bo obvarovan grozot sosednjega Vietnama... — Če bi se kaka Slovenka tam pri Vas v Argentini odločila za misijone, lahko potrkajo pri uršulinkah v Río de Janeiro, v Braziliji. Z veseljem jo bodo naše sosesre sprejele. Iz domovine tako ne moremo pričakovati naraščanja v bližnji

bodočnosti. Gospodov vinograd se je zelo skrčil, odkar so odrezali Kitajsko, pa vendar za ostale še svobodne zemlje zelo primanjkuje delavcev na božjih žetvah... Dandanes ne zadošča samo krščevati, treba je tudi krščanskih šol in krščanskega socialnega delovanja. To pa zahteva veliko število misijonarjev in misijonark. Naj nam jih Gospod pošlje čim več! — Iskreno se Vam zahvalim za redno pošiljanje „Katoliških misijonov“, pa tudi s pošiljko obeh knjig: „Na nepremagljivi skali“ in „Cerkvena poezija“. Vse to z užitkom prebiram. — Za Vašo misijonsko tombolo in razstavo sem Vam poslala siamsko ročno torbico (domači izdelek), dvoje vrst blaga, kot ga tukaj rabijo za narodne noše, pa srebrno zapestnico v siamskem slogu; ta nakit slovi zdaj že po vsem svetu.

Iz Siamu je pisal krajše pismo salezijanski brat JOŽE BEVC. Objavljamo glavne misli:

Vaše pismo iz misijonsko okrožnico sem prejel. Žal Vam ne bom mogel ustreči s kakim dobitkom za Vašo misijonsko razstavo in tombolo, ker je težko kaj prida tukaj dobiti in tudi nočem siliti. Pač pa Vam prilagam nekaj slik, če Vam bodo morda v Vaši reviji prav prišle. — Dlje časa sem bil odsoten, zato sem Vaše pismo šele pred nedavnim prejel. Zdravja tudi nisem najboljšega. Rad bi šel prihodnje leto za kak mesec v Evropo, da bi spremenil podnebje, kajti vzhod me krepko izmzgava. Nad delom tukaj ne tožim, saj je res lepo in daje veliko zadoščenja. Zdaj ravno tri leta že v tej župniji delujem. Prej sem deloval v seminarju, zdaj pa v aspirantatu. Ustanovili smo tukaj pri nas noviciat: v njem je 5 klerikov Italijanov in 2 Siamca; 5 pa je siamskih pomočnikov. Nekaj je že!

Č. g. Juliju Slapšaku je v ZDA pisal dvoje pisem naš indijski jezuitski misijonar, p. Stanko PODERŽAJ S.J. Iz obeh pisem posnemamo nekatere zanimivosti o misijonarjevem delovanju, pa tudi o trenutnem, katolištvu ne preveč

naklonjerem vzdušju, ki je zavladovalo v indijski uradni politiki. Misijonar vesel in zadovoljen sporoča, da je prejel darove in pošiljke slovenskih darovalcev iz ZDA in se zanje iz srca zahvaljuje. Enako se zahvali za poslano pomoč sestri misijonarki Tereziji Medvešek, ki ji jo je že odposlal. S posebnim veseljem in zadovoljstvom pa naznanja, da so srečno v Indijo prispeli zvonovi za njegovo misijonsko župnijsko postajo in novo cerkev v Khariju. Za zvonove so morali zgraditi zasilen zvonik. Upa, da bodo ti bronasti klicarji božje slave v Khariju za veliki Marijin praznik Vnebovzvetja, 15. avgusta, že vabili k službi božji (pismo je pisano sredi julija lani). Ta dan bo posebno pomemben tudi za Indijo, ki takrat praznuje obletnico svoje narodne osvoboditve in državne samostojnosti; hkrati ugotavlja, da je Marija tudi narodna zavetnica vse Indijske zvezne republike. Sam pa bo prav na ta praznik praznoval 33 letnico svojega vstopa k jezuitom. Potem pa sporoča o najnovejši odredbi indijske vlade, ki je katoliškimi škofom sporočila, da z velikim nezadovoljstvom ugotavlja, kako misijonarji v svojih pismih in poročilih v inozemstvo uporabljajo za večino Indijcev izraz „pogani“, pa tudi, kako neljubo je indijskim oblastem, če misijonarji poročajo o revščini in materialnih stiskah današnje Indije (torej tudi v demokratični Indiji pisemska cenzura - op. ur.). Zdaj se bodo morali misijonarji, da ne otežkočijo položaja svoji Cerkvi v Indiji, nujno izogibati teh izrazov... — V naslednjem pismu, ki je iz meseca avgusta lani, pisano istemu g. Slapšaku, naš misijonar še bolj natančno poroča o tem najnovejšem odloku indijske vlade in ugotavlja, da tudi besede „izpreobrnjenje“ ne smejo več uporabljati v svojih dopisih. Javlja tudi, kako so jim sporočili, da vsa njihova pisma odpirajo in kako je neki minister izjavil, da so indijske oblasti točno poučene, iz katerih katoliških ustanov gredo v inozemstvo pisma, ki so „po svojih poročilih trenutnemu socialnemu stanju vse prej kot ugodna... Misijonsko delo bo vedno težje.

Iz Pakistana je po daljšem presledku pisal misijonar Albin MIKLAVČIČ. Popisuje v poročilu lanskoletno povodnj, ki je deželi nanesla precej nesreče:

Z novim misijonskim letom sem kar čez noč postal samostojen misijonar. Dodeljen mi je del te obsežne župnije Khulna, na skrajnem vzhodu, tam kjer se stekata veletoka Bramaputra in Ganges. Dvakrat prej sva že šla z našim župnikom gledat tja in sva se oba prepričala, da bo treba najprej mojo „palaco“ popraviti; ko bi bilo konec deževne dobe, ki zdaj traja, bi se pa preselil tja gor z vso svojo ropotijo. Lahko si predstavljate, koliko načrtov se mi je porajalo, pa kakšna lepa misijonska prihodnjost se mi je obetala. A kar čez noč so vsi ti načrti splahneli in prihodnjost se je zatemnila. Vzrok vsemu temu je velikanška poplava, ki se je začela sredi avgusta in bo verjetno še precej dolgo trajala. Silno se mi smilijo ljudje, ki so si komaj življenje rešili in nekaj bornega imetja, kar so pač v zadnji sili mogli skupaj spraviti ter se preseliti v „drugo nadstropje“ svoje bajte. To „drugo nadstropje“ iz bambusovih vej in debel je kak poldrug meter nad vodo. Tam zdaj čepé in čakajo, da voda upade. Blagor mu, ki si je rešil še nekaj riža in si ga more skuhati. Veliko jih pa pobere lakota... Trepečejo sami zase, za kočo, ki morda ne bo več dolgo zdržala vode krog sebe, saj se že zdaj sumljivo majé na koleh, zabitih v zemljo, ki pa se je v tej povodnji spremenila v blatno brozgo. Nekaj živine so rešili na ozke jezove; živali zdaj mukajo in tulijo tam; nikogar ni, da bi jih nakrmil. Kaj bo po povodnji? Prav verjetno velika lakota. Samo to upamo, da bi voda prehitro ne upadla; če bi se to zgodilo, kar nas Bog varuj, bi poglel tudi riž, ki se vzpenja skupno z rastočo vodo (seveda, če voda prehitro ne raste!) in seže tudi do štiri metre visoko v času vsakoletne deževne dobe in poplave. Zato pa so seveda tudi vasice in posamezne kočé primerno visoko zgrajeni. Pozimi, v suhi dobi, je ta nizka ravan kot posuta z majhnimi grički. V de-

ževni dobi, v poplavi, pa moreš od kočice do kočice samo s čolnom. Obsežna riževa polja, kjer voda naraste na 4 metre in več, se zde kot širna trata ali mlado pšenično polje, po katerem se prevažajo tudi velike ladje: res čudovit pogled! A letos že drugič ta pogled ni prav nič tolažil: voda je daleč preseгла svoje meje. Namesto blagostanja nam je prinesla nesrečo. In to je pravzaprav vzrok, da takole v naglici pišem; silno vesel bi bil, če bi mi mogli kako na pomoč priskočiti. Ko bi človek mogel dobiti vsaj malo pomoči, bi se rešil pred gotovo smrtjo prenekatero življenje. Veliko upanja imam, da bom skoraj kaj prejel iz „Sklada za slovenske misijonarje“, za kar se že vnaprej iz srca zahvalim, posebno tisti osebi iz Gorice, ki mi je tako na široko odprla svoj mošnjček (njej bo moral tudi sv. Peter na široko nebeška vrata odpreti!). Iskrena hvala tudi za „Kat. misijone“, pa za knjigi gg. Kopača in Vovka.

Na potovanju po Jugoslaviji je bil po 21 letih odsotnosti salezijanski misijonar iz Indije, gospod Pavel BERNIK, ki se je ob povratku v Bombay zahvalil slov. misijonski dobrotnici v ZDA za poslani dar 210 dolarjev za tamkajšnje naše misijonarje. V pismu popisuje, kako je po Evropi in tudi po Jugoslaviji potoval kot indijski državljan brez vseh zaprek in sitnosti. Izredno hvaležen je za poslano denarne darove, ki bodo vsem zares potrebnim našim misijonarjem tako prav prišli. Ugotavlja, da je misijonska zavest, med slovenskimi izseljenci močna in živa, pa da se naši ljudje v zamejstvu vneto žrtvujejo. Ne moremo si predstavljati, piše, koliko poguma daje misijonarju zavest, da ni sam, ampak da žive v zaledju goreče duše, ki z vneto delujejo in se žrtvujejo za misijone. Vsak misijonar ima pred Bogom toliko zaslug, kolikor sam dela. Misijonski prijatelji in sodelavci v zaledju pa imajo zaslug še mnogo več, ker hkrati delajo in se trudijo za pomoč misijonarjem na vseh področjih, kjer ti apostolsko delujejo...

Op. ur. Iskreno se veselimo z misijo-

narjem, da je mogel obiskati domovino in tamkaj delati za misijone.

Isti misijonar nam kasneje piše iz novega delokroga v Assamu, kjer je zdaj profesor dogmatike v Shillongu, sledeče:

Kako je z zanimanjem za misijone v domovini? Je še vedno živo. Ljudje zelo pogrešajo revijo „Katoliške misijone“. Vsega skupaj sem imel v času svojega šesttedenskega bivanja tam kakih deset konferenc o misijonih; tudi radodarni so bili rojaki, kolikor pač morejo biti. Nekaj sem nabral. Tri tedne sem bil pozneje tudi na Koroškem; tudi tu sem sem in tja kaj predaval. Lepo se je izkazala župnija Sele pod Košuto, zdrževala bo na lastne stroške indijskega bogoslovca, ki bo študiral v našem bogoslovju. Tudi na Kamnu pri Tinjah in na Klobasnici so bili zelo radodarni. Na svojem obisku po domovini sem poromal na Rakovnik, Trsat, Sveto Goro, na Brezje, k Gospej Sveti in na Višarje; povsod sem molil za naš narod in za uspehe našega misijonskega dela. — Na novem misijonskem mestu, kjer sem zdaj, nastopam v kolegiju kot profesor dogmatike. Študira pa pri nas kar 48 bogoslovcev, ki so iz Indije in iz Siana. V Assamu je deloval prej naš misijonar MLEKUŠ, študirala pa sta tukaj; misijonarja ČIGAN IN KUSTEC. — Pri srčna Vam hvala za prelepi delež iz misijonskega sklada za l. 1954. — Vsem dobrotnikom naj Bog tisočero povrne!

Po daljšem presledku je pisal krajše pismo salezijanski misijonar v Indiji (Tirupattur), g. NACE KUSTEC.

Skoraj sram me je, ker se po takšnem dolgem molku oglašam. Pošiljam Vam nekaj podobnih in nekaj fotografij. Kot lahko s fotografij razberete, je moje delovanje tukaj skoraj docela omejeno na šolo. Le včasih se mi nudi kakšna priložnost, da pohitim za krajši čas v bližnji misijon sv. Jožefa, ki je nekaj milj od tu. Za misijonsko tombolo in razstavo Vam pošiljam zavitek večjih slik indijskih bogov in boginj; čez nekaj dni pa Vam bova z našim Ivanom

poslala še nekaj drugih stvari. Želim veliko uspeha razstavi in tomboli. — Nekateri ameriški misijonski prijatelji so me vprašali, čemu se več ne oglašam v Kat. misijonih, čaš da jih poročila naših misijonarjev od vsega najbolj zanimajo. Morda imajo res prav, če smem po sebi soditi: še kot otrok sem najrajši prebiral v Kat. misijonih posebna poročila in pisma naših slovenskih misijonarjev; morda sem prav pri tistem branju zadobil željo, da bi šel tudi jaz v Afriko ali kam drugam v misijonske dežele. Tem prijateljem sem tedaj obljubil, da bom njih želji skušal ustreči. A sama obljuba ni zamorila težav, ki me spremljajo že od nekdaj: namreč veliko dela, pa še večja malomarnost za sukanje peresa... Vseeno bom ob prvi priložnosti skušal napisati nekaj vrstic, posebno za mladino. Morda bom s tem tudi sam vzbudil kak misijonski poklic med rojaki. Bog daj!

Kot je v prejšnjem pismu obljubljal naš misijonar NACE KUSTEC, je obljubo tudi držal in poslal daljše pismo, ki ga zaradi zanimivosti objavljamo v celoti:

Pred kakimi 25 leti sem se naučil tehle vrstic: „Poslušam kovača, kladivo obrača; ko tolče se krega, se daleč razlega: bunkati, bunkati, noč in pa dan...“ Bunkati, bunkati, noč in pa dan... bi se lahko reklo o slehernem misijonarju, posebno o tistem, ki se ukvarja z vzgojo mladine. Ko sem Vam pred dobrima dvema letoma pisal, da Vam bom po kakih šestih mesecih lahko pogosteje kaj poročal o svojem misijonskem delovanju, sem se strašansko zmotil; kajti mo- je delo se je začelo množiti in sem mu danes resnično komaj kos. Po štiri ure predavanja dan na dan v našem kolegiju (pri Vas bi to morda bila višja gimnazija) zahtevajo od mene; vsaj toliko; navadno pa še dvakrat in več kot toliko časa za pripravo, za popravke nalog in drugo. Dodajte k temu še naše redovniške dolžnosti, pa ne boste zmajali ob glavo, če povem, da se mi dan začinja ob petih zjutraj, končuje pa takole ob de-

setih zvečer! Prostega časa mi skoraj nič ne ostane. Pa bi navkljub temu porabil tistih nekaj prostih minut za pisanje, če bi mi le slovenščina ne delala takšnih preglavic. Tako sem začel odlašati s tem pisanjem iz dneva v dan, iz meseca v mesec, na dve leti in več, pa nisem segel po peresu. Sam Bog vedi, kako dolgo bi še molčal, če bi pred štirinajstimi dnevi ne prejel prelepega čeka za 50 dolarjev iz sklada za slovenske misijonarje... Seveda sem se odločil, da bom koj naslednji dan pisal in da ne bom več odlašal. A tisti naslednji dan je prišel šele zdaj, čez štirinajst dni! Pa spet samo iz zgoraj navedenih razlogov: prenaporno delo v naši šoli, Hvala Vam in našim predragim misijonskim prijateljem za prelepi dar, ki mi bo v dragoceno pomoč. Prejmite pa iskreni Bog plačaj tudi v imenu stosedemdeset Indijčkov, ki se tukaj pripravljajo na duhovski in redovniški poklic. Naj Vam bo v zadoščenje zavest, da ste storili velikansko uslugo enemu najbolj revnih misijonov, pa da se Vas dvesto duš vsak dan spominja v molitvi. Z Vašo in s pomočjo drugih misijonskih prijateljev in brotnikov gre naš misijon počasi naprej, kajti vsa ta velika naša družina živi samo od miloščine dobrotnikov: sami nimamo prav nobenih dohodkov, že celih 27 let! Potem si lahko mislite, kakšno je veselje, kadar kaj prejmemo. — V začetku oktobra sem obiskal Zabretovo „kmetijo“ in še nekatere druge misijonske postojanke. O teh obiskih Vam bom drugič kaj več poročal. Danes naj omenim samo še uspehe, ki smo jih letos poželi v naši gimnaziji. Devetnajst naših fantov je delalo in tudi stoodstotno izdelalo malo maturo. Dvanajst jih je izdelalo z odliko, ostali pa prav dobro. K veliki maturi pa smo jih poslali 65 in so od teh samo trije padli. Nobena „High School“ in noben „College“, v vsej madraški univerzi nista imela tako lepih uspehov. Kot sami razvidite, je Vaša pomoč dobro izrabljena in koristno naložena. Lepe uspehe rodi že zdaj. Večkrat govorimo našim fantom o velikih žrtvah, ki jih zanje doprinašajo naši

misijonski prijatelji in dobrotniki, da morejo oni z njih pomočjo študirati. Zato jih k študiju še bolj vzpodbujamo. Lahko Vas zagotovim, da velikanska večina teh mladih src resno vzame naše opomine in nasvete. Včasih moramo celo komu odsvetovati preveč študija... Vroč tropičen pozdrav vsem misijonskim prijateljem!

Iz Alahabada v Indiji je pisala misijonarka, sestra MIRIJAM ZALAZNIK. Pismo je datirano prav na lansko misijonsko nedeljo:

Res sem vesela, da morem pisati prav na letošnjo Misijonsko nedeljo. Iz srca se Vam zahvalim za vse zanimanje in pomoč, ki jo izkazujeate našemu misijonskemu delovanju. Morda se boste šele v večnosti preverili, koliko poguma in vzpodbud črpam prav iz misijonske zavzetosti naših slovenskih rojakov po svetu... Pri nas bodo zdaj velike škofvske konference. Zbralo se bo kakih petnajst škofov različnih škofij. Konference bodo trajale skozi celih štirinajst dni in bo sleherni dan kaj drugega na programu. Prav zdaj smo odprli veliko razstavo indijske katoliške umetnosti. Ta razstava je v naši šoli. Trajala bo ves teden in jo bomo končali na prihodnjo nedeljo Kristusa Kralja, ko bomo vso to izredno proslavo lepo sklenili s telovsko procesijo. Morda Vas bo zanimalo, da je v letošnjem (1955) februarju naša kongregacija začela s šolo v mesto Katmandu, prestolici sedanje gorske države Nepal. Jezuiti so tam s šolami začeli že pred leti in sicer z moško mladino. No, danes vodijo že dva katoliška kolegija. Prav jezuitje so bili, ki so tudi nam dobili pri tamkajšnji vladi dovoljenje za ustanovitev naše šole za dekleta. To je velik uspeh in velik korak za naprej; prav gotovo sad nenehnih molitev in žrtev, začetek zmage kraljestva božjega v — Nepal! Ob tej priložnosti mi prihaja v misel tale dogodek: Neka nepalska princesa je zelo trpela zaradi hudega očesnega vnetja. Zdravniki so ugotovili, da je operacija nujno potrebna. V Nepal! Ob samem niso

imeli zdravnika, ki bi jo mogel operirati. Indijski zdravnik, ki bi to zmožel, pa ni smel v Nepal! Kajti deset let nazaj še noben tujec ni smel v to deželo. Tako se je morala kraljična potruditi v Indijo... Zdaj pa si mislite ta nagli preobrat, da smemo v tako kratkem času poleg dveh že obstoječih jezuitskih kolegijev še me svojega v Katmandu ustanoviti. — Naša tukajšnja šola pa lepo raste. Le denarja in misijonskih učnih moči nam primanjkuje. To pa je menda sploh eden največjih problemov današnjega misijonstva. Prosim lepo, da naši rojaki in misijonski prijatelji v svoje molitve vpletajo tudi prošnje za širjenje božjega kraljestva na Nepalskem! Pota, ki jih moramo opravljati, so dolga in zamudna, pa silno težavna. Dejansko lahko v Nepal potujemo samo po zraku. Takšni prevozi pa precej stanejo. Pismu prilagam tudi nekaj fotografij, če Vam morda kaj služijo za Vaš list.

Iz Gauhattija v Indiji je pisala misijonarka, sestra TEREZIJA MEDVEŠČEK. Takole poroča:

Spet Vam pišem iz Gauhattija, kjer sem že prej nekaj let delovala kot ekonomka. Predstojnice so me spet predstavile semkaj, da bi nadaljevala svoje prejšnje delo. Danes Vam o svojem trenutnem delovanju ne morem prav nič napisati, ker sem se komaj dobro preselelila. Prilagam pismu nekaj fotografij, če Vam bodo morda kaj prav prišle za Vašo misijonsko revijo. Vsem slovenskim rojakom in misijonskim prijateljem se topla priporočam v molitev; tudi sama veliko zanje molim. Prav iskrena hvala za Kat. misijone, ki jih v redu prejemanj, četudi včasih z zamudo dveh ali celo treh mesecev. Zelo se priporočam tudi za kak denarni dar, ki mi bo pri tukajšnjem poslu zelo prav prišel. Naj Bog vsem dobrotnikom njihove žrtve že vnaprej tisočkrat povrne!

Z velikim veseljem smo iz Ujeme (afriška Uganda) prejeli pismo slovenskega furlanskega misijonarja EMILA

ČUKA, ki se, čeprav rojen v furlanski Slovenski Benečiji in vzgojen v italijanskih šolah, še vedno čuti Slovenca in se zdaj skuša odzvati našemu povabilu, da pošlje svoje poročilo za naš list. Iz pisma povzemamo:

Študije sem napravil po raznih italijanskih semeniščih. V duhovnika sem bil posvečen 1948. leta. Že naslednje leto pa sem v majniku odšel v misijone, najprej v Tosamaganga, kjer sem dlje časa deloval kot tajnik apostolskega vikarja. Potem so me prestavili na samostojni misijon, kjer sem se več kot leto dni čisto sam trudil s črnci. Slednjič pa so me predstojniki poslali na sedanjo postojanko, kjer delujem zdaj že četrto leto. Veliko naporov in težav sem preстал, večkrat sem bil čudežno obvarovan raznih nesreč in žrela divjih zveri... Silno me je mučila žeja, prenočeval sem mnogokrat po razbitih zamorskih kočah brez strehe; bolezen me je nekajkrat vrgla ob tla; tresla me je mrzlica in drugih bolezni tudi ni manjkalo. A z božjo pomočjo sem bil kos vsem tem preskušnjam... Naši zamorci, ki so dobri in pobožni, me je imajo zelo radi. Nekoč sem podelil, da se mi je že roka šibila, čez tisoč obhajil. Naš misijon je zelo obsežen. Od ene postojanke do druge je več sto milj! Če mora misijonar tukaj na pot, se pač zamudi po več dni. Da bi mogel čimveč pomagati črncem, sem si nabavil motorno kolo, ki me je veljalo štiristo tisoč lir. S pomočjo sodnikov in misijskih prijateljev sem jih do zdaj izplačal nad polovico; za ostalo pa čakam, da bo dobri Bog ga nil še kakega dobrotnika, da mi bo priskočil na pomoč. Iz srca se priporočam tudi svojim slovenskim rojakom in misijskim prijateljem...

V lanskem juniju je nova slovenska misijonarka iz reda Pomočnic dušam v vicah, sestra MARIJA ANGELA BRILEJ, pomnožila s svojim prihodom v kraj Gizagara, v Ruandi (Afrika) število tistih naših rojakinj, ki se že vrsto let med afriškimi črnici trudijo za širjenje božjega kraljestva. Pred nedavnim

smo prejeli prvo njeno misijonsko pismo, v katerem nas sama prosi, naj ga po možnosti objavimo, kar z veseljem storimo. Glavne misli iz njenega pisma so naslednje:

16. junija 1955 sem srečno prispela na misijonsko polje. Leta 1933 sem zapustila drago domovino in odšla v Belgijo, v Liege; odtam pa sem slednjič z božjo pomočjo le prišla na zaželeni cilj — v črno Afriko med pogane. Takoj spočetka sem zaznala, da je žetev tukaj velika, a delavcev malo, premalo... Moje misijonsko polje je v kraju Gizagara, v pokrajini Ruandi. Kraj leži med samimi hribi. Življenje tukaj je težko, uboštvo več kot veliko. Silno se mi smilijo množice neumrjočih duš. Težko bi si človek predstavljal večjo revščino, kot jo tukaj gledam dan na dan. Ljudje žive v bambusovih kolibah, ki niti oken ne premorejo; tako skoraj ni zraka v njih... Jedó samo enkrat na dan, ker je hrane silno malo. Borno obleko nosijo, dokler jim ne razpade v cuaje. Strašanska muka sta tukaj glad in žeja; posebno žeja, kajti vode skoraj ni; studenca zlepa kje ne najdeš, posebno v poletnih mesecih, ko se nad vso deželo zgrne strašanska suša. Kar je studencev, so zelo daleč; čez več hribov je treba da prideš do njih. Zato pa seveda tudi ljudje žive v skrajni nesnagi, skoraj nič boljše od živine. Hlevi, ki sem jih videla doma in v Belgiji, so prave palače v primeri s tukajšnjimi bivališči... Prosim vse misijonske prijatelje, da molijo in se žrtvujejo za uspeh našega misijonskega dela, ki ni majhno, pa da tudi gmotno pomagajo, bodisi v denarju ali pa z obleko in drugim. Vse, kar nam boste poslali, bomo z veliko hvaležnostjo sprejeli.

Č. g. Karlu Wolbangu CM. je pisal iz Caroline v Južni Afriki misijonar ALBIN KLADNIK. Objavljamo iz tega pisma nekatere misli:

Moja najlepša in srčna zahvala za blagodejno prilogo 15 dolarjev Vašemu dragemu pismu. Letos imam skrbi čez

glavo. Mnogi mi dopovedujejo, da sem si predrzno naložil preveliko breme na rame. Cerkev je zdaj do strehe zgrajena. Pa imam 300 funtov dolga, kar bi dalo 900 ameriških dolarjev... Kar sapa mi zapira, kadar mi bratje zagotavljajo, kako bo bodoča gradnja veljala vsaj še enkrat toliko! Ko bi to prej vedel, dvomim, da bi se tega podjetja lotil. Osebnim sem govoril z našim škofom in ga prosil za pomoč, pa mi je na žalost dejal, da je sam tako zadolžen, da sploh iz dolgov ne vidi... niti obresti letos ne more plačati. Ne malo potrpet sem prišel domov. Drugi me pa spet navdušujejo, češ da katoliška Cerkev še nikoli ni prišla na boben... Kakor koli že, cerkev raste in bo res lepa. Zraven sem pa začel še s podružnico kakih 40 milj daleč od tu. Takoj prvi dan se mi je v pouk priglasilo kakih 10 katehumenov. Za zdaj je šola še pod drevsom...

Daljšo pismo je poslal v avgustu tudi misijonski brat Valentin POZNIČ, iz Južne Afrike. Objavljamo iz pisma nekaj odlomkov, predvsem pa krajši njegov sestavek o Bapedi črnih. Iz pisma:

Gre mi še kar dobro. Imeli smo zelo milo zimo; zdaj je nekaj sadnega drevja že v cvetju. Koruze smo letos precej pridelali; tako bomo lahko prehranili vso našo številno družino: okrog 350 ljudi je na hrani pri nas. Občutna nesreča nas je zadela s smrtjo našega brata vodnika farme, ki ga je pobral tifus. Zraven pa nas žalosti tudi bolezen našega škofa, ki je na eno nogo in roko ohromel. Zdravniki se zelo boje zanj... Politično se zgrinjajo na našem nebu precej črni oblaki. A ker vemo, da ima Cerkev božjo obljubo življenja, se ničesar ne bojimo.

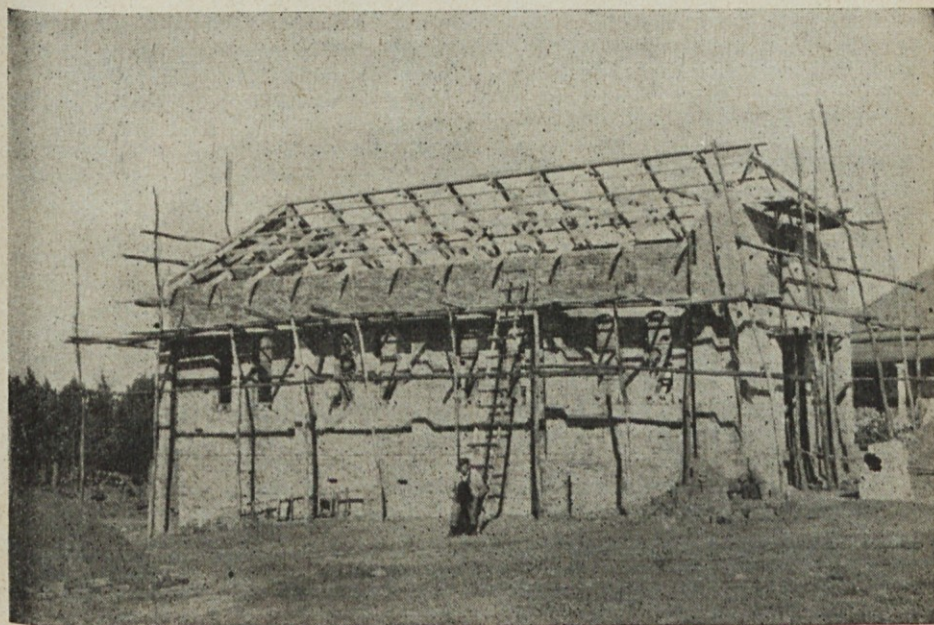
O Bapedi črnih pa tole:

Bapedi, iz večjega rodu Bantu, so na splošno srednje postave. Kot vsi Bantuji imajo širok nos in debele ustnice. Ženske so nekoliko manjše od moških in so zelo nagnjene k debelosti, s katero se pa tudi strašansko ponašajo. Barve so ti ljudje svetlorjave. Zaradi precejšnje razlike v letnih časih so zelo utrjeni in z lahkoto prenašajo vremenske spremem-

be. Tudi za telesne bolečine niso preveč občutljivi. V splošnem so dobri po srcu in neznansko gostoljubni. Zelo v časti imajo starše in poglavarje. Do tujcev, pa so nezaupljivi; a vendar slehernega tujca ljubezljivo sprejmejo in pogosté. Silno so ponosni na svoj rod. Za glavni življenjski cilj imajo — veliko potomstvo pa veliko živine! Zaradi neprestanega bivanja pod milim nebom so dobri poznavalci prirode. Na splošno so zelo skromni in so zadovoljni z najmanjšim. Čas jim ničesar ne predstavlja; tako se zgodi, da gredo iz same prijetnosti na obisk tudi po deset in deset milj daleč, ali pa prav tako daleč in še dlje v kako trgovino, če so slučajno izvedeli, da se tam kaka stvar za nekaj krajcarjev ceneje kupi. Njih slaba lastnost je največ v tem, da ne poznajo varčevanja ne v živčevju ne v denarju. Imajo pa zelo dober spomin in tudi tujim jezikom se kmalu in prav z lahkoto priuče. Zasluženi kazni se ne upirajo; so pa zelo občutljivi za sleherno krivičnost, posebno še, če so jim jo storili belci. Sami med seboj so silno vljudni in si zelo radi drug drugemu pomagajo. Nekaj posebnega je njih družinsko življenje: Ko stopajo v zakon, jih ne vodi misel, da bi si poiskali družico, ki bi jim bila v oporo in bi z mjo lažje šli skozi življenje. Glavni cilj zakonskega življenja je pri Bapedih, kot smo že rekli, veliko potomstvo. Z veliko otroki uživa družina velik ugled. Žene brez otrok so med Bapedi splošno zaničevane. Prav zato pa Bapedi „bele kuge“ ne poznajo. Veliko otrok smatrajo za blagoslov in za posebno odliko. Ljubezen svoje bodoče žene si pa mora bapedski ženin kupiti z „nevestino ceno“; čim višja je ta cena, ki predstavlja eno ali več glav volov, tem bolj zanesljivo jo bo bodoči mož rad imel. — Ko ženin prižene prvega vola na nevestin dom, pripravijo manjšo gostijo, ki je obenem že tudi poroka. Odslej sta si on in ona — mož in žena. Ženin ostane na nevestinem domu. Pozneje pa pripravijo veliko gostijo za vse sorodstvo. K tej gostiji pa mora mož prignati še ostalo živino, navadno 6 volov. Belci sicer zatrjujejo, da Bapedi svoje hčere pro-

Gornja slika nam kaže p. Kladnika sredi vernikov pred vaško kapelico, spodnja pa novo cerkev Srca Jezusovega (v gradnji), ki jo zida v Carolini isti misijonar

dajajo za živino, pa ne bo držalo: ko ženina plača nevesti njeno. „živo doto“, se je nekako zavezal, da bo z njo pošteno in pravično ravnal, pa da žena ne bo imela nobenega povoda, ločiti se od njega, ker bi v tem primeru izgubila podarjeno ji živino. Spet pa mora biti tudi žena zvesta in ljubeča do moža, da bi on ne imel povoda, odpustiti je; v tem primeru bi mu ona morala vrniti vse njegove volé. To bi bilo v velikansko nerodnost za vso ženino družino, ki si je lahko živino takoj po poroki že razdelila med sorodstvo. Kakor se smešno čuje, je pa slednjič vendarle res, da pri teh naših poganih zakon živina skupaj drži! Mlada žena mora po poroki ostati na očetovem domu, dokler ne dobi prvorojenca. Ob rojstvu prvega v družini spet napravijo gostijo in šele zdaj sme žena na možev dom. Seveda so vse te šege ohranjene samo še med Bapedi - pogani. Med kristjani je precej drugače: mož plača ženino doto v denarju njenim staršem in nevesto po poroki navadno takoj odvede na svoj dom. Mnogokrat pa se nameri, da fant noče dekleta, ki so mu ga namenili starši. V tem primeru si sam poišče sebi primerno nevesto. Ko je ta rodila prvega otroka, so jo njeni starši prisiljeni izplačati in jo pustiti k možu. Če tega ne storé, izgube vsaj enega vola, ki ga morajo plačati za otroka svoje hčere.

Misijonska sestra Elizabeta POGO-RELC se je oglasila z daljšim pismom iz mesta Pella, v Južni Afriki. Zanimivo popisuje tamkajšnje ljudstvo in njih življenje:

Kot že veste, delamo misijonarke oblatinje sv. Frančiška Saleškega med najrevnejšimi. Naše tukajšnje ljudstvo ni čisto črno pleme. So to mešanci, Hottentonti ali Bušmani z belimi; čiste rase tukaj med nami ni več. Tudi nimajo ti ljudje nikake tipične, svoje obrti; nadarjeni še dolgo niso tako kot pravi zamorci domačini. V vsakdanjem življenju silno radi na vseh področjih posnemajo bele. Po svojem bistvu in načinu življenja pa so nomadi; žive večji del od ovčerej. Prav zato pa so priomrani hodi-

ti iz kraja v kraj, ker vedno znova iščejo pašo svoji čredi. — Jih je pa tudi precej, ki so se tukaj za stalno naselili. Ti se ukvarjajo zdaj s poljedelstvom; obdelujejo eno do dve njivi s pšenico, koruzo in fižolom; kaj več ne zmorejo, ker je tu silno pomanjkanje vode. Neki pošten katoličan - belec je tu pred nekaj leti začel z rudnikom silanamitov. Lepo število naših mešancev je v njem zaposlil. Tile rudarji so pravzaprav najboljši naši katoličani, saj prihajajo redno v cerkev. Pripominjam, da je Pello sam docela katoliško mesto. V kraju ni nobenega pogana več, protestantov pa komaj kakih deset. Seveda pa ni tako v okolici. Tam protestanti silno nasprotujejo našemu delu, zato je tudi apostolat precej težaven. Iz priloženih fotografij lahko spoznate, da je pretežen del naše okolice prava puščava. Samo ob reki ali ob kakem potoku najdeš še nekaj zelenja, drugače le nizko grmičje, skale in pesek vsepovsod. Domačini žive v kočah, ki so si jih napravili iz bambusa ali grmičja; nekateri si stene teh bajt omečijo z blatom in glino; najrevnejši pa bivajo kar pod kako pečino ali večjim grmom. Čez vse ljubijo prostost, zato mnogi rajši trpijo pomanjkanje, kot pa da bi se udinjali za pičlo plačo pri kakem burskem kmetu... Misijonarji tukaj živimo od dela lastnih rok, pa od pomoči dobrotnikov. Dokler so naše šole še državne, smo vse, ki v teh šolah učimo, tudi od države plačane; tri od naših šestih sester smo namreč učiteljice. Poleg tega pa se ukvarjamo z ročnimi deli, posebej še, ker se pri tem naša dekleška mladina tudi sama uči koristnega posla, ki ji je zelo všeč. S temi skromnimi dohodki potem preživljamo vso družino s 110 učenci in 50 sirotami. Če pa hočemo kaj graditi, smo odvisni od dobrotnikov. V sadnem in zelenjadnem vrtu delajo dečki. Od sadja dobro uspevajo samo datlji, ki so res okusni in daleč okrog slave, kot najboljši. Drugo sadje in zelenjava južne zemlje pa pri nas ne uspeva, ker je voda preveč slana in v zemlji preveč apnenca. — Prilagam nekaj fotografij, ki upam, da Vam bodo prav pri-

šle. Obžalujem, da ne morem poslati tudi kakega tipičnega predmeta za vašo misijonsko razstavo; tu pri nas, kot sem omenila, ni domače obrti; vse je od druge zneseno in drugje kupljeno. Iz vsega srca se Vam zahvalim za prelepi dar 40 dolarjev iz „Sklada za slovenske misijonarje“. Ne morete si misliti, kako prav nam bo ta denar prišel. Tisočkrat Bog plačaj!

Iz misijona med Indijanci v argentinskem Chacu se je oglasila misijonarka, šolska sestra M. Tobia FIDERŠEK s krajšim pismom, iz katerega razberemo nekaj novic iz njenega misijonskega delovanja:

Prejela sem „Katoliške misijone“ in „Cerkveno poezijo“; za oboje stotera hvale! Posebej pa naj Vam Bog povrne

trud, ki ste ga imeli s tiskom in izdajo našega čulupskega abecednika. Sestra Serafina mi je precej izvodov tega učbenika odstopila za našo šolo v misijonu San José. Škoda, da niste mogli tudi sami doživeti veselja, ki so ga naši otroci s to knjigo imeli. Kar niso se je mogli nagledati; pa tudi načuditi ne, da je njih govorica v knjigi natiskana. Deklicam so najbolj ugajale podobe, ki prikazujejo indijanska dekleta pri narodnem plesu: to je namreč zanje največje veselje. — Vesela sem, da se je v zadnjem času spet precej novih Indijancev priglasilo h krstu, ki ga bodo po dobri pripravi čez nekaj let, če bodo seveda vztrajali v svoji odločitvi, tudi prejeli. Zdaj je v naš misijon prišel tudi novi misijonar, pričakujemo pa tudi vizitatorja iz Rima.

Tile šolarji — Indijančki v šolah slovenskih mariborskih šolskih sester v Paragvajskem Čaku so tisti, ki so se tako razveselili abecednika v njih Čulupi jeziku. Sestavila ga je s. Serafina Černe, izdala pa Slovenska misijonska zveza.

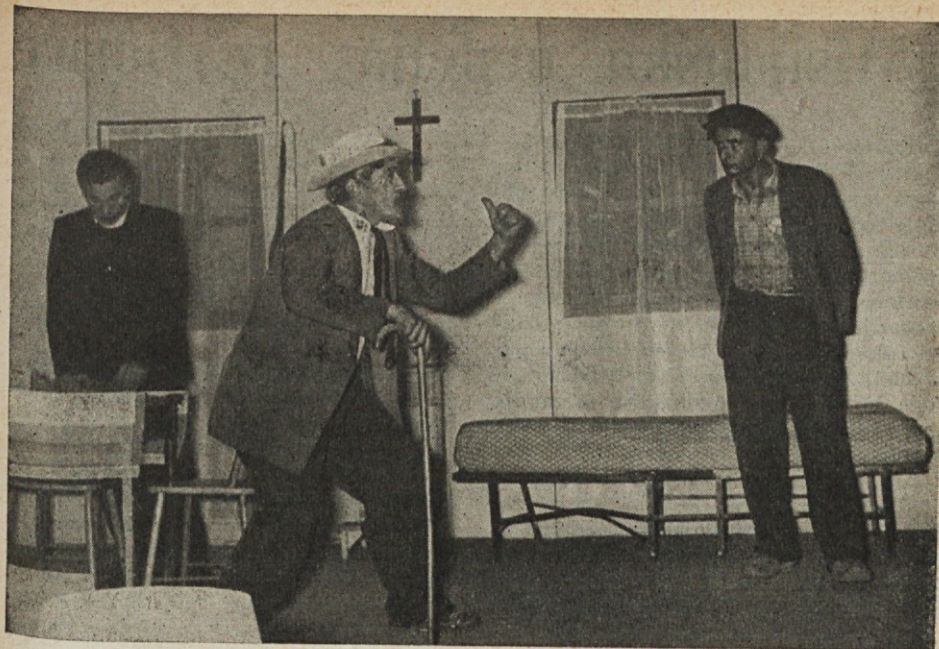
MISIJONSKI KROŽEK V TORONTU

Dolgo že nismo poročali v „Kat. misijonih“ o našem delu. Krožek dela sicer precej skromno in tiho; vendar stalno napreduje tako po številu kakor po zunanjih uspehih misijonskega delovanja. Na zadnjem občnem zboru, ki se je vršil 18. novembra 1955, je bil izvoljen nov odbor s predsednikom Otmarjem Mau-serjem, bratom znanega pisatelja Karla Mauserja. Sicer ima tudi Otmar pisa-teljsko žilico. Več lepih črtic je že pri-občil v „Božji besedi“. Upamo, da bo postal tudi sotrudnik „Kat. misijonov“. Na občnem zboru je tajnica gđc. Anica Benko podala poročilo o delovanju mi-sijonskega krožka v poslovni dobi za le-to 1954-1955. Krožek je imel redne me-sečne setanke, na katerih je bilo poleg duhovne misli in misijonske akcije stal-no na programu predavanje, ki je ob-ravnavalo sodobna misijonska vpraša-nja. Za binkošno nedeljo je krožek iz-vedel misijonsko akcijo pri bolnikih. Krožek se je posvetil Marijinemu brez-madežnemu srcu, da bi vsaj drobec do-prinesel k spreobrnjenju Rusije, ki je

Prizor iz igre „Kaplan Klemen“, ki so jo za misijonsko nedeljo igrali v Torontu

sedaj za Kitajsko gotovo najvažnejše misijonsko področje. Ob priliki štirideset-urne pobožnosti pred Najsvetejšim je misijonski krožek opravil molitveno uro za slovenske misijonarje. Krožek je priredil v preteklem poslovnem letu tudi tri prireditve: misijonski praznik Sv. Treh Kraljev, Baragov dan na zadnjo nedeljo v januarju in Mauserjevo igro „Kaplan Klemen“ s srečolovom na mi-sijonsko nedeljo. Režijo igre, opremo odra in glavno vlogo je imel Otmar Mauser. Dobro se je vživel v vlogo ka-plana Klemna. Notranjo borbo za du-hovniški poklic v prvem dejanju je sku-šal prikazati čim bolj prepričljivo. Ne-kateri prizori so res zagrabili; v neka-terih prizorih pa ta notranja borba ni bila podana dovolj močno ne v besedah ne v mimiki obraza. V drugem dejanju je dobro pokazal dobojevano borbo in rast v apostola ljubljanskih barakarjev. Le v nekaterih prizorih ni bil dovolj razgiban in dovolj veselo sproščen. V tretjem in četrtem dejanju je skušal prikazati silo ljubezni do ubogih, trpečih in brezbožnih, a istočasno junaško od-ločnost zoper zlo in greh. Združevati je moral v sebi ljubezen in odločnost, mili-no in junaški pogum. V nekateri prizo-rih se mu je to posrečilo, nekaj jih je podal manj učinkovito. Poznala se mu je utrujenost in trema, ki ga je ovirala, da se ni mogel povsem sprostiti. Zelo dobro je rešil vlogo podeželskega župni-ka znan igralec v naših bivših prosvet-nih društvih, g. Valentin Strah. Prav tako Gornika g. Stane Lamovšek. Poleg kaplana Klemna je glavna vloga v igri Trpin, in tudi najtežja. Trpin združuje v sebi vso mešanico čustev: sovraštvo in ljubezen, dobrotu in surovost, črnogled-nost in optimizem, vero in nevero. Lojze Rigler, ki je Trpina igral, je bil tej zatevni vlogi kos. V nekaterih prizorih je zagrabil gledalce z vso močjo pristno in doživeto igrane vloge. Le v kakem prizoru se je pokazalo, da se ni dovolj

vživel v duševnost Trpina. Tudi Resman, Košek in Grile, voditelji proti kaplanu, so kar dobro rešili svoje vloge; le v obnašanju in govorjenju niso znali dovolj naravno posnemati starejših, zapitih delavcev, ker so pač še zelo mladi in v igranju začetniki. Manj dobro pa so dekleta resila svoje vloge, ker je večina od njih prvič nastopila na odru. Govorile so pretiho in so se premalo sprostile. Jih je pač zadrževala trema in sram. Izjemi sta bili Klemenova mati, ki jo je kar dobro igrala že stara prosvetna igralka gđc. Tončka Pogorelec, in klepetulja Polona, ki jo je zadnji dan prevzela namesto svoje obolele sestre gospa Gruntarjeva. Motil pa je gledalce kakor igralce jok in šunder otrok v dvorani. Pa smo jih vendar radi prenašali, saj so oni up našega naroda in Cerkve. Upamo, da bo kdo od njih še kdaj misijonar. — Gmotni uspeh igre in srečolova je bil lep. Prireditelj je prinesla \$ 250.00 čistega dobička, ki smo ga poklonili slovenskim misijonarjem na misijonskih poljih.

Dasi igra Kaplan Klemen po svoji vsebini ni v pravem smislu misijonska, prikazuje misijonsko neobdelana polja v Sloveniji, kar spada k notranjim misijonom Cerkve, nas je pa vendar spominjala tudi pravih misijonov. Kajti iz istega bogoslovja kakor kaplan Klemen so izšli v zadnjih desetih letih že trije misijonarji, ki so v ljubljanskem bogoslovju vršili isti karitativni apostolat med barakarji ljubljanske „Sibirije“ kakor Klemen. Zlasti je znan p. Jože Cukale, ki sedaj vneto karitativno deluje v Kalkuti med indijskim proletariatom.

Vsega skupaj je Baragov misijonski krožek v preteklem letu nabral za slovenske misijonarje in Baragov sklad \$ 559.00. Bog daj, da bi se misijonski krožek pod vodstvom novega odbora lepo razvijal in uspešno pomagal slovenski župniji izvrševati njeno misijonsko dolžnost. Saj bo Marija Pomagaj svojih župljanov najboj vesela, če ji bodo pomagali širiti kraljestvo njenega Sina tudi med pagani.

Janez Kopač C.M.

„Misijonska nedelja“ iz Gorice

„Misijonska nedelja“ je naslov priloženostnemu lističu na 16 straneh, ki ga je za lansko praznovanje Misijonske nedelje izdala Slov. misijonska pisarna v Gorici in je namenjen našim rojakom na Primorskem in Goriškem. Občudovati moramo v tej sicer skromni, pa iskreno sestavljeni in z globoko vero v zmago misijonske zavesti med Slovenci prežeti publikaciji, naše primorske in goriške rojake, ki so se vedno, zlasti pa še zadnje čase zavzemali za širjenje misijonske zavesti med nami, pa nič manj tudi za dodatno gmotno pomoč našim slovenskim misijonarjem in misijonarkam v svetu. Listič izhaja za Misijonsko nedeljo že nekaj let in nam iz leta v leto dokazuje večjo prizadevnost in ljubezen do svetovne in še posebej slovenske misijonske

akcije. V lanskoletni številki sodelujejo naši misijonarji č. gg. Janez Kopač CM in Karl Wolbang CM ter uršulinca, misijonarka v Siamu, mati Ksaverija Pirc... Ob teh pa še z lepimi sestavki Lojza Kristančič in S.G. Uvodni članek misijonarja Kopača, ki je nekaj let deloval na Kitajskem in zdaj med Slovenci v Kanadi z neutrudnim delom pričakuje skorajšnje vrnitve na svoje nekdanje misijonsko polje v znani Baragov misijon, nas seznanja z namenimi svetovnega misijonskega dne — Misijonske nedelje, razgrinja pred nami na kratko podobo današnjega stanja svetovnega misijonstva, ter ob presenetljivo lepem zgledu ameriških katoličanov v njih skrbi za rast svetovne misijonske akcije navdušuje tudi Slovence, naj

Zbrani igralci "Kaplana Klemena" v Torontu

si ne pomišljamo žrtvovati veliko, več in več za širjenje in zmago Kristusovega kraljestva med pogani. Lojzka Kristančič opozarja v članku „Nova misijonska doba, Bandung“ na prebujenje in živo prisotnost srednje in južnoazijskih narodov pri urejanju modernega sveta, zraven pa zastavlja težeče in vsak dan važnejše vprašanje, za koga se bodo ti narodi danes ali jutri odločili: za Kristusa ali za Antikrista... Od katoličanov, tudi od Slovencev, zavisi, ali bo Cerkev med temi narodi, za katere je tudi Kristus svojo kri preli in jim kot nam v odrešenje in milost namenil svojo Cerkev, uspela in si jih osvojila, ali pa bodo zapadli brezbožtvu. Vrsto iskreno toplih podob iz Siama je napisala misijonarka m. Ksaverija Pirc. Predvsem popisuje v svojem zanimivem in prikupnem kramljanju delovanje, napore, žrtve in uspehe, ki spremljajo življenje v siamskem uršulinskem ženskem zavodu „Mater Dei“, kjer sama že dve desetletji uspešno deluje. — O kitajskem salezijanskem bogoslovcu Jožetu Čanu, ki je po zaslugi slovenske dobrotnice iz Clevelanda odšel študirat bogoslovje v Turin in bo v prihodnjih letih posvečen v duhovnika, da bo lahko pomagal svojim rojakom v Kristusovo Cerkev, kadar se bodo rdeči vetrovi na Kitajskem unesli, ganljivo poroča misijonar Karl Wolbang, sam bivši misijonar Barogovega misijona na Kitajskem. Isti naš vneti misijonski apostol nas s širšim pregledom ob najbolj zanimivih dogod-

kih iz svetovne misijonske delavnosti seznanja o prizadevanjih in rasti in uspehih katoliške Cerkve med poganskimi narodi po svetu. O Jakobu Kellerju, markovskemu misijonarju in njegovem gibanju „Kristonosci“, na kratko poroča misijonar J. Kopač CM. — S.G. pa je prispeval literarno obdelano misijonsko zgodbo z naslovom „Beli mož“. Zgodba je sestavljena po misijonskih poročilih in se prikupno bere. — Neznani dopisnik poroča o življenju, navadah in delu kitajskega kmeta. — Čez vse zanimivo pa je številčno poročilo o enoletni zbirki za katoliške misijone v goriški nadškofiji. Poročilo obseže izključno prispevke iz slovenskega žepa in podaja vsote slovenskih župnij na Goriškem. Skupno so naši goriški Slovenci v lanskem letu darovali za misijone (DŠV, SD, Vzgoja dom. duhovščine, odkup sužnjev, itd.) 315.650 italijanskih lir. Pač lepa vsota pri vseh drugih verskih in narodnih potrebah naših tamkajšnjih rojakov!

Veseli smo in z velikim zadoščenjem ugotavljamo, da med našimi goriškimi in primorskimi Slovenci misijonska misel vedno bolj živi, raste in se utrjuje, kar lepo dokazuje listič „Misijonska nadelja“. Takšno vsenarodno prizadevanje in žrtve, ki jih težko preizkušeni Slovenci Bogu darujejo za zmago Njegovega kraljestva v svetu, bo nebeški Misijonar nedvomno poplačal z velikim blagoslovom in boljšo bodočnostjo našemu narodu.

Z NOVIM LETOM 1956 SMO ZAČELI NOVI SKLAD V POMOČ SLOVENSKE MISIJONSKA AKCIJI. PROSIMO VSE MISIJONSKE ODSEKE IN POSAMEZNE SODELAVCE, DA SE ZAVZAMEJO ZA DOSEGO ČIM IZDATNEJSIH SREDSTEV!

NAŠ BARAGA

EVHARISTIČNA MOLITVENA DEVETDNEVNICA ZA BARAGOVO BEATIFIKACIJO

I. Spovedenec in spovednik

Jezus Dobri pastir v presvetem Rešnjem Telesu, Ti si po priprošnji svoje Matere Marije, Srednice vseh milosti, s svojo milostjo privedel mladega vseučilišnika Barago Friderika v spovednico svetega Klemena Hofbauerja; sveti spovednik je vodil njegovo mlado dušo k Tvoji Materi in k Tebi v presvetem Rešnjem Telesu. Ob spovednikovem vodstvu mu je dozorel duhovniški poklic. Kot duhovnik, misijonar in škof je Friderik Baraga po zgledu Tebe, Dobrega pastirja, ljubil grešnike: ure in ure je presedel v spovednici v Šmartnem pri Kranju in v Metliki, kot misijonar in škof spovedoval v vseh jezikih, da je pomagal preprostim Indijancem in zapuščenim evropskim izseljencem. Dostikrat je moral prestajati junaške napore, da je težko obložen v dežju, snegu in mrazu, lakoti in žeji dospel do zapuščenih rudarjev, jih spovedoval, opravljaj najsvetejšo skrivnost ter jim delil Kruh življenja. Ljubi Jezus, hočemo pokazati vso svojo dobro voljo, z Marijino pomočjo in Tvojo milostjo trdno sklenemo, da bomo po Baragovem zgledu radi zelo pogosto opravljali zakrament svete pokore, z živo vero sprejemali navodila svojih spovednikov ter jih zvesto spolnjevali in se pogosto hranili s Kruhom močnih. Tebe, predobrega pastirja v presvetem Rešnjem Telesu in prijatelja grešnikov pa prosimo: Usliši nas, ko Te rotimo za skorajšnje poveličanje božjega služabnika Friderika Barage, ker smo prepričani, da bo njegova proglasitev blaženim in svetnikom mnogo pripomogla k tako potrebnim obnovi verskega življenja med slovenskim narodom do-

DA GA SPOZNAJO...

Objavljamo besedilo šeststranske podobice, ki jo je v kastiljščini in slovenščini izdala Južnoameriška Baragova zveza s sedežem v Buenos Airesu in ki se sedaj razdeljuje v 10.000 izvodih po deželah s špansko govornico in v 3.000 izvodih med Slovenci po svetu. Besedilo je sestavil dr. Filip Žakelj in je odobreno od pristojnih cerkvenih oblasti.

*Kratek življenjepisa božjega služabnika škofa
Friderika Barage.*

Rodil se je 29. junija l. 1797 na graščini Mala vas, župnija Dobrič, ljubljanska škofija. Smrt mu je kmalu pobrala ljube starše. Srednjo šolo je obiskoval v Ljubljani, svoje pravne študije pa je odlično dovršil na Dunaju. Pod vplivom svetega Klemena Hofbauerja, svojega spovednika in duhovnega voditelja, se je odločil za duhovniški poklic. Od svojega mašniškega posvečenja, 21. IX. 1823, je z vso gorečnostjo deloval v ljubljanski škofiji (kaplan v Šmartnem pri Kranju in v Metliki) ter bil mrkim janzenistom trn v peti. L. 1830

je odšel v misijone v Sev. Amerike, kjer je postal veliki misijonar in oče izumirajočih Otavanov in Očipvejcev. V obeh težkih jezikih je tudi pisal. Ker je znal veliko število evropskih jezikov, je mogel uspešno delovati tudi med izseljenci, saj je skoraj vsaki narodnosti mogel pomagati v domačem jeziku. Leta 1853 je bil imenovan za apostolskega vikarja Gornjega Michigana. Kmalu nato pa je postal redni marquetteški škof. - Z vso dušo je ljubil deviško Mater božjo, posnemal Jezusa, Dobrega pastirja, se ves žrtvoval za božjo slavo in za zveličanje duš. Njegovo škofovsko vodilo je bilo: „Eno je potrebno“ (Lk 10,42), to je: Rešiti dušo. Zaradi apostolske gorečnosti ga upravičeno primerjajo z apostolom Pavlom, Frančiškom Ksaverijem in z velikimi misijonarji najnovejše dobe. Umrli je 19. januarja 1868, na praznik Jezusovega Imena, v Marquette, v sluhu svetosti. Ogromno dobrega je storil Slovencem s svojim svetim zgledom, gorečim apostolskim delom ter s svojimi spisi. Tudi v misijonih na svoje Slovence ni pozabil ter še na samotnih misijon-skih postajah pisal zanje. Slovenci pa so za njegove misijone molili in jih tudi z obilnimi darovi podpirali. Naj bi tudi sedaj vneto z molitvami in darovi pomagali, da bi ga čimprej mogli častiti na oltarjih.

ma in v tujini. Po istem Kristusu Gospodu našem. Amen.

II. Posnemalec velikega duhovnika

Jezus, Ti si svet, nedolžen, neomadeževan in od grešnikov ločen veliki duhovnik (pr. Hebr. 7, 26). Svojim apostolom si dal trojno oblast: učeniško, duhovniško in pastirsko. Hotel pa si tudi, naj bi posnemali Tvoje sveto življenje: „Zgled sem vam namreč dal, da bi tudi vi delali, kakor sem vam jaz storil“ (Jn 13,15). Tudi božjemu služabniku Frideriku Baragi si dal trojno oblast. Spolnjeval je z vso gorečnostjo pridigarsko službo tako zvesto kakor malokateri izmed velikih apostolov; bil je pripravljen sam umreti, da bi mogel drugim podeliti svete zakramente: krst, zakrament svete pokore in sveto Popotnico; iskal je dostikrat sam v smrtni nevarnosti ubogih duš, da bi jih privedel na Tvoje Srce. Posnemal je Tvoje kreposti: ponižnost, krotkost, potrpežljivost vdanost v božjo voljo, molitveno življenje, ljubezen do Boga in duš. Dosledno je spolnjeval blagre, ki si jih učil na gori. Ljubi Jezus, slovesno sklenemo, da bomo spoštovali duhovnike, jih poslušali, spolnjevali njihova navodila, radi prejemali svete zakramente, z molitvijo in žrtvami podpirali apostolsko delo slovenskih duhovnikov in misijonarjev, posebej sklenemo, da bomo mnogo žrtvovali, da bi še mnogo slovenskih fantov moglo dospeti do duhovniškega in misijonskega poklica. Tebe, pastirja in varuha svojih duš (pr. 1 Petr 2,25) pa po Mariji, Kraljici duhovnikov, prosimo, da bi nam Friderik Baraga kot blažen in svetnik mogel kmalu z naših oltarjev govoriti: „Bodite posnemalci moji, kakor sem jaz Kristusov“ (1 Kor. 11, 1). Po istem Kristusu Gospodu našem. Amen.

III. „Gorečnost za tvojo hišo me razjeda“

(Ps 68,10; Jn 2,17)

Gospod Jezus Kristus, ki kot naš božji prijatelj in gost prebivaš v naših cerkvah in kapelah, spomni se, s koliko gorečnostjo je božji služabnik Friderik Baraga skrbel za lepoto božje hiše. Ti veš, koliko je žrtvoval za kras župnij-

skih cerkva v Šmartnem pri Kranju in v Metliki. Ti nisi pozabil, kako je sam kot misijonar in škof skrbel za misijonske kapelice in cerkve, kako jih je sam s svojo roko pomagal še kot škof graditi. Znano ti je kako je skrbel za snago in red v božji hiši. Kako ganljivo je bilo, ko so dva meseca pred smrtjo nesli škofa Friderika Barago čez sneg v štiri ure oddaljeni Negaunée, da je blagoslovil vogelni kamen nove cerkve. Pri tej njegovi ljubezni in gorečnosti do hiše božje Te po Mariji, kateri v čast je v misijonih postavil več cerkvic in kapelic, rotimo in prosimo, da bi povsod, kjer biva slovenski rod, in zlasti po krajih, koder je božji služabnik Friderik pridobival Bogu s Tvojo predragoceno Rešnjo Krvjo odkupljene duše, skoraj mogli njemu v čast postavljati cerkve in oltarje. Po istem Kristusu Gospodu našem: Amen.

IV. Mašnik božji

Jezus, nedolžno božje Jagnje, ki se za nas daruješ na oltarjih, spomni se, kako se je božji služabnik Friderik Baraga sveto pripravil na mašniško posvečenje, kako pobožno je prejel mašniško posvečenje, kako zbrano je v ljubljanski stolnici pri oltarju presv. Rešnjega Telesa opravil svojo novo mašo, kako je to skrivnost cenil vse svoje žive dni, kako spodbudno je maševal v misijonskih cerkvah in kapelicah, kako je kot škof rad opravljal slovesne svete maše, kako spodbudno je delil svete redove in posebej mašniško posvečenje, kako je molil za svoje dobrotnike pri sv. maši, kako je priporočal, naj bi dajali za svete maše, da bi imel več uspeha v misijonih, kako je kot škof v bolezni včasih ostajal kar pri dveh sv. mašah. Zares je svetniško cenil najsvetejše opravilo na zemlji. Jezus, naš veliki duhovnik in čista, sveta in brezmadežna daritev, slovesno sklenemo, da bomo tudi mi po zgledu božjega služabnika Friderika Barage nad vse cenili najsvetejše opravilo na zemlji, da nikoli ne bomo po lastni krivdi ob nedeljah in zapovedanih praznikih opuščali svete maše, marveč se je pobožno udeleževali tudi ob delavnikih, če nam bodo stanovske dolžnosti dopuščale, prosili pa bomo pri sveti maši, da bi Baragova zadeva

K troedinemu Bogu:

Molimo: Vsemogočni, večni, neskončno sveti in usmiljeni troedini Bog, tvoj služabnik Friderik Baraga se je dolga desetletja kot duhovnik, misijonar in škof z vsemi močmi trudil, da bi med mnogimi narodi in ljudstvi v raznih jezikih širil tvojo slavo ter rešil čim več neumrjočih duš; z vso ponižnostjo in z upanjem te prosim, da bi ga skoraj poveličal s čudeži, ki so potrebni za njegovo proglasitev blaženim, meni pa podelil milost..., ki jo prosim po posredovanju tvojega tako velikega služabnika. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Očenaš, zdravamarija, čast bodi.

K Jezusu, Dobremu pastirju:

Molimo: Gospod Jezus Kristus, Dobri pastir, ki si se iz neizmerne ljubezni popolnoma žrtvoval za uboge izgubljene ovčice in zarje dal celo svoje življenje; božji služabnik Friderik Baraga si je kot dušni pastir, misijonar in škof neprestano prizadeval, kako bi te posnema kot Dobrega pastirja: po tvojem zgledu in po zgledu svetega Pavla, apostola narodov, je hotel biti vsem vse: otrokom, ubogim, grešnikom, bolnikom umirajočim, izseljencem, zlasti pa zapuščenim poganskim Očipejem in Otavanom; zelo goreče je častil tvoje presveto Sr-

ce; zato tudi tvoje presveto Srce rotim in prosim, da bi uslišalo moje prošnje ter mi podelilo milost. . . . , ki jo prosim po posredovanju tvojega tako zvestega posnemalca, njega pa poplačalo tako, da bi bil čimprej prištet blaženim in svetnikom. Po istem Kristusu Gospodu našem. Amen.

Očenaš, zdravamarija, čast bodi.

K deviški Materi božji:

Molimo: Deviška Mati božja, Marija, božji služabnik Friderik Baraga je bil tudi tvoj služabnik: ljubil je pobožnosti tebi v čast; rad je molil in širil pobožnost angelskega češčenja, molil in priporočal je molitev svetega rožnega venca; pri srcu mu je bila pobožnost do žalostne Matere božje; zaupal je v moč tvojega presvetega Imena; zelo je častil tvoje brezmadežno Srce; tebi v čast je postavljaj misijonske cerkvice; tebi je posvetil misijon pri Veliki reki; v svojih molitvenikih je priporočal pobožnost, zupanje in ljubezen do tebe ter med tolikerkimi narodi in ljudstvi z živo besedo v raznih jezikih oznanjal tvojo čast; še v škofovskem grbu ni pozabil na tvoje Ime in tvoje z mečem prebodeno brezmadežno Srce; kot Srednico vseh milosti te prosim, da bi mi po posredovanju svojega tako vnetega služabnika Friderika Barage, pri Jezusu

proglasitve blaženim uspešno napredovala. Tebe, neskončno usmiljeni Veliki duhovnik, pa živo prosimo, usmili se nas in posreduj pri nebeškem Očetu, da bi duhovniki kmalu mogli opravljati sveto mašo v čast tako zglednemu duhovniku in škofu Frideriku Baragi, mi pa se je pobožno udeleževati. Po istem Kristusu Gospodu našem. Amen.

V. Apostol svetega obhajila

Ljubi Jezus v presvetem Rešnjem Telesu, božji služabnik Friderik Baraga Te je z neizrekljivo nežnostjo ljubil. Ti veš, kako je v mrzlih janzenističnih časih slovenskim vernikom priporočal vredno prejemanje svetega obhajila na prižnici, v spovednici in prav posebno v svojem molitveniku „Dušna paša“. V „Dušni paši“ je mnogo več kot sto strani raznih molitev kot priprava na sv. obhajilo in zahvala po svetem obhajilu. Stavil je celo poseben križev pot v čast presvetemu Rešnjemu Telesu za pripravo na sv. obhajilo ali za zahvalo po svetem obhajilu. Celi rodovi slovenskih vernikov so ta molitvenik uporabljali, ko so se pripravljali na sveto obhajilo in se Ti zahvaljevali. Ti tudi veš, s koliko ljubeznijo je pripravljaj svoje ljube Indijance na prvo sveto obhajilo, kako je izseljencem, ki so se po rudnikih trudili za telesni kruh, rad delil nebeški živež presvetega Rešnjega Telesa. Slovesno sklenemo, da Te bomo radi, vredno in pogosto sami prejemali v svetem obhajilu, se dobro pripravljali in vredno zahvaljevali, druge iskreno vabili, naj bolj pogosto hodijo k sv. obhajilu, posebej bomo vse storili, da Te bodo vsi verniki vsaj za veliko noč vredno prejeli. Pri vsakem svetem obhajilu pa Te bomo tudi prosili, da bi velikega apostola presv. Rešnjega Telesa skoraj poveličal s čudeži in tako utrl pot njegovemu poveličanju pred sveto Cerkvijo. Po istem Kristusu Gospodu našem. Amen.

VI. Baraga molí Jezusa v presv. Rešnjem Telesu

Ljubi Jezus v presv. Rešnjem Telesu, sveti Klemen Hofbauer je napotil mladega vseučiliščnika Friderika Barago pred Tvoj tabernakelj. Že na Dunaju se kar ni mogel ločiti od Tvojega ta-

bernaklja. V ljubljanski stolnici je pred oltarjem presvetega Rešnjega Telesa opravil svojo novo mašo. Koliko tihih in sladkih ur je preživel v velikih preizkušnjah v Šmartnem pri Kranju in v Metliki ob Tvojem tabernaklju. V svojih misijonskih cerkvicah je dolge nočne in jutranje ure ob Tebi prečul. Ko se je na škofovsko posvečenje pripravljaj, je med duhovnimi vajami skoraj ves čas v Marijini cerkvi v Cincinnatiju preklečal pred tabernakljem v Marijini cerkvi. Hočemo posnemati, o preljubeznivi Jezus, njegov svetli zgled: radi bomo prihajali k Tebi na obisk, če bo le mogoče, vsak dan, hodili bomo k svetim uram ter pospeševali bratovščino presvetega Rešnjega Telesa, ki skrbi za češčenje presvetega Rešnjega Telesa in za dostojno opremo božje hiše. Tvojih oltarjev in tabernakljev ter za čedno cerkveno obleko. Pri obiskih presvetega Rešnjega Telesa pa Te bomo z živo vero, trdnim zaupanjem, iskreno ponižnostjo ter gorečo vztrajnostjo prosili, da skoraj poveličaš svojega velikega častilca Friderika Barago. Po istem Kristusu Gospodu našem. Amen.

VII. širjenje slave presv. Rešnjega Telesa

Spomni se, o preljubi Jezus v najsvetejšem Zakramentu, kako je božji služabnik Baraga Friderik na vso moč pospeševal češčenje presv. Rešnjega Telesa, pospeševal s svojim živim zgledom, širil pa tudi z živo božjo besedo ter v svojih nabožnih knjigah. Ti dobro veš, kako goreče je n. pr. leta 1827 pridigal tri dni o presvetem Rešnjem Telesu v Kranju za pustni dni; Ti tudi veš, da je v misijonih najrajši pridigal, da si Ti Dobri pastir, da bivaš v presvetem Rešnjem Telesu med nami in da Tvoja ljubezen nima mej. Ti nisi pozabil, koliko je storil za češčenje presv. Rešnjega Telesa med Slovenci. „Dušna paša“ je skoraj vsa posvečena najsvetejši skrivnosti svete maše ter presvetemu Rešnjemu Telesu. V Metliki je prevedel za Slovence knjigo sv. Alfonza Ligvorijškega: Obiskovanje Jezusa Kristusa v presv. Rešnjem Telesu in pozdravljanje Marije, prečiste Device. Koliko vernih Slovencev Te je prav ob tej knjigi goreče molilo v najsvetejšem Zakramentu. Saj jih je božji služabnik učil: „V

Kristusu, svojem Sinu, izprosil milost....., ki jo prosim, nas vse pa mogočno podpirala pri prizadevanju za proglasitev škofa Friderika Barage blaženim. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Očenaš, zdravamarija, čast bodi.

VABILO

Vabimo vse v špansko govorečih deželah živeče Baragove častilce, zlasti slovenske duhovnike, da razširijo med špansko govorečimi verniki gor-nje Baragove podobice z Baragovim življenjepi-som in molitvami za njegovo beatifikacijo. Po podobice lahko pišete kar na naslov: Južnoameriška Baragova zveza, Victor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina.

USLIŠANJA NA BARAGOVO PRIPROŠNJO

V težki, z večkratno operacijo združeni bolezní naše komaj nekaj mesecev stare hčerke, ko so resni zdravniki že obupavali nad njeno rešitvijo, smo se v družini z devet-dnevnic obrnili k božjemu služabniku Frideriku Baragi s prošnjo, naj pri Bogu posreduje za zdravljenje naše ljubljenske. Kjer niso zmogli zdravniki, je pomagal Baraga. Že drugi dan, ko smo začeli z molitvijo za uslišanje k našemu svetniškemu škofu in misijonarju, se je dekletcu obrnilo na bolje.

V naslednjih dneh je bila povsem izven nevarnosti. Zahvaljujemo se Baragi za uslišanje. Prilagamo zaobljubljeni denarni dar v sklad za beatifikacijo našega svetniškega kandidata s prošnjo, da našo zahvalo objavite v Katoliških misijonih. — *Družina A. J.*, Buenos Aires.

O drugem uslišanju na Baragovo priprošnjo poročna naša slovenska misijonarka s. *Tobija Fideršek*, ki deluje med Indijanci v Paragvajskem Čaku:

Sporočam, da je v našem misijonu San José, kot smo vsi prepričani, na Baragovo priprošnjo ozdravela šestletna indijanska deklica, ki je prvorojenka krščenih indijanskih staršev. Oče, ki mu je hčerka posebna ljubljena, je vse storil, da bi otroka rešil smrti: deklico sta napadla tifus in huda pljučnica. K nam v misijon je hodil po zdravila. Pa vse skupaj ni nič pomagalo... Bolezen je ubogega otroka bolj in bolj uničevala. V začetku novembra so starši otroka med jokom in vzdihii prinesli na našo misijonsko postajo. Ko sem jo šla gledat, je deklica že skoraj umirala. Domislila sem se tedaj našega Barage in začela z vsemi indijanskimi otroki na misijonu devetdnevnicu k našemu svetniškemu misijonarju s prošnjo, naj posreduje pri Bogu za zdravje ne-

obiskovanju presvetega Rešnjega Telesa najde vsaka duša največjih milosti, največjih pripomočkov za večno zveličanje in največje oveselenje.“ — Preljubeznivi Jezus v najsvetejšem Zakramentu, ponovno trdno sklenemo, da bomo posnemali Baragov živ zgled in njegov nauk o presvetem Rešnjem Telesu, Tebe pa v vsej ponižnosti rotimo, da nas skoraj uslišiš, ko že toliko let prosimo za čudeže na Baragovo priprošnjo, za uspešen potek postopka za proglasitev blaženim ter za njegovo proglasitev blaženim. Po istem Kristusu Gospodu našem. Amen.

VIII. Sveta popotnica

Preljubi Jezus, ki si nam pri zadnji večerji izkazal ljubezen do konca, ki si ustanovil najsvetejši Zakrament, da bi bil našim dušam hrana in srečna Popotnica v večnost, spomni se, s koliko ljubeznijo Te je božji služabnik Friderik Baraga pritiskal na svoje pobožno srce, ko Te je kot sveto Popotnico prinašal umirajočim vernikom v župniji Šmartno pri Kranju ter v metliški župniji; pa ne pozabi tudi, s koliko ljubeznijo je prevideval umirajoče tudi v Sev. Ameriki kot misijonar, dušni pastir izseljencev in škof. Nobena pot mu ni bila predolga, nobeno vreme preslabo in nobena žrtev prevelika, kadar je bilo bolnika treba previdevati na zadnjo uro. Kolikokrat Te je v hudi bolezni tudi sam prejemal v svoje srce! Jezus, živež naših duš in Popotnica v večnost, mnogo bomo molili za svojo srečno zadnjo uro, da ne bi umrli nagle in neprevidene smrti, vso krščansko ljubezen bomo skazovali bolnikom in umirajočim, da po naši krivdi nobeden ne bo šel nepripravljen in nepreviden v večnost, Tebe pa pri veliki in junaški ljubezni, ki jo je imel božji služabnik Friderik Baraga do bolnikov in umirajočih prosimo, ne zapusti nas, ko Te tako živo prosimo za poveličanje Tvojega tako velikega ljubljenca in ljubitelja neumrjočih duš. Po istem Kristusu Gospodu našem. Amen.

IX. Naša ljuba Gospa presv. Rešnjega Telesa

Naša ljuba Gospa presvetega Rešnjega Telesa, ni mogoče pozabiti velike ljubezni, ki jo je

božji služabnik Friderik Baraga imel do Tebe. Ko je Slovencem prevajal knjigo sv. Alfonza Livgorijskega o obiskovanju presv. Rešnjega Telesa, ni mogel pozabiti tudi na pozdravljanje Marije, prečiste Device. Tebi je postavljaj v misijonih cerkvice in cerkve ter v njih opravljal najsvetejšo skrivnost. Najlepša in največja cerkev v njegovi škofiji je bila posvečena Tvojemu Imenu, o Marija. V Marijini cerkvi pred tabernakljem se je pripravljaj na škofovsko posvečenje, svojo prvo slovesno škofovsko mašo je spet opravil v isti cerkvi. Kako ganljive so njegove molitve kot priprava na sv. obhajilo in kot zahvala po sv. obhajilu, kjer tudi Tebe tako ganljivo prosi dobre priprave in vredne zahvale. Tudi mi z vso pobožnostjo prihajamo k Tebi, naša ljuba Gospa presvetega Rešnjega Telesa, ter Ti slovesno obljubimo, da bomo po Baragovem zgledu gojili pristrčno pobožnost do Tebe, kakor smo Ti že v Marijinem letu slovesno obljubili, Tebe pa z otroškim zaupanjem prosimo: dosezi pri Jezusu, svojem ljubem sinu, skorajšnje proglasitev Jezusovega prijatelja in Tvojega tako velikega častilca blaženim in svetnikom. Po istem Kristusu Gospodu našem. Amen.

dolžnemu otroku. Še isti dan se je deklici obrnilo na boljše. Naslednji dan je že jedla, spet po dolgih tednih boleznih, z velikim tekom. Danes pa se že igra med nami in veselo prepeva! Obžalujem, da ni tukaj nobenega zdravnika, ki bi mogel! pričati, kot smo mi prepričani, da je ozdravljenje čudežno. Naš pater nas zagotavlja, da je bila naša molitve na Baragovo posredovanje prav gotovo uslišana! — Prosim, da to objavite v Kat, misijonih vse v večjo čast božjo in v slavo našemu svetniškemu rojaku Baragi!

Se eno uslišanje:

Podgora, 14. XI. 1955
Južnoameriški Baragovi zvezi.

Moja hči Elizabeta biva s svojo družino v državi Connecticut, U.S.A. Tam je letos avgusta hurakan grozno pustošil. Ko sem zvedel za katastrofo, sem začel z družino opravljati devetdnevno k božjemu služabniku Frideriku Baragi, naj bi posredoval, da bi bila moja hči obvarovana nesreče. Koj v začetku devetdnevne je pisala, da je bila njena družina popolnoma obvarovana, dočim je bilo mesto Bridgeport, kjer ona prebiva, vse razdejano.

Božjemu služabniku Frideriku Baragi se tako zahvaljujem, kakor sem obljubil.

Lesjak Janez,
Podgora 5, p. Klobasnica, Koroška, Avstrija

Vsak zaveden katoliški Slovenec rad moli za Baragovo beatifikacijo. A treba je tudi sicer sodelovati pri tej stvari. Ali si že včlanjen v Baragovo zvezo in ali si že vplačal svoj prispevek za Baragovo beatifikacijo?

Na prejšnji strani: Slovenska misijo-

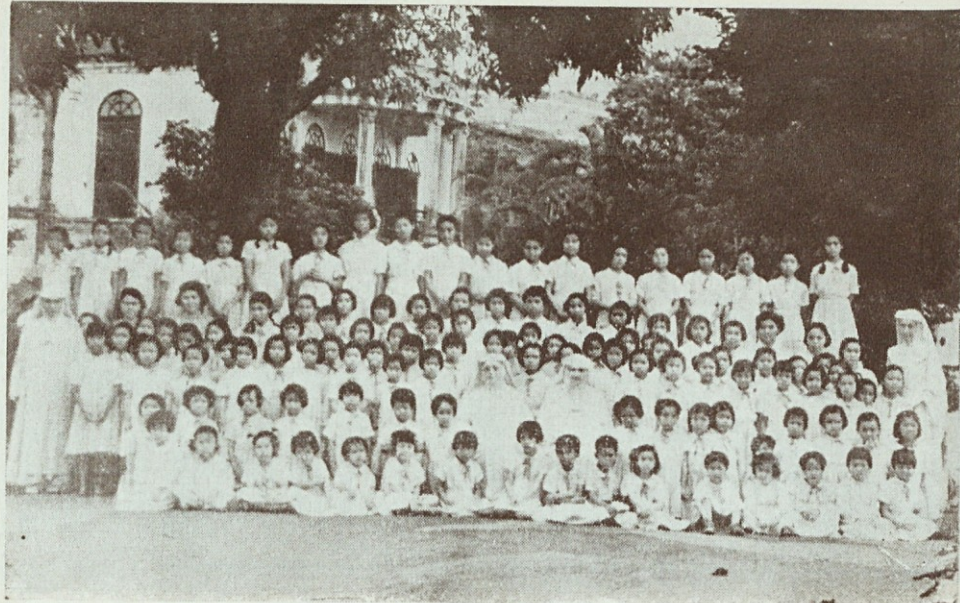
narja Jožef Geder (s slavnikom) in Andrej Majcen (v sredi), oba salezijanca, pred lurško votlino v Hongkongu. Misijonar Majcen ima za seboj zelo raznoliko misijonsko pot. Sedaj je ravnatelj velikega salezijanskega zavoda v Hongkongu, kjer deluje tudi Jožef Geder, ki ima na skrbi vzgojo salezijanskih aspirantov. Prav na tej sliki zgoraj vidimo nekatere od njih, člane družbe sv. Alojzija, z zastavo. Slika levo pa kaže ravratelja Majcena v družbi z drugo skupino salezijanskih aspirantov, tistih, ki jih je iz Vietnama rešil v Saigon ter jih tam pustil, da bi nadaljevali študije, pa so zdaj prišli za njim. Misijonar Majcen je napisal na sliko, da še ni čisto pozabil vietnamščine... Gospod Geder je tako kot Majcen prej deloval na Kitajskem, že kakih 25 let. Zadnja leta pred komunističnim prihodom je vodil celo misijonsko škofijo, ko je škof umrl in zaradi vojnih razmer niso mogli dobiti novega; naš g. Geder je bil določen za škofovega namestnika. Salezijanska družba si upravičeno obeta prelepe sadove dela teh naših misijonarjev za salezijanske poklice med kitajsko in vietnamsko mladino. Podpirajmo njuno delo tudi mi, da bomo z njima deležni božjega plačila!

Gospod Majcen pred razvalinami stare cerkve sv. Pavla v tej portugalski koloniji Macao. Tam je deloval dolgo časa

tudi salezijanski brat Rafael Mrzel, ki je sedaj na Filipinih. Tu spodaj ga vidimo v krogu mladine pri prireditvi.

V Hongkongu deluje sedaj tudi frančiškanska Marijina misijonarka m. Geb-

hardina Hrastnik, ki je nad 20 let delovala v veliki šanghajski bolnišnici na Kitajskem, pa je tudi morala s krvavečim srcem zapustiti to ljubljeno deželo. V Hongkongu ima njena misijonska družba zelo lepe ustanove, v katerih se zavzemajo zlasti za sirote, žrtve rdeče revolucije v sosednjih krajih. Tu zgoraj vidimo skupino takih sirot; slika spodaj pa predstavlja našo misijon. s. Hrastnik. Zelo je vesela, da je mogla še ostati na misijonskem polju, dočim je večina drugih z izgubo Kitajske izgubila misijone nasploh... Tako tudi m. Kalista Langerholz F.F.M., ki je bila dolgo let voditeljica raznih šol te družbe na Kitajskem in so jo rdeči zelo šikanirali, a je ona vztrajala, dokler je niso s silo izgnali. — Veliko je misijonarjev in misijonark našega rodu, ki s hrepenenjem čakajo, da se povrnejo na Kitajsko, pa tudi novih moči, ki bi se jim rade pridružile, da bi tako skupaj ponovno zavzeli s tolikšnimi žrtvami pridobljene misijonske postojanke in nadaljevali z idealnimi prizadevanji: ta največji narod sveta osvojiti Kristusu! Vsi katoličani sveta, tudi slovenski katoličani, bi morali veliko moliti in se še na druge načine prizadevati, da se čim prej vrne svoboda Cerkvi na Kitajskem.

Na otoku nacionalistične Kitajske, Formosi, je veliko kitajskih katoličanov — beguncev. Že zaradi njih je moralo iti

tjakaj delovat tudi veliko misijonarjev. Med misijonarji družbe Maryknoll je tudi Slovenec Franc Rebol. Ta slika nam ga kaže na njegovem misijonu, kjer je sam, brez pomoči drugega misijonarja.

Na Formozi deluje izredno uspešno slovenski misijonski zdravnik dr. Janez Janež, ki so ga Kerečevi misijonarji kamilijanci spoznali že v slovenski misijorski bolnišnici v Čaotungu, ki jo je vodil, in so ga po izgnanju iz Kitajske nu'no hoteli imeti v novo sprejeti mali bolnišnici, ki so jo prevzeli na Formozi. Po nekaj letih je pred vsem po zaslugi naravnost čudovitih dr. Janeževih operacij in zdravljenj bolnišnica tako zaslovela, da so ji vsi hoteli priti na pomoč pri povečavi. Tako so pred nekaj meseci zgradili in blagoslovili novo stavbo, vrhu katere stoji marmornat kip Brezmadežne. Grade pa že nov, velik paviljon... Tu zgoraj

desno vidimo dr. Janeža pri preiskovanju zlomljene noge, spodaj levo pa pri operaciji. Zlasti mnogo posla mu dajejo begunci; pravi, da je „begunec med begunci“... Mnogi mu pridejo s prošnjami, da jim izbeza iz telesa izstrelke, ki so jih zadeli v bojih. Spodnja slika desno kaže enega od tovrstnih bolnikov; na dlani ima iz kosti pobrane izstrelke, na prsih mu visi tablica s popisom operacije, na levi za njim pa je videti rentgenski posnetek kosti in izstrelkov v njih. Desno vidimo našega dr. Janeža (tretji od desni) sredi skupine sodelavcev v misijorski bolnišnici na Formozi, pred novo stavbo bolnišnice, v kateri dr. Janež

žu zvesto služi od slovenskih rojakov darovani mu rentgenski aparat. Ne bo odveč, ako kratko ponovimo zanimivo in slavno zgodbo tistega prvega „sklada“ 1000 dolarjev, ki smo ga zlasti z nad vse lepo uspelim srečolovom v Buenos Airesu pred šestimi leti spravili skupaj. Samo na podlagi našega sporočila, da denar za rentgenski parat imamo, je dr. Janež najel v škofiji Čaotung posojilo in kupil aparat ter delal z njim, celo še pod komunisti. Ti so sicer rentgen kot vso drugo misijonsko imovino, premično in nepremično, zasegli in misijonarje izgnali, denarja, ki smo ga mi zbrali, a

zaradi komunistične zasedbe ne poslali, pa niso mogli zaseči... Ko pa je dr. Janež prišel na Formozo in tam organiziral najprej majhno misijonsko bolnišnico ter bil spet brez rentgenskega aparata, so mu tistih 1000 dolarjev res poslali in je z njimi aparat kupil ter še zdaj z njim dela. Tako je Bog blagoslovil plemenito akcijo slovenskih rojakov, da je mogel dr. Janež na podlagi skromne vsote, ki niti za en aparat ni zadoštovala, kupiti kar dva in da z njima že šesto leta dela čudeže moderne medicine, še bolj pa čudeže božje in svoje ljubezni med trpečimi kitajskimi brati v Kristu.

Na Kitajskem je kakih 20 let — nekaj let celo pod komunisti — deloval misijonar, ki je sicer duhovnik in redovnik, a tudi zdravnik, čeprav brez diplome: o. Albin Miklavčič S.X. Ta je po velikem trpljenju v rdeči internaciji prišel nazaj v domovino, v Trst kjer pa je zdržal le nekaj mesecev. Odšel je na novo misijonsko polje, čisto blizu področja slovenskih jezuitskih misijonarjev v Bengaliji, v kraj Satkiro, kjer so oni pred

delitvijo dežele med Indijo in Pakistanom že delovali, po delitvi pa je parnška misijonska družba prevzela ta del. Na desni nam kaže fotografija prihod tega našega misijonarja v Satkiro (januarja 1955). Slike tu so posnete ob priliki velike povodnji, ki je zadela ta njegov misijon kmalu po njegovem prihodu. Tam je sicer običajno in potrebno, da voda vso zemljo zalije zaradi rižnih polj, ki uspevajo samo v vodi. A letos je prišla voda le previsoko. Pokra-

Jina okrog misijona je sicer ravnina, a posejana z malimi griči, kakor vidimo enega na sliki spodaj in indijsko otročad vrh njega. Na enem takih gričev,

šest metrov visokem, je o. Miklavčič začel zidati kapelico, pa tudi do tje je le-tos segla voda, kakor vidimo na sliki str. 120, levo spodaj. Pomagajmo mu!

V Darjeelingu, nad 2000 metrov visoko, ob vznožju himalajskih vršacev, imajo jezuiti velik zavod za indijsko mladino, kjer deluje zelo uspešno brat Janez U-

dovč. Tu ga vidimo sredi skupine cerkvenih pevcev. — Spodaj pa sedi z belo čepico na glavi slovenski salezijanski misijonar Nace Kustec, Južna Indija.

Tudi ta slika zgoraj in slika spodaj desno kaže Naceta Kusteca, na izletu s svojimi indijskimi prijatelji. Slika spo-

daj levo pa kaže drugega salezijanskega misijonarja brata Ivana Kešpreta. Oba delujeta v Tirupatturju. Ivanu Kešpretu se imamo predvsem zahvaliti, če Kat. misijoni prinesejo toliko lepih slik iz Indije, kajti so predvsem njegovo delo.

M. Miriam Zalaznik I.B.M.V. po 26 letih dela v indijskih misijonih. Spodaj jo vidimo s skupino študentov, ki že pomagajo v nižjih razredih pri poučevanju

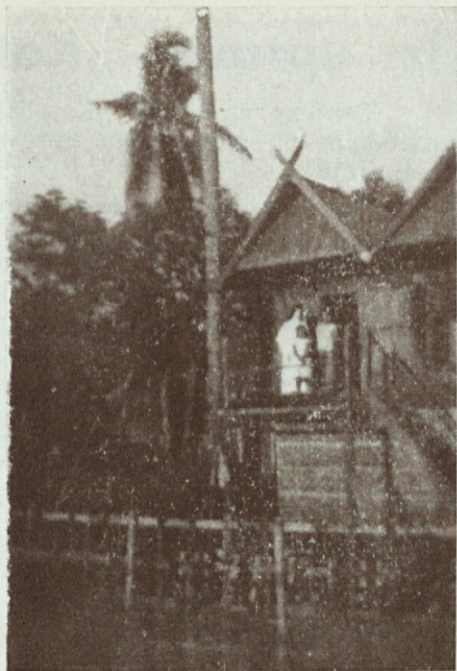

Tu zgoraj vidimo rovo poslopje njih učiteljsča v gradnji. — Spodaj s. Terezija Medvešek, misijonarka v Asamu.

Komaj pred letom dni je odšla v indonezijske misijone s Jožefa Brilej, ki jo vidimo na tej fotografiji s tremi fantiči, desno pa pred za tiste kraje značilno hišo. — Spodaj: Misijonarka s. Elizabeta Pogorelec, ki vodi misijonsko šolstvo v misijonu Pelle v Južni Afriki. Tu jo vidimo sredi ostalega učnega osebja.

Iz uprave „Katoliških misijonov“

Cenjene naročnike „Katoliških misijonov“, ki še niso poravnali naročnine za prejšnja leta, uprava ponovno prav lepo prosi, da to store čim preje!

Vse tiste, ki prejemajo „Katoliške misijone“, a jih ne nameravajo plačevati, pa enako lepo prosimo, naj nam naredé vsaj to uslugo, da nam sporoče, pismeno ali pa po poverjenikih, da ne žele več prejemati lista. Kdor namreč lista potem, ko ga je enkrat naročil, ni odpovedal, tega smatramo za naročnika in po pravici pričakujemo odgovarjajočo naročnino!

Pričujoča dvojna številka je zadnja, ki jo pošljemo tistim naročnikom, bi ne bodo do 1. januarja 1956 ali pa vsaj neposredno po prejemu te številke poravnali naročnine vsaj za leto 1954.

Vse prijatelje in dosedanje zveste naročnike „Katoliških misijonov“ prosimo, da ostanejo listu zvesti tudi vnaprej in da nam pomagajo list ohranjati na dosedanji višini s tem, da darujejo v tiskovni sklad in pridobivajo nove naročnike.

PROSIMO, PORAVNAJTE NAROČNINO!

Naročnino za „Katoliške misijone“, Knobleharja in vse ostale misijonske tiskovine, pošiljajte, prosimo, **s a m o** poverjenikom posameznih dežel, katerih imena in naslovi so objavljeni v vsaki številki „Katoliških misijonov“. Vse naročnike, zlasti one v USA in Kanadi, ponovno prosimo, naj ne pošiljajo denarja niti v pisnih niti po poštni nakaznici, ampak samo preko poverjenikov!

Naročnina „Katoliških misijonov“ za leto 1956 je ista kot lansko leto, in sicer: v Argentini 35 pesov, v U.S.A. in Kanadi 2.50 dolarja, v Italiji 1.400 lir, v Avstriji 30 šillingov, v Angliji in Avstraliji 1 funt, v Franciji 800 frankov. Drugod 2.50 dolarja.

V SKLAD ZA SLOVENSKE MISIJONARJE SO DAROVALI:

Kanada (vsi iz Toronta): Neimenovani, 100 dolarjev; Neimenovani, 17 dol.; Rudolf Sircelj, 13 dol.; Stane Lamovšek, 5 dol.; Miss Ivanka Strle, 2 dol.; Miss Rozi Smodis, 1.69 dol.; Misijonski krožek od prireditve na misijonsko nedeljo, 250 dol. (od tega 50 dol. za misijonarja Bernika, 50 dol. za misij. Majcena ter 50 dol. za misij. Demšarja).

RAZNO ZA MISIJONE SO DAROVALI:

Argentina: Prostovoljni prispevki na Misijonsko nedeljo ob misijonskih prireditvah: v San Justo 150 pesov; v Ramos Mejía 122 pesov, v Lanusu 55 pesov; v San Martinu 50 pesov. — g. Milharčič 5 pesov; č. g. Grilec 52 pesov; N.N. 20 pesov; ga. Ivanka Kušar, za misijone v zahvalo Baragi, 100 pesov; Neimenovani, Bs. Aires, za misij. Kladnika, 361 pes. — *Avstrija*: Po č. g. Miklavčiču, zbirka na misijonsko nedeljo v taborišču, 2118,40 šil.

KNJIGA JE NAPETO BRANJE, KNJIGA JE VZPODBUDNO BRANJE,
KNJIGA JE LEPO BRANJE.

Tako trdi Marijan Marolt — o kateri knjigi? O nedavno izišlem dr. Jakličevem življenjepisu:

KNOBLEHAR

Dodamo še, da je knjiga tudi ceneno branje, kajti obsega skoraj 500 strani s številnimi slikami na umetniškem papirju, a stane v karton vezana samo 35 pesov, 3 dolarje, 1000 lir, 35 avstrijskih šilingov, 2 funta, v platno vezana pa 45 pesov, 4 dolarje, 1200 lir, 45 avstrijskih šilingov, 2,5 funta.

Dobi se pri vseh poverjenikih „Katoliških misijonov“ in se naroča pri upravi: „Katoliški misijoni“, Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina.

Vsem naročnikom in misijonskim sodelavcem sploh sporočamo, da ima Misijonska pisarna in s tem tudi uprava „Katoliških misijonov“ odslej le naslov: **Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina.** — Vse denarne pošiljke naj se pošiljajo na ta naslov in na ime **Petek Janez C.M.** Iz inozemstva ne pošiljati denarja naravnost, ampak samo potom poverjenikov, ki so v vseh deželah, kjer je kaj več naročnikov. Drugod je način pošiljanja v vsakem primeru posebej dogovorjen.

MISIJON. TISKOVINE SE PLAČUJEJO NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Petek Janez C.M., Misijonska pisarna, Cochabamba 1467, Buenos Aires
U.S.A.: Rev. Charles Wolbang C.M., St. Vincent's Sem., 500 East Chelton Ave, Philadelphia 44, Pa. — Rudi Knez, 15011 Cardinal Ave, Cleveland 10, Ohio.
Mary Vavpotič, 1923 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill. — Anica Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.

Kanada: Rev. John Kopac C.M., 594 Manning Ave, Toronto 4, Ont. — John Marentic, 362 Wellesley St. E., Toronto Ont. — Rev. Martin Turk, 545 Mahon Ave, North Vancouver, B. C. — Antonija Cuden, 3958 Laval Ave, Montreal, Que.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte s. Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Avstrija: Rev. Miklavčič Anton, Spittal a/Drau, D.P. Camp, Kärnten, Austria.

V ostalih deželah sprejemajo iz prijaznosti naročnino slovenski dušni pastirji.

„Katoliški misijoni“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“ in „Južnoameriške Baragove zveze“. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Urejuje Lenček Ladislav C.M. s sodelovanjem dr. Maksimilijana Jezernika v Rimu, Karla Wolbanka C.M. v Philadelphiji, U.S.A., prof. Lojzeta Geržiniča in Nikolaja Jeločnika v Buenos Airesu. Upravlja Petek Janez C.M. — Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. — Tiska „Federico Grote“, Montes de Oca 320 (Lenček Ladislav C.M.). — S cerkvenim dovoljenjem

GLORIA IN EXCELSIS DEO